

ČITANJA I EVANĐELJA

ZA SVE

NEDJELJE I BLAGDANE.

Stoji 60 filira.

Olga Pinterović

učenica III razrega

u Samostanu.

u Djak

u Djakovo

Slavoni

ja

Čitanja i evanđelja

za sve

nedjelje i blagdane crkvenoga godišta.

Za niže pučke škole u Hrvatskoj i Slavoniji

sastavio

Đuro Šimončić,
župnik u Gracu kod Vrbovca.

NEDOSTAJU STRANICE 167 →

Odobrila duhovna oblast nadbiskupska u Zagrebu.

Ukoričena stoje **60** filira.

U ZAGREBU.
Nakladom kr. hrv.-slav. dalm. zemaljske vlade.
1.904.

Ova se knjiga se smije skuplje prodavati, nego za cijenu na prednjoj strani naznačenu.

Tisak Ign. Granitza u Zagrebu.

I.

Čitanja i evanđelja za nedjelje i blagdane Gospodnje.

II.

Čitanja i evanđelja za dane svetačke.

1. Što znači riječ „čitanje"?

Riječ „čitanje" znači onaj obred sv. mise, kad svećenik u početku sv. mise poslije prvih molitava čita nekoliko redaka ili nekoliko rečenica iz sv. pisma staroga ili novoga zavjeta. Ponajčešće čita se nešto iz listova ili poslanica, koje su s različnih povoda napisali apostoli: sv. Pavao, sv. Jakov, sv. Petar, sv. Ivan i sv. Juda Tadej, što kršćanskim općinama u različnim gradovima i krajevima, što pojedinim osobama. U tim su poslanicama apostoli pismeno pobliže tumačili onaj nauk, što su ga bili usmeno već predavali ili naustice naučavali.

2. Što znači riječ „evanđelje"?

Riječ „evanđelje" grčka je riječ i znači radostan glas, dobru, blagu i ugodnu vijest o dobrim stvarima. Onaj pak, koji nam takov dobar glas donese, zove se u grčkom jeziku „evanđelista." Mi kršćani razumijevamo pod evanđeljem blagu vijest o začetku, rođenju, životu, o djelima, nauku, trpljenju, smrti, uskrsnuću i uzašašću Isusa Krista, i najposlije o poslanju Duha Svetoga. Mi označujemo tom riječju u najširem smislu sve nauke kršćanske vjere, koje su napisane po nadahnuću Duha Svetoga.

U užem pak smislu razumijevamo pod imenom „evanđelja" one samo četiri knjige sv. pisma novoga

zavjeta, koje su napisali sv. Matej, sv. Marko, sv. Luka i sv. Ivan, i u kojima se pripovijeda život i rad Isusov. A zovu se blagovijesti ili evanđelja radi toga, što opisuju život Isusov i time navješćuju ljudima dobru i blagu vijest, da je došao Spasitelj svijeta, koga je Bog ljudima obećao, a koga su ljudi kroz više godina željno očekivali.

3. Što znademo o sv. Mateju i o njegovu evanđelju?

Sv. Matej zvao se je prije Levi i bio je rimski carinik kod genezaretskoga jezera, a kad ga je Isus pozvao, da pođe za njim, ostavi namah svoju službu i postade jedan od dvanaest apostola. Kad je poslije uzašašća Isusova u nebo primio Duha Svetoga, propovijedaše najprije riječ Božju ili nauk Isusov po zemlji židovskoj, poslije ode u daleke krajeve etiopske, indijske i partske, a najposlije umrije mučeničkom smrću.

Svoje evanđelje napisao je Matej zato, da dokaže zemljacima svojim pokrštenim i nepokrštenim Židovima u Palestini, da su se na Isusu ispunila sva proroštva staroga zavjeta, te da je Isus Krist u istinu onaj u starom zavjetu obećani Mesija ili Spasitelj.

4. Što znamo o sv. Marku i o njegovu evanđelju?

Sv. Marko bijaše sin neke Marije u Jerusalemu i rođak sv. Barnabi apostolu. Za kršćanstvo pridobi ga sv. Petar, koji ga zato zove svojim sinom, i kojemu

je sv. Marko bio učenik i drug. Jedno su vrijeme bila obojica u Rimu, a poslije ode sv. Marko u Aleksandriju, gdje je kano prvi biskup ovoga grada umr'o mučeničkom smrću.

Svoje evanđelje napisao je sv. Marko, da ukratko opiše život Isusov kršćanima u Rimu, koji su se bili od neznaboštva obratili na vjeru kršćansku. To evanđelje pripovijeda iz života Kristova gotovo isto, što i evanđelje Matejevo, samo nešto potanje i vremenoslovnim redom.

5. Što znamo o sv. Luki i o njegovu evanđelju?

Sv. Luka bijaše rođen u gradu Antiohiji i po kazivanju Sv. Pavla neznabožački liječnik i — kako staro predavanje svjedoči — slikar. Poslije bijaše drug sv. Pavlu na nekim njegovim apostolskim putovanjima i misli se općenito, da je svoje evanđelje napisao pod upravom sv. Pavla; a što ga je potaknulo, da piše, spominje sam u početku svojega evanđelja. Pošto su se naime o Kristu, o njegovim djelima i naucima i krive vijesti raznijele, htjede on da nekomu Teofilu istinito i vjerno pripovijeda, što je Isus činio i učio. U evanđelju sv. Luke pripovijedaju se događaji strogo onim redom, kojim su se događali, te ima u njemu osim vijesti, koje čitamo u evanđelju Matejevu i Markovu, i takovih događaja iz života Krista i pričâ Kristovih, kojih u ona dva evanđelja nema. Sv. Luka napisao je jošte jednu knjigu, koja se zove: „Djela Apostolska“, a svršio je svoj život mučeničkom smrću, pošto je bio propovijedao po različnim zemljama pa i po Dalmaciji, kako to kazuju stare neke predaje.

6. Što znamo o sv. Ivanu i o njegovu evanđelju?

Sv. Ivan bijaše sin Zebedeja i Salome i brat sv. Jakovu starijemu. On postade vjeran apostol Isusov, dà ljubimac Isusov, kojemu kod posljednje večere ležaše na grudima i kojemu Isus viseći na krstu preporuči i povjeri svoju predobru majku Mariju. Poslije uzašašća Isusova propovijedaše po maloj Aziji i najposlije se nastani u Efesu. Prognan od rimskoga cara na otok Patmos napisa ondje knjigu, koju zovemo: „Otkrivenje Ivana apostola“. Svoje evanđelje napisao je, da popuni prvašnja tri evanđelja i da dokaže protiv nekih krivovjernika, da je Isus Krist pravi Bog, pravi i jedini sin Božji od vijeka, koji je čovjekom postao. Zato pripovijeda sv. Ivan ili podulje govore Kristove, u kojima Krist brani svoju božansku čast i svoje božansko podrijetlo, ili neka sjajna čudesa Kristova, kojih prvašnji evanđeliste ne spominju, pa se vidi, da je iz svega, što je Isus govorio i činio, ono odabrao i zapisao, što najbolje pokazuje božansku moć, čast i narav Kristovu. Sv. je Ivan preživio strašno razorenje Jerusalema i umr'o u velikoj starosti oko 102. godine poslije rođenja Kristova.

7. Kako se razdjeljuje sv. evanđelje?

Da se lakše nađu i zapamte pojedini evanđeoski događaji i pojedine evanđeoske riječi, to se svako evanđelje dijeli u više dijelova, koji se zovu p o g l a v l j a, a svako se opet poglavlje dijeli u mnoge kratke rečenice, koje se zovu r e d c i. U svetoj se misi čita poslije čitanja iz koje poslanice apostolske ili iz

koje druge knjige sv. pisma uvijek nekoliko redaka iz jednoga od četiri evanđelja, pak i ovo malo redaka zovemo „evanđelje“. Stoga su evanđelja za nedjelje i blagdane istom kratki odlomci ili nekoliko tek redaka iz ovoga ili onoga poglavlja kojega evanđelja. I ta se evanđelja nalaze u ovoj knjizi redom, kojim teče crkvena godina, koja se počinje prvom nedjeljom dolaska Gospodnjega, a dočinje zadnjom nedjeljom poslije Duhova. Na kraju ima jošte nekoliko evanđelja za neke blagdane Marijine i svetačke.

Budući da su ova evanđelja istom odlomci iz pojedinih poglavlja kojega čitavoga evanđelja, te se svako započinje riječima: „U ono vrijeme reče Isus“ ili „U ono vrijeme siđe Isus“, a time se hoće u neku svezu dovesti ono, što se u ovom odlomku čita, s onim, što se u cijelom poglavlju prije toga pripovijeda, a čega u ovom odlomku nema.

8. Što je potrebno, da možemo evanđelja dobro razumjeti?

Da možemo dobro razumjeti sve riječi i čine, koji se u evanđeljima pripovijedaju, treba prije svega da znamo, kako se jedna riječ ili jedan događaj s drugim slaže, kojim je povodom koja riječ govorena ili koji čin učinjen; zatim je potrebno, da poznajemo ljude, o kojima se govorilo ili kojima se govori, mjesta, gdje se što govorilo ili učinilo, riječju, da poznajemo sve prilike, koje nam razjašnjuju i riječi i čine, koji se u evanđeljima pripovijedaju. Stoga se prije svakoga evanđelja s nekoliko riječi spominje i tumači, kamo smjera ono, što se u njemu kazuje.

9. Kakovu ćemo korist crpsti iz ovih evanđelja?

Ova će nas evanđelja naučiti, što treba da vjerujemo i činimo, da se spasemo, stoga se iz svakoga evanđelja crpe i vjerski i ćudoredni nauk. Onaj nas uči, što treba da držimo za istinu, koju je Bog objavio, a ovaj nam kazuje i naređuje, čega se treba kloniti, a što činiti, da Bogu omilimo i da se spasemo. Svaki ovaj nauk treba duboko u pamet i u srce ucijepiti, da ih nijednoga ne zaboravimo, nego da polag njih živimo.

I.

Čitanja i evanđelja za nedjelje i blagdane Gospodnje.

Na prvu nedjelju adventa ili dolaska Gospodnjega.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje XIII. od 11.—14. retka.)

Braćo! Znajte vrijeme, da nam je čas već došao, da ustanemo od sna; jer nam je sad bliže spasenje naše, nego li kad vjerovasmo. Noć prođe, a dan se približi. Odbacimo dakle djela tamna i obucimo se u oružje svjetlosti. Kao po danu pošteno hodimo: ne u žderanju i pijanstvu, ne u ložnicama i nečistoći, ne u svađi i zavisti; nego se obucite u Gospodina Isusa Krista.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XXI. od 25.—33. retka.)

* *Učenici govorahu jednom Isusu, kako je hram jerusalemski ukrašen lijepim kamenjem, na što im on proreče, da će doći dani, u koje od toga divnoga hrama ni od grada Jerusalima ne će ostati ni kamen na kamenu, opisuje im nevolju onih, koji u one dane ne*

pobjegnu za vremena iz grada, navijesti im, da će mnogi Židovi poginuti, a koji ostanu, da će biti zarobljeni i razasuti među tuđe narode, najposlije proriče im i propast svijeta na svršetku vijeka ovim riječima:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Bit će znaci u suncu i mjesecu i zvijezdama, i na zemlji tjeskoba među narodima radi silovite huke mora i valova; i ljudi će pogibati od straha i čekanja onoga, što će doći na svu zemlju; jer će se sile nebeske pokrenuti. I tada će vidjeti sina čovječjega, gdje ide u oblaku s moću velikom i slavom. A kad se počne ovo zbivati, gledajte i podignite glave svoje, jer se približuje otkupljenje vaše. I kaza im priču: Gledajte na smokvu i na sva drveta; kada donose već iz sebe rod, znate, da je blizu ljeto. Tako i vi, kad vidite, da se ovo zbiva, znajte, da je blizu kraljevstvo Božje. Zaista vam kažem, da ovaj naraštaj ne će proći, dok se sve ovo ne zbude. Nebo i zemlja proći će, a riječi moje ne će proći.

Poučenje.

1. Isus Krist doći će na koncu svijeta s velikom silom i slavom suditi sve ljude, dobre i zle.

2. Isvjesno je, da će biti posljednji ili općeniti sud, ali kada će biti, to je neizvjesno.

3. Nebo će i zemlja proći, u ništa se pretvoriti, a tijelo će naše samo Bog na sudnji dan opet probuditi i s dušom za na vijeke sjediniti.

4. Sjećaj se uvijek, da će Bog suditi o svakoj tvojoj misli, riječi i činu, dapače i o tom, jesi li propustio šta dobro učiniti.

5. Pripravljaj se svaki dan za posljednji sud ozbiljnim ispitivanjem svoje savjesti.

6. Ne ljubi neuredno ni svijet ovaj ni sebe, nego ljubi Boga nada sve, a sve drugo samo radi Boga.

Na drugu nedjelju adventa ili dolaska Gospodnjega.

Čitanje poslanice sv. apostola Pavla Rimljanima.

(Poglavlje XV. od 4.—13. retka.)

Braćo! Što god je pisano, za našu je nauku napisano, da trpljivošću i utjehom iz pisma nadu imamo. A Bog trpljivosti i utjehe dao vam, da složno mislite među sobom po Isusu Kristu; da jednodušno jednim ustima slavite Boga i Oca Gospodina našega Isusa Krista. Zato primajte jedan drugoga, kao što i Krist primi vas na slavu Božju, jer kažem, Krist Isus je bio sluga obrezanja radi istine Božje, da potvrdi obećanja ocevima, a neznabošci slave Boga radi milosrđa, kao što je pisano: Zato ću te hvaliti među narodima, Gospodine, i ime Tvoje ću pjevati. I opet kaže: Veselite se narodi s pukom njegovim. I opet: Hvalite svi narodi Gospodina i slavite ga svi puci. I opet Isaija govori: Bit će korjen Jesejev, i koji ustane vladati nad narodima, u onoga će se narodi uzdati. A Bog nade napunio vas svake radosti i mira u vjeri, da imate izobilje u nadi i kreposti Duha Svetoga.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XI. od 2.—10. retka.)

* *Herod, sin onoga okrutnoga kralja Heroda, koji je dao ubiti dječake betlehemske, baci u tamnicu Ivana Krstitelja, jer mu je otvoreno spočitnuo ružan grijeh. Njegovi ga učenici polažahu u tamnici i kazivahu mu za Isusa Krista, koji je već bio počeo javno naučati. Kako je onda na sve očekivalo Spasitelja, pomisle učenici*

Ivanovi, da je možda Isus Krist taj Spasitelj i zapitaju za to svojega Ivana učitelja. Ovaj je dobro znao, da je Isus Krist obećani Spasitelj, ali je htio, da njegovi učenici to isto saznadu iz usta samoga Isusa, stoga posla dvojicu k njemu, da ga pitaju. Sv. Matej ovako pripovijeda:

U ono vrijeme kada je Ivan u tamnici čuo za djela Kristova, posla dvojicu učenika svojih i reče mu: Jesi li ti onaj, koji će doći, ili drugoga da čekamo? A Isus odgovarajući reče im: Idite i kažite Ivanu, što ste čuli i vidjeli: slijepi vide, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromašnima se propovijeda evanđelje; i blago onomu, koji se ne sablazni o mene. A kad oni otidoše, poče Isus govoriti narodu o Ivanu: Što ste izišli u pustinju gledati? Trsku, koju ljulja vjetar? Ili što se izišli gledati? Čovjeka u meke haljine obučena? Eto, koji meke haljine nose, u kućama su kraljevskim. Ili što ste izišli gledati? Proroka? Da, kažem vam, i više od proroka. Jer je ovaj, za kojega je pisano: Eto, ja šaljem anđela svojega pred licem tvojim, koji će pripraviti put tvoj pred tobom.

Poučenje.

1. Čudesa Isusova dokazuju, da je on obećani Spasitelj, pravi Bog.
2. Nauk Isusov je pravi božanski nauk.
3. Isus hoće svojim naukom sve ljude da spase
4. Pomozi i ti, koliko možeš, svojemu bližnjemu, da što bolje spozna Isusa.
5. Slušaj s osobitom pomnjom i pobožnošću nauk kršćanski u školi i u crkvi, jer je to nauk Isusov.
6. Ne prijeći i ne smetaj nikomu slušati nauk kršćanski.

Na treću nedjelju adventa ili dolaska Gospodnjega.

Čitanje poslanice sv. apostola Pavla Rimljanima.

(Poglavlje IV. od 4.—7. retka.)

Braćo! Radujte se vazda u Gospodinu i opet velim: radujte se! Čednost vaša bila poznata svjema ljudima; Gospodin je blizu! Ne brinite se ni za što, nego u svemu molitvom i moljenjem sa zahvaljivanjem prošnje vaše neka se javljaju pred Bogom. I mir Božji, koji nadilazi svaki um, sačuvao srca vaša i i misli vaše u Kristu Isusu.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje I. od 19.—28. retka.)

** Kad je Ivan Krstitelj, preteča Isusov, strogom pokorom i mudrim svojim pripovijedanjem povukao na sebe pozornost sviju Židova, a osobito Fariseja, te su ovi mislili, da je Ivan obećani Spasitelj, poslaše k njemu svoje poslanike u Betaniju preko Jordana, gdje je upravo krstio, da čuju što će Ivan sam za sebe reći: I što je Ivan govorio, pripovijeda nam evanđelje ovako:*

U ono vrijeme poslaše Židovi iz Jerusalema svećenike i Levite k Ivanu, da zapitaju: Tko si ti? I on prizna, i ne zataji, i prizna: Ja nijesam Krist. I zapitaše ga: Tko si dakle? Jesi li Ilija? I reče: Nijesam. Jesi li prorok? I odgovori: Nijesam. A oni mu rekoše: Tko si? da možemo kazati onima, koji su nas poslali: što kažeš za sebe? Reče: Ja sam glas onoga, što viče u pustinji: poravnite put Gospodnji, kao što kaza Isaija prorok. I bijahu poslanici od

Fariseja. I zapitaše ga govoreći mu: Zašto dakle krstiš, kad ti nijesi Krist ni Ilija ni prorok? Odgovori im Ivan govoreći: Ja krstim vodom, a među vama stoji, koga vi ne znate. On je onaj, koji će doći za mnom, koji bijaše preda mnom, kojemu ja nijesam dostojan odriješiti remena na obući njegovoj. Ovo se dogodi u Betaniji preko Jordana, gdje Ivan kršćavaše.

Poučenje.

1. Isus je Krist, Sin Božji, pravi Bog od vijeka i obećani Spasitelj.

2. Bog je onaj, kojega ide najveća čast i slava.

3. Govori uvijek istinu, a osobito onda, kada te roditelji ili poglavari šta pitaju, pa i onda, kad bi opreznim mučanjem ili lukavim govorom mogao sebi koristiti.

4. Ne hvali nikada samoga sebe, niti se precjenjuj, a priznaj rado zasluge svojega bližnjega.

Na četvrtu nedjelju adventa ili dolaska Gospodnjega.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Korinčanima.

(Poglavlje IV. od 1.—5. retka.)

Braćo? Tako neka nas drži čovjek kao sluge Kristove i djelitelje tajna Božjih. A od djelitelja se traži, da se vjeran svaki nađe. Ja pak malo marim, što me sudite vi ili čovječji sud; a ni sâm sebe ne sudim. Jer ne znam ništa na sebi, no zato nijesam opravdan; koji me sudi, Gospodin je. Zato ne sudite prije vremena, dokle ne dođe Gospodin. koji će i rasvijetliti, što je sakriveno u tmini, i objavit će savjete srdaca i tada će pohvala biti svakomu od Boga.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje III. od 1.—6. retka.)

* *U ovom evanđelju tačno naznačuje sv. Luka vrijeme, kada se je pojavio Ivan Krstitelj kano preteča Isusov, spominje naime cara rimskoga i ostale vladare, koji su vladali pojedinim židovskim zemljama, i koji su bili veliki svećenici, kada je Ivan počeo ljude opominjati na dolazak Spasiteljev i da mu priprave put k srcu svome. Evanđelje glasi ovako:*

U petnaestoj godini vladanja Tiberija cesara, kad bijaše Poncije Pilat upravitelj u Judeji i Herod četverovlasnik u Galileji, a Filip brat njegov četverovlasnik u Itureji i Trahonitskoj, i Lisanija četverovlasnik u Abileni, za poglavara svećeničkih Ane i Kajfe govoraše Gospodin Ivanu, sinu Zaharijinu u pustinji. I dođe u svu okolinu Jordansku propovijedajući krštenje pokore za oproštenje grijehâ, kao što je napisano u knjizi riječi Isaije proroka: Glas onoga, što viče u pustinji: pripravite put Gospodnji, poravnite staze njegove! Sve doline neka se ispune, a sve gore i bregovi neka se slegnu; i što je krivo, neka bude ravno, i hrapavi putovi neka budu glatki. I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje.

Poučenje:

1. Već je u starom zavjetu Bog ljudima javljao, da će im poslati Spasitelja.

2. Isus Krist je Spasitelj, kojega Ivan proriče.

3. Bog ne ljubi grješnoga srca.

4. Za iskrenu pokoru potreban je potpuni popravak života.

5. Pripravi svoje srce za dolazak Spasiteljev iskrenom i potpunom ispovijeđu.

6. Primi svojega Spasitelja ovih božićnih dana s pravom pobožnošću srca i s iskrenom radošću duše svoje.

7. Slušaj opomene svojih roditelja i učitelja, pa se popravi i ostavi svojih pogrješaka.

Na Božić ili rođenje Gospodina našega Isusa Krista.

Kod prve svete mise.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Titu.

(Poglavlje II. od 11.—15. retka.)

Ljubazni! Pokaza se milost Boga Spasitelja našega svjema ljudima učeći nas, da se odrečemo bezbožnosti i svjetovnih želja, da trijezno i pravedno i pobožno živemo na ovom svijetu čekajući blaženu nadu i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista, koji je dao sebe za nas, da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi narod izabrani, koji čezne za dobrim djelima. Ovo govori i svjetuj u Isusu Kristu, Gospodinu našemu.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje II. od 1.—14. retka.)

* *Rimski car August želio je doznati, koliko ima Židova i kolik je njihov imutak, pa zapovjedi, da moraju svi žitelji zemlje židovske ići u rodno mjesto svojih pradjedova, da se ondje popišu. Zato pođe i Josip s Marijom iz Nazareta u Betlehem, rodno mjesto Davidovo, jer bijahu oboje plemena Davida kralja i zbog množine skupljenoga naroda ne mogahu oni siromasi dobiti u gradu stana, nego se nastaniše izvan grada u nekoj špilji, kamo zatvorahu pastiri svoje stado.*

Ovdje se rodi Isus, Spasitelj svijeta. Ovo, a i ostale događaje, koji se zgodiše o rođenju Isusovu, pripovijeda sv. Luka ovako:

U ono vrijeme iziđe zapovijed od cesara Augusta, da se popiše sav svijet. Ovaj je prvi popis bio, kad je Cirin vladao Sirijom. I pođoše svi, da se popišu, svaki u svoj grad. Tada pođe i Josip iz Galileje, iz grada Nazareta u Judeju, u grad Davidov, koji se zvaše Betlehem, jer on bijaše iz doma i plemena Davidova, da se popiše s Marijom zaručenom sebi ženom, koja bijaše trudna. I kad ondje bijahu, dođe vrijeme, da ona rodi. I rodi sina svojega prvenca, i povi ga u pelene, i metnu ga u jasle; jer im ne bijaše mjesta u gostionici. I bjahu pastiri u onom kraju, koji čuvahu i noćnu stražu stražahu kod stada svojega. I gle, anđeo Gospodnji stade među njima i svjetlost Božja obasja ih, i prepadoše se vrlo. I reče im anđeo: Ne bojte se; jer gle, javljam vam veliku radost, koja će biti svemu narodu; jer vam se danas rodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu. I eto vam znaka: naći ćete dijete povito u pelene, gdje leži u jaslama. I ujedanput postade s anđelom mnoštvo vojske nebeske, koji hvaljahu Boga govoreći: Slava na visini Bogu i na zemlji mir ljudima dobre volje.

Poučenje:

1. Providnost Božja brine se za nas i prepušta često zlo, jer zna i zlo obratiti na dobro.

2. Bog je premudar, zna sve najbolje urediti, da postigne, što hoće; tako je i zapovijed cara Augusta izišla, da se ispuni do riječi, što su proroci prorekli o mjestu, gdje će se Isus roditi.

3. Sin Božji postao je čovjekom i rodio se iz ljubavi k nama u najvećem siromaštvu.

4. Budi pokoran svakoj pravednoj naredbi svojih poglavara.

5. Ne prezri ni jednoga saučenika svojega zbog njegova siromaštva.

6. Siromaštvo nije sramota, nego jedini je grijeh sramota i zlo.

Na isti dan kod druge svete mise.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Titu.

(Poglavlje III. od 4.—7. retka.)

Ljubazni! Pokaza se dobrota i čovjekoljublje Spasitelja, našega Boga: ne za djela pravedna, koja mi učinismo, nego po svojem milosrđu spase nas kupelju preporoda i obnove Duha Svetoga, kojega izli na nas obilno kroz Isusa Krista, Spasitelja našega, da opravdani milošću njegovom nasljednici budemo po nadi života vječnoga u Kristu Isusu Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje II. od 15.—20. retka.)

* *Kad čujemo iznenada, da nam je došao, koga rado imamo, zar ga ne želimo namah vidjeti? — Tako zaželješe i pastiri namah vidjeti Spasitelja, i kada se anđeli od njih povratili na nebesa, stadoše jedan drugoga nagovarati, da idu potražiti dijete, pokloniti mu se i uvjeriti se o svemu, što im je bio Bog po anđelu navijestio. Evanđelje pripovijeda nam to ovako:*

U ono vrijeme pastiri govorahu jedan drugomu: Hajdemo do Betlehema, da vidimo to, što se ondje dogodilo, što nam Gospodin kaza. I dođoše žureći se i nađoše Mariju i Josipa, i dijete, gdje leže u jaslama.

A kad vidješe, nađoše, da je istina, što im je kazano za dijete ovo. I svi, koji čuše, diviše se tomu, što im kazaše pastiri. A Marija čuvaše sve riječi ove razmišljajući u srcu svojem. I vratiše se pastiri slaveći i hvaleći Boga za sve, što čuše i vidješe, kao što im bi kazano.

Poučenje:

1. Dijete rođeno u Betlehemu bijaše Spasitelj svijeta.

2. Anđeli su pravi glasnici Božji, čije smo opomene dužni slušati.

3. Spasitelju moramo uvijek zahvalni biti, što je htio postati čovjekom i roditi se.

4. Riječ Božju nije dosta samo čuti, nego je treba u pameti i srcu sačuvati, o njoj razmišljati i vjerno je svršivati.

Na isti dan kod treće sv. mise.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Hebrejima.

(Poglavlje I. od 1.—12 retka.)

Mnogo puta i različnim načinom govorio je Bog negda ocevima našim po prorocima; najposlije je ovih dana govorio nama po Sinu, kojega postavi nasljednikom svemu, po kojemu i svijet stvori, koji budući sjajnost slave i prilika bića njegova i noseći sve u riječi sile svoje, očistivši (nas) od grijeha, sjede s desne strane veličanstva na visini, i toliko bolji posta od anđelâ, koliko slavnije ime od njihova dobi. Jer kojemu od anđelâ reče kada: Sin moj ti si, ja te danas rodih? I opet: Ja ću mu biti Otac, i on će mi biti Sin? I opet uvodeći prvorođenca u svijet govori: I da mu se poklone svi anđeli Božji! I anđelima doduše govori: Koji čini anđele svoje duhove i sluge svoje plamen

ognjeni; ali Sinu: Prijestol je tvoj, Bože u vijek vijekova; palica je pravde palica kraljevstva tvojega; omiljela ti je pravda, i omrzao si na bezakonje; toga radi pomaza te, Bože, Bog tvoj uljem radosti većma od drugova tvojih. I: Ti si, Gospodine, u početku osnovao zemlju, i djela ruku tvojih su nebesa. Ona će proći, a ti ostaješ, i sve će ostarjeti kao haljina i izmijenit ćeš ih kao haljinu, i izmijenit će se, a ti si onaj isti i tvojih godina ne će nestati.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje I. od 1.—14. retka.)

** Za živa sv. Ivana evanđeliste bijahu u Aziji neki krivovjerci, koji držahu Isusa samo za čovjeka, dakle ga dobro ne poznavahu. Da ih pouči, napisao je sv. Ivan ovo svoje evanđelje, a najpače početak, i to na prošnju različnih pravovjernih biskupa, u kojem naziva Isusa Sinom Božjim ili drugom osobom Božanskom, naziva ga „Riječ“ i to posvema zgodno, jer je nebeski Otac po njemu ljudima govorio i svoju im volju objavio. Kaže također za njega, da bijaše u početku, to jest od vijeka, da bijaše pravi Bog, da je postao čovjekom, i on i drugovi njegovi da su ga vidjeli. Evanđelje glasi ovako:*

U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše u Boga, i Bog bijaše Riječ. Ova bijaše u početku u Boga. Sve je kroz nju postalo i ništa nije bez nje postalo, što je postalo. U njoj život bijaše, i život bijaše svjetlo ljudima. I svjetlo u tmini svijetli i tama ga ne obuze. Poslan bi čovjek od Boga po imenu Ivan. Ovaj dođe za svjedočanstvo, da svjedoči za svjetlo, da svi vjeruju kroz njega. On ne bijaše svjetlo, nego da svjedoči

za svjetlo. Bijaše svjetlo istinito, koje obasjava svakoga čovjeka, koji dolazi na svijet. Na svijetu bijaše, i svijet kroz njega posta, i svijet ga ne pozna. K svojima dođe, i svoji ga ne primiše. A koji ga primiše, dade im vlast, da budu sinovi Božji, onima koji vjeruju u ime njegovo, koji se ne rodiše od krvi ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego od Boga. I Riječ postade tijelo, i stanova među nama: i vidjesmo slavu njegovu, slavu kao jedinorođenca od Oca, puna milosti i istine.

Poučenje:

1. Isus Krist, Riječ Božja, to jest Sin Božji, jest pravi Bog jedne naravi s Bogom Ocem, naš Gospodin.

2. Štujmo Isusa Krista kao pravoga Boga, osobito u presvetom oltarskom sakramentu.

3. Slušajmo radosno i zahvalno nauk Isusa Krista, te vjerujmo, ufajmo i činimo sve, što je naučao, da se spasemo.

Na dan sv. Stjepana, prvoga mučenika.

Čitanje Djela Apostolskih.

(Poglavlje IV. od 8.—10. retka i poglavlje VII. od 54.—59. retka.)

U dane one Stjepan pun milosti i sile činjaše znake i čudesa velika u puku. A ustaše neki iz zbornice, koja se zove libertinska i cirenačka i aleksandrijanačka i onih, koji bijahu iz Cilicije i Azije, i prepirahu se sa Stjepanom. I ne mogahu odoljeti mudrosti i duhu, kojim govoraše. Čuvši pak ovo rasrdiše se vrlo u srcima svojim, i škrgutahu zubima na njega. A Stjepan budući pun Duha Svetoga pogleda na nebo i vidje slavu Božju i Isusa, gdje stoji s desne strane Bogu, i reče: Evo vidim nebesa otvorena, i Sina čovječjega,

gdje stoji s desne strane Bogu! A oni povikaše iza glasa, zatiskivahu uši svoje, i navališe jednodušno na njega. I izvedavši ga iz grada stadoše ga kamenovati, i svjedoci haljine svoje metnuše kod nogu mladića po imenu Savla. I kamenovahu Stjepana, koji se moljaše Bogu i govoraše: Gospodine Isuse, primi duh moj! Onda kleče na koljena i povika iza glasa: Gospodine ne primi im ovo za grijeh! I ovo rekavši usnu u Gospodinu.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XXIII. od 34.—39. retka.)

* *Isusu bili su mrski licemjerci, kakvi su bili Farizeji, zato ih je svakom zgodom oštro karao, koje da ih poboljša, koje da opomene narod, neka ne vjeruje njihovoj himbenoj i lažnoj pobožnosti. Kad ih je jednoć tako pokarao, spočitne im također, kako se ulaguju narodu opravljajući i bijeleći grobove onih proroka, koje su njihovi oci poubijali, i hvaleći se, da ih oni ne bi ubili, da su živjeli u vrijeme svojih otaca. Napokon im reče, da su prava djeca svojih otaca: ubojice, kakvi im bijahu i oceví. Evanđelje glasi ovako:*

U ono vrijeme reče Isus književnicima i Farizejima: Evo ja šaljem k vama proroke i mudrace i književnike i od njih ćete jedne ubiti i raspeti, a jedne bičovati po zbornicama svojim i goniti od grada do grada; da dođe na vas sva krv pravedna, što je prolivena na zemlji od krvi Abela pravednoga do krvi Zaharije, sina Barahijina, kojega ubiste među hramom i oltarom. Zaista vam kažem, da će ovo sve doći na rod ovaj. Jerusaleme, Jerusaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ poslane k sebi; koliko

puta htjedoh skupiti djecu tvoju, kao što i kokoš skuplja piliće svoje pod krila, i ne htjedoste! Eto će vam se ostaviti vaša kuća pusta! Jer vam kažem: ne ćete me vidjeti odsada, dok ne rečete: Blagosloven, koji ide u ime Gospodnje.

Poučenje:

1. Isus Krist sjedi o desnu Oca Boga, on je i kao čovjek djelnik moći i slave Božje.
2. Isus Krist će doći suditi sve ljude dobre i zle, a sudit će se o svakoj misli, riječi i činu, pače i o tom, jesmo li propustili što dobro učiniti.
3. Ljubite svakoga čovjeka, bio prijatelj ili neprijatelj, činite dobro onima, koji na vas mrze, i molite za one, koji vas progone i opadaju.
4. Ne odbijaj tvrdokorno spasonosne opomene, jer je to teški grijeh, koji se osobito protivi milosti Božjoj.
5. Bježi zlo duhovno ili grijeh bojeći se suda Božjega.

Na prvu nedjelju po Božiću.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Galaćanima.

(Poglavlje IV. od 1.—7. retka.)

Braćo! Dok je nasljednik dijete, ništa se ne razlikuje od roba, ako i jest gospodar od svega: nego je pod skrbnicima i čuvarima do vremena, koje otac odredi. Tako i mi, kad bijasmo djeca, robovasmo djetinjim naucima svjetskim. Ali kad se navrši vrijeme, posla Bog Sina svojega rođena od žene, pokorna zakonu, da iskupi one, koji bijahu pod zakonom, da budemo posinjeni. A budući da ste sinovi, posla Bog Duha Sina svojega u srca vaša, koji viče Oče! Tako

već nije rob, nego sin; pa ako je sin, i nasljednik je po Bogu.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje II. od 33.—40. retka.)

* *Ovo je evanđelje nastavak onoga, koje se čita na dan očišćavanja blažene djevice Marije i pripovijeda, kako je Simeon prorekao, da će neki u Isusa vjerovati i zato na vijeke sretni biti, a drugi da ne će htjeti vjerovati, pa će na vijeke propasti; i da će Mariju teško rascviljeti progoni, muke i smrt, koju će morati njezin sin trpjeti. Najposlije pripovijeda, da se je Bog poslužio također jednom ženom, da posvjedoči za Isusa i navijesti ljudima, da je on obećani Spasitelj. Evanđelje glasi ovako:*

U ono vrijeme Josip i Marija, Mati Isusova, čuđahu se tomu, što se govoraše za njega. I blagoslovi ih Simeon i reče Mariji materi njegovoj: Gle, postavljen je ovaj na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu i na znak, proti kojemu će se govoriti, a i tebi samoj probost će mač dušu, da se otkriju misli mnogih srdaca. I bijaše Ana proročica, kći Faunelova od plemena Aserova; ona je veoma ostarjela, a sedam je godina živjela s mužem od djevojaštva svojega, i ona udova oko osamdeset i četiri godine, koja ne odlažaše od crkve, postom i molitvom služeći Bogu dan i noć. I ona u taj isti čas dođe, i hvaljaše Gospodina i govoraše za njega svjema, koji čekahu otkup Izraelov. I kad svršiše sve po zakonu Gospodnjem, vratiše se u Galileju u grad svoj Nazaret. A dječak rastijaše i bijaše pun mudrosti; i milost Božja bijaše na njemu.

Poučenje:

1. Isus Krist je obećani od Boga poslani Spasitelj svijeta.
2. Samo utjelovljenje Sina Božjega nije dosta za naše spasenje, nego mi treba da vjerujemo, ufamo se i činimo, što je on naučao; jer samo tako možemo doći u nebo.
3. Vjera je svakako za spasenje potrebita i vjeru treba ne samo srcem nego i činom priznavati.
4. Uči marljivo i rado katekizam ili kršćanski nauk i to ne samo za školu, nego da budeš prema tome nauku znao živjeti.
5. Ne rastuži nikada roditelja svojih zlim kakvim djelom.
6. Nije dosta čuvati se samo grijeha, nego treba sve bolje napredovati u kreposti.

Na mladu godinu ili na blagdan obrezanja Gospodina našega Isusa Krista.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Titu.

(Poglavlje II. od 11.—15. retka.)

Ljubazni! Pokaza se milost Boga Spasitelja našega svjema ljudima učeći nas, da se odrečemo bezbožnosti i svjetovnih želja, da trijezno i pravedno i pobožno živemo na ovom svijetu čekajući blaženu nadu i dolazak slave velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista, koji je dao sebe za nas, da nas otkupi od svakoga bezakonja i očisti sebi narod izabrani, koji čezne za dobrim djelima. Ovo govori i svjetuj u Isusu Kristu Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje II. 21. redak.)

* *Ovo je evanđelje nastavak onoga, koje se čita na Božić kod druge svete mise i u njemu pripovijeda sv. Luka o obrezanju Isusovu.*

U ono vrijeme, kad se navrši osam dana, da obrežu dječaka, nadjenuše mu ime Isus, kao što je rekao anđeo, prije nego se u utrobi zače.

Poučenje:

1. Ime »Isus« veliko je i svake časti vrijedno, te svjedoči, da je onaj, komu ga nadjenuše, pravi Spasitelj ili Otkupitelj.

2. Isus pokorio se je dragovoljno zakonu obrezanja.

3. Ne izgovaraj nikada imena Isusova u šali ili u srditosti ili samo od navade.

4. Slušaj uvijek rado zapovijedi svojih roditelja i poglavara.

Na drugu nedjelju po Božiću ili na nedjelju poslije obrezanja Gospodnjega.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Galaćanima.

(Poglavlje IV. od 1.—7. retka.)

Braćo! Dok je nasljednik dijete, ništa se ne razlikuje od roba, ako i jest gospodar od svega; nego je pod skrbnicima i čuvarima do vremena, koje otac odredi. Tako i mi, kad bijasmo djeca, robovasmo djetinjim naucima svjetskim. Ali kad se navrši vrijeme, posla Bog Sina svojega, rođena od žene, pokorna zakonu, da iskupi one, koji bijahu pod zakonom, da budemo posinjeni. A budući da ste sinovi, posla Bog Duha Sina svojega u srca vaša, koji viče: Oče! Tako već nije rob, nego sin; pa ako je sin, i nasljednik je po Bogu.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje II. od 19.—23. retka.)

* *Kad je kralj Herod doznao, da će se Isus roditi u Betlehemu, zakanio se, da će ga pogubiti, jerbo se je bojao: Isus će mu oteti kraljevstvo. Stoga zapovjedi poubijati sve dvogodišnje dječake u Betlehemu i u njegovoj okolini misleći, da će pogotovo i Isusa smaknuti; ali je Bog njegovu okrutnu namjeru osujetio i zapovjedio Josipu, da bježi s djetetom i Marijom u zemlju Misir. A kad je umr'o Herod, pozva Bog Josipa, da se s Marijom i s djetetom vrati u svoju domovinu. I to se pripovijeda u evanđelju ovako:*

U ono vrijeme po smrti Herodovoj, gle, anđeo Gospodnji u snu javi se Josipu u Misiru i reče: Ustaj i uzmi dječaka i mater njegovu, i idi u zemlju izraelsku; jer su umrli, koji su htjeli pogubiti dječaka. I on ustavši uze dječaka i mater njegovu, i dođe u zemlju izraelsku. Ali čuvši, da Arhelaj vlada u Judeji mjesto Heroda oca svojega, poboja se onamo ići; nego primivši u snu zapovijed otide u krajeve galilejske. I došavši onamo namjesti se u gradu, koji se zove Nazaret, da se zbude, što su kazali proroci, da će se Nazarećanin zvati.

Poučenje:

1. Bog je premudar, on zna sve najbolje urediti, da postigne, što hoće postići.

2. Anđeli su poslanici Božji, koji nas čuvaju i opominju na dobro.

3. Pokoravaj se rado zapovijedima svojih poglavara, roditelja i učitelja, znajući, da je to volja Božja.

4. Pazi i ne idi nikada nepromišljeno u pogibao, da ne naškodiš svomu tijelu ili duši.

Na Bogojavljenje ili na blagdan sv. triju kralja.

Poslanica Isaije proroka.

(Poglavlje LX. od 1.—6. retka.)

Ustani, rasvijetli se Jerusaleme, jer dođe svjetlost tvoja, i slava te Gospodnja obasja. Jer, gle, mrak će pokriti zemlju i tama narode; a tebe će obasjati Gospodin i slava njegova pokazat će se nad tobom. I narod će doći k vidjelu tvojemu, i kraljevi k svjetlosti, koja te obasja. Podigni oči svoje unaokolo, i vidi, oni se svi skupljaju i idu k tebi; sinovi će tvoji izdaleka doći i kćeri tvoje sa strane ustati. Tada ćeš vidjeti i obilovati, srce će ti se udiviti i raširiti, kad se k tebi okrene mnoštvo morsko, sila narodâ dođe k tebi. Mnoštvo kamila prekrilit će te, dromedari iz Madijana i Efe; svi će iz Sabe doći, zlato i tamjan prinoseći i hvalu Gospodinu javljajući.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje II. od 1.—12. retka.)

* *Sv. Matej ne pripovijeda u svom evanđelju ništa o onim događajima, što su se zbivali o rođenju Isusovu, nego samo kaže, da je Josip nadjenuo sinu Marijinu ime Isus i onda namah ovako nastavlja:*

Kad se rodi Isus u Betlehemu judejskom za vremena Heroda kralja, a to dođu mudraci od istoka u Jerusalem i kažu: Gdje je kralj židovski, što se rodio? Jer smo vidjeli njegovu zvijezdu na istoku i došli smo pokloniti mu se. Kad to čuje kralj Herod, uplaši se i sav Jerusalem s njim. I sabravši sve glavare svećeničke i književnike narodne pitaše ih, gdje bi se Krist rodio. A oni mu rekoše: U Betlehemu judejskom; jer je tako prorok napisao: I ti, Betleheme, zemljo Judina, ni po čemu nijesi najmanji među kneževskim gradovima Judinim; jer će iz tebe izići knez, koji će vladati nad narodom mojim Izraelom. Onda Herod tajno dozva mudrace, i ispitivaše ih, kad im se zvijezda pojavila. I poslavši ih u Betlehem reče: Idite i raspitajte dobro za dječaka, pa kad ga nađete, javite mi da idem i ja pokloniti mu se. I oni saslušavši kralja pođoše. I gle, zvijezda, koju su vidjeli na istoku, iđaše pred njima, dok ne dođe i stade odozgora, gdje bijaše dječak. A kad su vidjeli zvijezdu, obradovaše se veoma velikom radosti. I ušavši u kuću nađoše dječaka s Marijom materom njegovom, i padoše i pokloniše mu se, i otvoriše dare svoje i darovaše ga zlatom, tamjanom i mirhom. I primivši u snu zapovijed, da se ne vraćaju k Herodu, drugim putem otidoše u svoju zemlju.

Poučenje:

1. Bog je već u starom zavjetu navijestio događaje novoga zavjeta. Tako su proroci prorekli, gdje će se Spasitelj roditi, i po tome znamo, da je Isus Krist obećani Spasitelj, jerbo se na njemu ispunilo sve, što su proroci prorekli o Spasitelju.

2. Isus je Krist Sin Božji, pravi Bog, vrijedan najdubljega poklonstva.

3. Klanjaj se Isusu osobito u crkvi i ne čini tamo ništa drugo, nego što pripada štovanju Boga.

4. Spoznaj, da ti je potreban nauk vjere i oproštenje grijeha, pa idi rado u školu i u crkvu, gdje možeš dobiti jedno i drugo.

Na prvu nedjelju po Bogojavljenju.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje XIII. od 1.—5. retka.)

Braćo! Molim vas milosrđa Božjega radi, da date tjelesa svoja u žrtvu živu, svetu, Bogu ugodnu, i tako služba vaša da bude razumna. I ne vladajte se prema ovomu vijeku, nego se promjenite obnovom uma svojega, da kušate, koja je volja Božja, što je dobro, ugodno i savršeno. Jer po milosti, koja je meni dana, kažem svjema, koji su među vama: ne mislite za sebe više nego što valja misliti, no mislite trijezno i kao što je komu Bog udijelio mjeru vjere. Jer kao u jednom tijelu što imamo mnoge ude, a svi udi nemaju jedan posao, tako smo mnogi jedno tijelo u Kristu, a po sebi smo udi jedan drugomu u Kristu, Isusu Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje II. od 42.—53. retka.)

* *Sveta evanđelja ne pripovijedaju nam ništa o Isusovu životu od vremena, kada se je s Josipom vratio iz Misira u Nazaret, pa do dvanaeste godine njegove dobi, kad je s Josipom i s majkom Marijom išao u crkvu jerusalemsku prema zakonu Mojsijevu i običaju židovskom. Ovaj nam put i njegove događaje pripovijeda sv. Luka ovako:*

Kad je Isusu bilo dvanaest godina, pođoše roditelji njegovi po običaju u Jerusalem na blagdane; i kad su se blagdani svršili i oni se vratili, ostade dječak Isus u Jerusalemu i ne znadoše roditelji njegovi. A misleći, da je s društvom, otiđoše dan hoda, i stadoše ga tražiti među rođacima i znancima. I ne našavši ga vratiše se u Jerusalem, da ga traže. I poslije tri dana nađoše ga u hramu, gdje sjedi među učiteljima i sluša ih i pita ih. I svi, koji su ga slušali, divljahu se njegovu razumu i odgovorima. I vidjevši ga začudiše se; i mati njegova reče mu: Sine, što učini nama tako? Evo otac tvoj i ja žalosni smo te tražili. I reče im: Zašto ste me tražili? Zar ne znate, da meni treba u onom biti, što je Oca mojega? I oni ne razumješe riječi, što im reče. I siđe s njima i dođe u Nazaret i bijaše im poslušan. I mati njegova čuvaše sve riječi ove u srcu svojem. I Isus napredovaše u mudrosti i dobi i milosti kod Boga i ljudi.

Poučenje:

1. Isus Krist sam svjedoči, da je Sin Božji, jer kaže, da je hram ili crkva pravoga Boga kuća njegova Oca.
2. Isus Krist već je za mladosti svoje dao svjema ljudima lijep izgled kreposti i potpune savršenosti, vrijedan, da ga nasljeduju.
3. Sveta je dužnost čovjeku, da štuje Boga ne samo unutrašnjim nego i izvanjim načinom.
4. U crkvi, u školi i kod kuće imaj vazda na pameti dvanaestgodišnjega Isusa.
5. Slušaj uvijek svoje roditelje i dragovoljno primaj njihove opomene.
6. Svaku nedjelju i blagdan slušaj svetu misu pažljivo, ponizno i pobožno.

Na drugu nedjelju po Bogojavljenju.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje XII. od 6.—16. retka.)

Braćo! Imamo različite darove po milosti, koja nam je dana. Ako je proroštvo, (neka bude) po raz-

logu vjere; ako li služba, neka služi; ako je učitelj, neka uči; koji opominje, neka opominje; koji daje, neka daje iskreno; koji upravlja, neka se brine; koji čini milosrđe, neka čini s veseljem. Ljubav neka bude bez pretvaranja. Mrzeći na zlo držite se dobra. Bratskom ljubavi jedan drugoga ljubite; sa štovanjem jedan drugoga pretječite; u skrbi ne budite lijeni; duhom budite vrući; služite Gospodinu; nadanjem veselite se; u nevolji budite trpljivi, u molitvi postojani; u potrebama svecima pomažite; putnike rado primajte; blagosivljajte one, koji vas progone; blagosivljajte, a nemojte kleti; radujte se s radosnima i plačite s plačnima; budite jedne misli među sobom; ne mislite o visokim stvarima, nego se držite niskih. Ne mislite za sebe, da ste mudri.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje II. od 1.—11. retka.)

* *Isus se dade pokrstiti od Ivana Krstitelja u Jordanu, a kad Isus opet drugi dan dođe k Jordanu, dođoše za njim dva Ivanova učenika: Andrija i Ivan evanđelista i rekoše, da će ga posvuda slijediti. Andrija povede za sobom brata svojega Šimuna Petra i ovaj je ostao kod Isusa. Isti dan pozva Isus Filipa, koji namah potraži Natanaela, a treći dan pođe Isus s ovim učenicima na svadbu u Kanu, gdje je učinio prvo čudo, kojim povuče na sebe oči cijeloga naroda, koji stade paziti na njegov život i njegova djela, te slušati i vjerovati njegov nauk. Sv. Ivan pripovijeda to čudo ovako:*

U ono vrijeme bila je svadba u Kani galilejskoj; i ondje bijaše mati Isusova. A pozvan bijaše i Isus i učenici njegovi na svadbu. I kad nesta vina, reče Isusu mati njegova: Vina nemaju. Isus joj reče: Što je meni do tebe, ženo? Još nije došao moj čas. Reče mati njegova slugama: Što god vam reče, činite. A ondje bijaše šest vodenih sudova od kamena za čišćenje običajno Židovima, koji (sudovi) uzimahu po dva ili tri vedra. Reče im Isus: Napunite sudove vodom. I napuniše ih do vrha. I reče im Isus: Zahvatite i sad nosite kumu. I odnesoše. A kad kum okusi vina, koje je postalo od vode, i ne znadijaše, otkuda je, a sluge znadijahu, koje su zahvatile vodu, zovnu kum ženika i reče mu: Svaki čovjek najprije dobro vino iznosi, a kad se opiju, onda rđavije; a ti si čuvao dobro vino doslije. Ovo učini Isus početak čudesima u Kani galilejskoj i pokaza slavu svoju, i vjerovaše u njega učenici njegovi.

Poučenje:

1. Sve na ovom svijetu biva u svoje vrijeme, kako to premudri Bog određuje.

2. Dobro je i spasonosno prizivati svece, jer nas oni pomažu zagovorom kod Boga.

3. Ne kloni duhom ni onda, kad ti se čini, da te Bog ne sluša, nego i dalje još skrušenije moli i njegove zapovijedi još vjernije drži.

4. Štuj i prizivaj anđele i svece, a nad sve njih bl. dj. Mariju, majku Božju.

5. Čini dobro svakomu, koji je u tjelesnoj ili duhovnoj potrebi.

Na blagdan preslavnoga imena Isusova.

(Slavi se drugu nedjelju po Bogojavljenju uz potpuno oproštenje.)

Čitanje Djela Apostolskih.

(Poglavlje IV. od 9.—11. retka.)

U dane one Petar napunivši se Duha Svetoga reče: Knezovi narodni i starješine, čujte! Ako nas danas sude za dobro djelo, koje učinismo bolesnu čovjeku, te on ozdravi, neka bude na znanje svjema vama i svemu narodu izraelskomu: u ime Gospodina našega Isusa Krista Nazarejina, kojega vi raspeste, kojega Bog uskrisi iz mrtvih, po njemu ovaj stoji pred vama zdrav. Ovo je kamen, koji vi zidari odbaciste, a postade glava od ugla. I nema ni u jednom drugom spasenja; jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima, kojim bismo se mi mogli spasti.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje II. redak 21.)

* *Ovo je evanđelje nastavak onoga, koje se čita na Božić kod druge svete mise i u njemu pripovijeda sv. Luka o obrezanju Isusovu. (Isp. str. 28.)*

Na treću nedjelju po Bogojavljenju.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje XII. od 16.—21. retka.)

Braćo! Ne mislite za sebe, da ste mudri. Nikomu ne vraćajte zlo za zlo, nastojte oko dobra ne samo pred Bogom, nego i pred svima ljudima. Ako je moguće, koliko do vas stoji, imajte mir sa svima ljudima. Ne osvećujte se sami, ljubazni, nego podajte mjesto

gnjevu (Božjemu); jer je napisano: Moja je osveta; ja ću vratiti, govori Gospodin. Pače ako je gladan neprijatelj tvoj, nahrani ga; ako je žedan, napoj ga; jer čineći to, ugljevlje ognjeno skupit ćeš na glavu njegovu. Ne daj se zlu nadvladati, nego nadvladaj zlo dobrim.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje VIII. od 1.—13. retka.)

* *Isus je na gori pokraj jezera genezaretskoga u poduljem govoru razlagao mnoštvu naroda, koje se bijaše tamo skupilo, mnoge lijepe i uzvišene istine, da se je ljudstvo čudilo nauku i načinu, kojim uči. Nauk svoj potvrdi sišav s gore sa dva čuda, koje nam ovo sveto evanđelje ovako pripovijeda:*

U ono vrijeme kad siđe Isus s gore, iđaše za njim mnoštvo ljudi; i gle, čovjek gubav dođe i klanjaše mu se govoreći: Gospodine ako hoćeš, možeš me očistiti. I pruživši ruku Isus dohvati ga se govoreći: Hoću, očisti se! I odmah očisti se od gube. I reče mu Isus: Gledaj, nikomu ne kazuj; nego idi, pokaži se svećeniku i prinesi dar, koji je zapovjedio Mojsije, radi svjedočanstva njima. A kad uđe u Kafarnaum, pristupi k njemu satnik moleći ga i govoreći: Gospodine, sluga moj leži doma gubom udaren, i muči se vrlo. I reče mu Isus: Ja ću doći i izliječit ću ga. I satnik odgovori i reče: Gospodine, nijesam dostojan, da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će sluga moj. Jer i ja sam čovjek od vlasti i imam pod sobom vojnike, pa rečem jednomu: idi, i ide; i drugomu: dođi, i dođe; i sluzi svojemu: učini to, i učini. A kad je to Isus čuo, udivi se i reče onima, koji

iđahu za njim: Zaista vam kažem, ne nađoh tolike vjere u Izraelu. A kažem vam, da će mnogi od istoka i zapada doći i sjesti će za stô s Abrahamom i s Isakom i s Jakovom u kraljevstvu nebeskom, a sinovi kraljevstva izagnat će se u tamu najkrajnju; ondje će biti plač i škripanje zubâ. I reče Isus satniku: Idi, i kako si vjerovao, neka ti bude. I ozdravi sluga u taj čas.

Poučenje:

1. Isus Krist je svemogući, te mu samo treba hotjeti nešto, da eno već i bude.

2. Poniznu i zaufanu molitvu usliša Bog.

3. Nama koriste molitve i dobra djela drugih ljudi.

4. Uzdaj se uvijek u Boga i budi zadovoljan njegovom odlukom.

5. Kad si bolestan, traži lijeka, ali i moli se Bogu ponizno i zaufano.

6. Moli se svaki dan ne samo za sebe, nego i za sve svoje saučenike, da im Bog dade napredovati u nauku.

Na nedjelju četvrtu po Bogojavljenju.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje XIII. od 8.—10. retka.)

Braćo! Ne budite nikomu ništa dužni, osim da jedan drugoga ljubite; jer koji ljubi bližnjega, zakon ispunjava. Jer ovo: ne čini preljube, ne ubij, ne ukradi, ne svjedoči lažno, ne poželi, i ako ima još kakova druga zapovijed, u ovoj se riječi izvršuje: Ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. Ljubav ne čini zla bližnjemu; ispunjavanje je dakle zakona ljubav.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje VIII. od 23.—27. retka.)

* *Odmah kako je Isus očistio gubavce i izliječio satnikova slugu, otide u kuću Petrovu i izliječi punicu njegovu od groznice, a istu večer izliječi još mnoge druge bolesnike, koje mu donesoše. A kad se veliko mnoštvo ljudi sakupilo, htjede Isus otpočinuti od velikoga napora i ukloni se izvjedljivomu ljudstvu: zato uđe u lađicu, da se preveze na drugu obalu genezaretskoga jezera, i tude se dogodi čudo, da je jednom riječju utišao vjetar i valove, što sveto evanđelje ovako pripovijeda:*

U ono vrijeme kad Isus uđe u lađicu, pođoše za njim učenici njegovi. I gle, oluja velika postade na moru, tako da se lađica pokri valovima: a on spavaše. I prikučivši se učenici njegovi probudiše ga govoreći: Gospodine, izbavi nas, izgibosmo. I reče im Isus: Zašto ste strašljivi, malovjerni? Tada ustavši zapovjedi vjetrovima i moru, i postade tišina velika! A ljudi se čudiše govoreći: Tko je ovaj, da ga slušaju vjetrovi i more?

Poučenje:

1. Isus je Krist pravi Bog, jer ga ista priroda sluša, a i pravi čovjek, jer traži odmor za naporom kano i mi ljudi.

2. Bog skrbi za nas, jer je pun ljubavi, te nas može i hoće pomoći u svakoj potrebi.

3. Ne poništi se u nesreći, nego se uzdaj u Boga.

4. Imaš li kakovu teškoću s naukom ili sa svojim zadaćama, a ti prizovi pomoć Božju.

Na nedjelju petu po Bogojavljenju.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Kološanima.

(Poglavlje III. od 12.—17. retka.)

Braćo! Obucite se kano izabrani Božji sveti i ljubazni u srdačno milosrđe, dobrotu, poniznost, čednost, trpljivost, snoseći jedan drugoga i opraštajući jedan drugomu, ako ima tko tužbu na koga; kao što je i Gospodin vama oprostio, tako i vi! A svrh svega toga imajte ljubav, koja je sveza savršenstva. I mir Kristov radosno neka vlada u srcima vašim, na koji ste pozvani u jednom tijelu; i zahvalni budite! Riječ Kristova neka stanuje u vama obilno sa svom mudrosti. Učite i opominjite jedan drugoga psalmima, popijevkama i pjesmama duhovnim u milosti pjevajući u srcima svojim Bogu. Sve, štogod činite riječju ili djelom, sve činite u ime Gospodina Isusa Krista zahvaljujući Bogu i Ocu po Isusu Kristu Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XIII. od 24.—30. retka.)

* *Isus pođe jednom u Kafarnaum, i kad se mnoštvo ljudi oko njega skupi, uđe u lađu na jezeru genezaretskom, sjede i poče učiti narod, koji stajaše na obali jezera i govoraše mu u pričama o svojem kraljevstvu, o crkvi svojoj, ispoređujući kraljevstvo nebesko i istine vjere poznatim stvarima, da ga ljudi pomnjivije slušaju, lakše razumiju, njegov nauk dobro razmišljaju i duboko ga u srce usade. Tako je u priči o kukolju i pšenici naučao istinu, da imade u njegovoj vidljivoj crkvi, koju ispoređuje njivi, i dobrih i zlih ljudi, i da će to biti tako do sudnjega dana, a onda će se zli odijeliti od dobrih i baciti u vječni oganj, a dobri će se primiti u vječno blaženstvo. Ova priča, koju je sâm Isus poslije razložio učenicima, glasi ovako:*

U ono vrijeme kaza Isus narodu priču ovu: Kraljevstvo je nebesko kao čovjek, koji posija dobro sjeme u polju svojem. A kad ljudi pospaše, dođe njegov neprijatelj i posija kukolj po pšenici, pa otide. A kad niče usjev i rod donese, onda se pokaza i kukolj. Tada dođoše sluge domaćinove i rekoše mu: Gospodaru nijesi li ti dobro sjeme posijao na njivi svojoj? Otkuda dakle kukolj? I reče im: Neprijatelj čovjek to učini. A sluge mu rekoše: Hoćeš li, da idemo i da ga počupamo? I reče: Ne, da ne bi čupajući kukolj iščupali zajedno s njim i pšenicu. Ostavite, neka raste oboje do žetve, i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: Saberite najprije kukolj i svežite ga u snoplje, da se sažeže, a pšenicu skupite u žitnicu moju.

Poučenje:

1. Bog je milosrdan i strpljiv, on ne će da tko pogine, nego da svi pokoru čine, i rado oprašta svakomu grješniku, koji se skrušeno pokaje.
2. Bog je pravičan i kazni zlo, ako ne uvijek na ovom, a ono sigurno na drugom svijetu.
3. Na sudnjem danu će Bog suditi dobrima i zlima: zli će ići u pakao, u oganj vječni, a dobri u nebo.
4. Nemoj time zlo upotrebljavati Božju trpljivost, da odgađaš pokoru.
5. Opominji se često suda Božjega i ne ćeš nikada griješiti.
6. Ne smetaj nikoga, kada uči, a osobito kada uči nauk vjere.

Na nedjelju šestu po Bogojavljenju.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima.

(Poglavlje I. od 2.—10. retka.)

Braćo! Zahvaljujemo Bogu svagda za sve vas spominjući vas u molitvama svojim bez prestanka, sjećajući se djela vjere vaše i truda i ljubavi i postojanosti u nadi Gospodina našega Isusa Krista pred Bogom i Ocem našim; znajući, braćo, Bogom ljubljena, da ste izabrani; jer evanđelje naše ne bi k vama samo u riječi nego i u sili i u duhu svetom i u obilju nebeskom, kao što znate, kakovi bijasmo među vama radi vas; i vi se ugledaste na nas i na Gospodina primivši riječ u nevolji velikoj s radošću Duha Svetoga, tako da postadoste ugled svima, koji vjeruju u Macedoniji i u Ahaji. Jer se od vas razglasi riječ Gospodnja ne samo u Macedoniji i u Ahaji, nego i u svako mjesto iziđe vjera vaša u Boga, tako da nam ne treba što govoriti. Jer oni sami o nama obznanjuju, kakav ulazak imasmo k vama i kako se obratiste k Bogu od idolâ, da služite Bogu živomu i istinitomu i da čekate Sina njegova s nebesa (kojega uskrisi od mrtvih), Isusa, koji nas izbavi od budućega gnjeva.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XIII. od 31.—35. retka.)

* *Odmah za pričom o kukolju i pšenici, koju smo čitali u evanđelju prijašnje nedjelje, pripovijedao je Isus druge dvije priče o gorušičnom zrnu i o kvasu, kojima je dvjema stvarima prispodobio svoju crkvu, naznačujući, da će mu isprva biti malena i neznatna, ali će se poslije raširiti po svemu svijetu i bezbrojni će ljudi radosno primiti njezin spasonosni nauk. Sv. evanđelje glasi ovako:*

U ono vrijeme kaza Isus narodu priču ovu: Kraljevstvo je nebesko kao zrno gorušično, koje uze čovjek i posija na njivi svojoj, koje je istina najmanje od sviju sjemena, ali kad uzraste, veće je od svega povrća, i bude drvo, tako da ptice nebeske dolaze i stanuju na granama njegovim. Drugu priču kaza im: Kraljevstvo je nebesko kao kvasac, koji uze žena i metnu u tri mjerice brašna, dok sve ne ukisnu. Sve ovo govoraše Isus u pričama narodu, i bez priča ne govoraše im, da se zbude, što je rekao prorok govoreći: Otvorit ću u pričama usta svoja, kazat ću sakriveno od postanka svijeta.

Poučenje:

1. Prava crkva Isusova je općenita ili katolička, jer je počevši od Krista isprva malena sve dalje se širila i sada se još uvijek širi.

2. Crkva Isusova je spasonosna, jer vodi sve ljude u nebesko blaženstvo i to svojim naukom, svojim zapovijedima i time, što ljudima dijeli svete sakramente.

3. Hvali Boga svaki dan, što si u pravoj crkvi Isusovoj, u crkvi rimo-katoličkoj; vjeruj njezin nauk, održavaj njezine zapovijedi i primaj rado njezine svete sakramente.

4. Ne prepuštaj ni malena dobra djela, jer njima možeš zaslužiti veliku plaću od Boga.

5. Čuvaj se i najmanjega grijeha, jer zavodi pomalo na smrtni grijeh.

Na nedjelju sedamdesetnicu.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla opostola Korinćanima.

(Poglavlje IX. od 24.—27. i poglavlje X. od 1.—5. retka.)

Braćo! Ne znate li, da oni, koji trče na trgu, svi doduše trče, ali jedan dobije nagradu! Tako trčite, da dobijete! Svaki pak, koji se bori, od svega se uzdržava, te oni, da dobiju raspadljiv vijenac, a mi neraspadljiv. Ja dakle tako trčim, ne kao na nepouzdano; tako se borim, ne kao onaj, koji vjetar bije; nego trapim tijelo svoje i pokoravam ga, da ne budem možebit, pošto drugima propovijedah, sam zabačen. Jer neću da vam zatajim, braćo, da ocevi naši svi pod oblakom biše, i svi kroz more prođoše, i svi od Mojsija kršteni bijahu u oblaku i u moru, i svi jedno jelo duhovno jedoše, i svi jedno pilo duhovno piše; (pijahu naime od duhovne stijene, koja iđaše za njima, a stijena bijaše Krist); ali mnogi od njih ne bijahu po volji Bogu.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XX. od 1.—16. retka.)

* *Neki bogati mladić zapita jednom Isusa, što mu treba činiti, da bude blažen. Isus, mu reče: Drži zapovijedi Božje i bit ćeš blažen. A kad mu mladić s nekim reć bi ponosom odvrati, da je on ove zapovijedi već dosada držao, savjetova mu Isus, neka sve svoje proda i za njim pođe. Nato mladić ode žalostan, a Isus nastavi govoriti onima, što su ga slušali, kako je čovjeku teško ostaviti dobra ovoga svijeta, da dobije nebo, i pripovjedi im priču o čovjeku domaćinu, koji je naimao poslenike za svoj vinograd. Ovom je pričom htio Isus učenike svoje naučiti, da je Bog već od postanka svijeta u različna vremena pozivao ljude u svoju pravu crkvu. A na koncu svijeta da će sve te pozvanike suditi po Isusu Kristu, Sinu svojem, i naplatiti vječnim blaženstvom one, koji su vjerno svršavali svoje dužnosti. I jednako će biti naplaćeni oni pravednici, koji su već u starom zavjetu Bogu služili, s onima, koji su u novom zavjetu, dakle mnogo kasnije stupili u crkvu Kristovu; jer Bog ne gleda na vrijeme, nego na djelo i zaslugu Ta priča glasi ovako:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim priču ovu: Kraljevstvo je nebesko kao čovjek domaćin, koji ujutru rano iziđe naimati poslenike u vinograd svoj. A pogodivši se s poslenicima po dinar na dan, posla ih u vinograd svoj. I izišavši oko treće ure vidje druge, gdje stoje na trgu besposleni i reče im: Idite i vi u moj vinograd, i što bude pravo, dat ću vam. I oni otidoše. I opet izišavši oko šeste i devete ure, učini tako. A oko jedanaeste ure izišavši nađe druge, gdje stoje, reče im: Što stojite ovdje vas dan besposleni? Rekoše mu: Nitko nas ne najmi. Reče im: Idite i vi u moj vinograd. A kad bi u večer, reče gospodar od vinograda pristavu svojemu: Dozovi poslenike i podaj im plaću počevši od posljednjih do prvih. Došavši dakle, koji bjehu došli oko jedanaeste ure, primiše po dinar. A kad dođoše prvi, mišljahu, da će više primiti; a primiše i oni po dinar. I primivši mrmljahu na domaćina govoreći: Ovi posljednji jednu uru radiše, pa ih izjednači s nama, koji smo podnosili tegotu dnevnu i žegu: A on odgovarajući jednomu od njih reče: Prijatelju, ja tebi ne činim krivo, nijesi li se

pogodio sa mnom po dinar? Uzmi svoje, pa idi: a ja hoću da i ovomu posljednjemu dam kao i tebi. Ili zar ja ne smijem činiti što hoću? Zar je oko tvoje zlo, što sam ja dobar? Tako će biti posljednji prvi, a prvi posljednji; jer je mnogo zvanih, a malo izabranih.

Poučenje:

1. Bog hoće, da ga svi ljudi spoznaju, ljube i služe, zato ih je stvorio i otkupio.

2. Bog naplaćuje svakoga po njegovim djelima, kako je tko zaslužio.

3. Bog je pun ljubavi, pa nam dijeli nebrojena dobra i više, nego smo zaslužili.

4. Uči marljivo osobito nauk kršćanski, da budeš znao svoje dužnosti dobro svršavati.

5. Nemoj niti izvan škole biti nikada besposlen, jer je lijenost glavni grijeh, a Bog ne plaća ležaku nego težaku.

6. Ne žalosti se zbog toga, ako je saučenik tvoj napredniji, nego učini i ti, koliko najviše možeš.

Na nedjelju šezdesetnicu.

Čitanje druge poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje XI. od 19.—33. i XII. od 1.—9. retka.)

Braćo! Drage volje podnosite bezumne, kad ste sami mudri. Jer podnosite, ako vas tko robi, ako vas tko ujeda, ako tko uzima, ako se tko veliča, ako vas tko po obrazu bije. Na sramotu govorim, kao da smo mi slabi bili u tom; no čim se tko ponosi (po bezumlju govorim), tim se i ja ponosim, Hebreji su, i ja; Izraelci su i ja; sjeme su Abrahamovo, i ja; sluge su Kristove (kao bezuman govorim), više ja;

više sam se trudio, više puta sam bio u tamnici, preko mjere sam boja podnio, mnogo puta sam bio u pogibli smrtnoj. Od Židova primio sam pet puta četrdeset manje jedan udarac. Tri puta sam bio šiban, jedanput sam bio kamenovan, tri puta se lađa sa mnom razbijala, noć i dan proveo sam u dubini morskoj, mnogo puta sam putovao, bio sâm u pogiblima na potocima, u pogiblima od razbojnikâ, u pogiblima od naroda, u pogiblima od neznabožaca, u pogiblima u gradovima, u pogiblima u pustinji, u pogiblima na moru, u pogiblima od lažne braće; u trudu i bijedi, u mnogom nespavanju, u gladu i žegi, u mnogom pošćenju, u zimi i golotinji, osim onoga, što je izvana, navaljivanje na mene svaki dan, briga za sve crkve. Tko oslabi, i ja da ne oslabim? Tko se sablazni, i ja da se ne raspalim? Ako mi se valja hvaliti, svojom ću se slabošću hvaliti. Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, koji je blagosloven u vijeke, zna, da ne lažem. U Damasku narodni glavar Arete kralja čuvaše grad damašćanski, da me uhvati, i kroz prozor spustiše me u košarici preko zida, i tako izbjegoh iz ruku njegovih. Ako se hvaliti treba (ne koristi doduše), doći ću na viđenja i objave Gospodnje. Znam čovjeka u Kristu, koji prije četrnaest godina — da li u tijelu, ne znam, ili osim tijela, ne znam, Bog zna — bi odnesen do trećega neba; i znam da takov čovjek — da li u tijelu ili osim tijela, ne znam, Bog zna — bi odnesen u raj i ču tajne riječi, kojih čovjeku nije slobodno govoriti. Tim ću se hvaliti, a sobom se ne ću hvaliti, osim slabostima svojim. Jer kad bih se i htio hvaliti, ne bih bio bezuman, jer bih istinu kazao; ali puštam, da

ne bi tko više pomislio za mene, nego što me vidi, ili čuje što od mene. I da se ne bih ponio zaradi velikih objava, dan mi je žalac u meso, anđeo sotonin, da me ćuška. Zato triput Gospodina molih, da odstupi od mene, i reče mi: Dosta ti je milost moja; jer se sila u slabosti usavršuje. Rado ću se dakle hvaliti slabostima svojim, da bude stanovala u meni sila Kristova.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje VIII. 4.—15. retka.)

* *Sv. Luka pripovijeda u svojem evanđelju, kako je Isus putovao po židovskoj zemlji, išao od mjesta do mjesta i svagdje naviještao riječ Božju, i kako je osim njegovih dvanaest učenika išlo s njime mnogo drugih ljudi i neke pobožne žene. Isus je dobro znao, da njegov nauk ne donosi svagdje pravoga ploda, da ne drže svi njegova nauka, koji ga slušaju, stoga im jednom kaza priču o sijaču i sjemenu, kojom ih je htio naučiti, kakvim da srcem slušaju njegovu riječ, ako žele imati od nje duševnu korist. Tu priču pripovijeda sv. Luka ovako:*

U ono vrijeme, kad se naroda veoma mnogo sabiraše i iz gradova dolažahu k Isusu, kaza u priči: Iziđe sijač sijati sjeme svoje; i kad sijaše, jedno pade kraj puta i pogazi se, i ptice ga nebeske pozobaše. A drugo pade na kamen, i iznikavši osuši se, jer nemaše vlage. I drugo pade u trnje, i uzraste trnje, i udavi ga. A drugo pade na zemlju dobru, i iznikavši donese stostruk rod. Govoreći ovo povika: Tko ima uši, da čuje, neka čuje. A učenici njegovi pitahu ga,

što znači ova priča? Kojima on reče: Vama je dano znati tajne kraljevstva Božjega, a ostalima u pričama, da gledajući ne vide i čujući ne razumiju. A priča ova znači: sjeme je riječ Božja. A koji su kraj puta, to su oni, koji slušaju; po tome dolazi đavô i uzima riječ iz srca njihova, da ne vjeruju i da se ne spasu. A koji su na kamenu, to su oni, koji kad čuju, s radošću primaju riječ; i ovi korijenja nemaju, koji za neko vrijeme vjeruju, a u vrijeme kušanja otpadnu. A koje u trnje pade, to su oni, koji slušaju i otišavši od briga i bogatstva i slasti zaguše se, i ne donesu roda. A koje pade na dobru zemlju, to su oni, koji riječ slušaju i u dobrom i u najboljem srcu drže, i rod donose u trpljivosti.

Poučenje:

1. Samo čisto i dobro srce sluša riječ Božju.
2. Riječ Božju slušati, a ne održavati je, ne koristi ništa.
3. Slušaj svagda rado i pažljivo riječ Božju u kršćanskom nauku i u svetim propovijedima!
4. Održavaj vjerno sve dobre nauke, što ih u školi i u crkvi čuješ!
5. Ne čitaj knjiga, ne govori i ne slušaj razgovorâ, koji bi ti mogli riječ Božju iz srca uzeti.

Na nedjelju pedesetnicu.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje XIII. od 1.—13. retka.)

Braćo! Ako bih jezike ljudske i anđeoske govorio, a ljubavi ne bih imao, bio bih kao mjed, koja zveči, ili praporac, koji zvekeće. I ako bih

imao proroštvo i znao sve tajne i svu znanost, i ako bih imao svu vjeru, tako da bih gore premještao, a ljubavi ne bih imao, ništa ne bih bio. I ako bih razdao za hranu siromasima sav imutak svoj, i ako bih predao tijelo svoje, da se sažežem, a ljubavi ne bih imao, ništa mi ne bi koristolo. Ljubav je trpljiva, milokrvna je; ljubav ne zavidi, ne radi bahato, ne nadima se, ne hlepi za čašću, ne traži svoje, ne srdi se, ne misli o zlu, ne raduje se bezakonju, a raduje se istini; sve snosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi. Ljubav nikad ne prestaje, ako i proroštva nestanu, ako i jezici prestanu, ako i znanost propadne. Jer nešto znamo i nešto prorokujemo. A kad dođe savršeno, prestat će ono, što je nešto. Kad bijah dječak, govorah kao dječak, razumijevah kao dječak, mišljah kao dječak; a kad postadoh muž, odbacih, što je bilo dječačko. Vidimo sad kroz ogledalo u zagoneci, a onda ćemo licem k licu; sad poznajem nešto, a onda ću poznati, kao što sam i poznat. A sad ostaju vjera, ufanje, ljubav, ovo troje; ali je najveća među njima ljubav.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XVIII. od 31.—43. retka.)

* *Isus je po običaju židovskom išao u Jerusalem na velike blagdane, a osobito na vazam, koje da pokaže svojim primjerom, da je zakon Mojsijev od Boga, a koje da može naučati i one, koji nijesu stanovali u židovskoj zemlji ili koji inače nijesu imali prilike, da ga čuju. Kad je posljednji put išao u Jerusalem na vazam, i to na onaj, kojemu se njegovom mukom i smrću bilo proslaviti, pripovijedao je svojim učenicima sve, što će se za malo dana s njime dogoditi, kako bi vidjeli, da on sve naprvo zna, i da će se sve to dogoditi s njegovom voljom, pa da se tako ne smute u vjeri, koju su imali u njega. Evo kako nam to evanđelista pripovijeda:*

U ono vrijeme uze Isus dvanaestoricu i reče im: Evo idemo gore u Jerusalem i sve će se svršiti, što su proroci pisali za Sina čovječjega. Jer će ga predati neznabošcima i narugat će mu se, i bičovat će ga, i popljuvat će ga; i pošto ga budu bičovali, ubit će ga, i treći dan ustat će. I oni ništa od toga ne razumješe, što se kazalo. A dogodi se, kad se približavaše k Jerihu, jedan slijepac sjeđaše kraj puta proseći. A kad ču, gdje narod prolazi, zapita, što je to, a kazaše mu, da Isus Nazarejin prolazi. I povika govoreći: „Isuse, sine Davidov, pomiluj me! I oni, koji iđahu naprijed, prijećahu mu, da šuti. A on još više vikaše: Sine Davidov, pomiluj me! I Isus stade i zapovjedi, da mu ga dovedu. I kad mu se približi, zapita ga govoreći: Šta hoćeš, da ti učinim? A on reče: Gospodine, da progledam. I Isus mu reče: Progledaj! Vjera tvoja pomože ti. I odmah progleda, i pođe za njim hvaleći Boga. I sav puk, koji vidje, hvaljaše Boga.

Poučenje:

1. Isus je Krist sveznajući, zna, što će biti, i svemogući, treba mu samo htjeti nešto, pa već ono i bude.
2. Isus je Krist dragovoljno hotio trpjeti i umrijeti.
3. Bog ne prezire, niti ne zabacuje nikoga, nego će uslišati svakoga, ako bude molio po njegovoj volji.
4. Čuvaj se zla svagdje, pa i na sakritom mjestu.

5. Budi Bogu zahvalan, što te je hotio mukom i smrću svojom otkupiti, pa vjeruj nauk Isusov, održavaj njegove zapovijedi i primaj svete sakramente, koje je on naredio za tvoje spasenje.

6. Moli svaki dan svoju jutarnju i večernju molitvu i budi dobar svakomu, a osobito siromašnijemu svojemu saučeniku.

Na nedjelju prvu u korizmi.

Čitanje druge poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje VI. od 1.—10. retka.)

Braćo! Opominjem vas, da ne primate uzalud milost Božju. Jer govori: U vrijeme zgodno uslišah te i u dan spasenja pomogoh ti! Evo sad je vrijeme zgodno, evo sad je dan spasenja! Nikakovo nikomu ne dajmo spoticanje, da se ne kudi služba naša; nego u svemu pokažimo se kao sluge Božje u mnogoj trpljivosti, u nevoljama, u potrebama, u stiskama, u udarcima, u tamnicama, u bunama, u trudovima, u nespavanju, u pošćenju, u čistoći, u znanosti, u dugotrpnosti, u dobrosrdnosti, u duhu svetom, u ljubavi nepretvaranoj, u riječi istine, u sili Božjoj s oružjem pravde nadesno i nalijevo kraj slave i sramote, kraj zla glasa i slavna imena; kao zavodnici a istiniti; kao nepoznati a poznati; kao umirući a evo živemo; kao kažnjeni, a ne umoreni; kao žalosni a jednako veseli; kao siromašni a mnoge obogaćujući; ništa nemajući a sve imajući.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje IV. od 1.—11. retka.)

* *U samom početku korizme čita se evanđelje, u kojem nam sv. Matej pripovijeda, da je Isus Krist, pošto ga je bio Ivan u Jordanu krstio, otišao u pustinju, da se ondje u tihoj samoći pripravi oštrim postom na svoje veliko djelo učiteljevanja i spasenja ljudi. Isus je dopustio, da ga ovdje kuša ili napastuje đavô, a htio nas je time naučiti, kako treba odbijati napasti zlih duhova. Sveto evanđelje pripovijeda to ovako:*

U ono vrijeme odvede duh Isusa u pustinju, da ga đavô kuša. I postivši četrdeset dana i četrdeset noći napokon ogladnje. I pristupivši kušač reče mu: Ako si sin Božji, reci, da kamenje ovo hljebovi postanu. A on odgovarajući reče: Pisano je: Ne živé čovjek o samom hljebu, no o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih. Tada ga odvede đavô u sveti grad i postavi ga na vrh hrama, pa mu reče: Ako si Sin Božji, spusti se dolje; jer je pisano: Anđelima svojim zapovjedi za tebe, i na rukama će te nositi, da gdje ne zapneš za kamen nogom svojom. Reče mu Isus: Ali je i pisano: Ne kušaj Gospodina Boga svojega. Opet uze ga đavô na goru vrlo visoko i pokaza mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu, i reče mu: Sve ovo dat ću tebi, ako padneš, te mi se pokloniš. Tada mu reče Isus: Idi, sotono! jer je pisano: Gospodinu se Bogu svomu poklanjaj i njemu jedinomu služi. Tada ga ostavi đavô; i gle anđeli pristupiše i služahu mu.

Poučenje:

1. Isus je Krist bio pravi čovjek te imao narav čovječansku, jer mu je tijelo ogladnjelo, a duša bila podvržena napastima.

2. Post je dobro i sveto djelo.

3. Zli nas dusi napastuju, a dobri nas anđeli čuvaju.

4. Pripravljaj se na znamenito kakvo djelo, na pr. na izbor staleža, molitvom i postom.

5. Budi umjeren u jelu i pilu, i rado održavaj zapovijed o postu.

6. Čuvaj se zlih drugova, koji bi te mogli navesti na grijeh.

Na nedjelju drugu u korizmi.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Solunjanima.

(Poglavlje IV. od 1.—7. retka.)

Braćo! Molimo vas i opominjemo u Gospodinu Isusu, kao što primiste od nas, kako vam treba hoditi i ugađati Bogu, tako da hodite i budete obilovali sve većma. Jer znate, kakove vam zapovijedi dadoh kroz Gospodina Isusa. Jer je ovo volja Božja, posvedba vaša, da se čuvate od bludnosti, svaki od vas da zna držati sud svoj u svetosti i časti; ne u strasti želje kao i neznabošci, koji ne poznaju Boga; i da nitko ne prestupa i ne zakida u poslu brata svojega; jer je Gospodin osvetnik od svega toga, kao što vam prije kazasmo i posvjedočismo. Jer Bog nas ne pozva na nečistoću, nego na posvedbu u Kristu Isusu, Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XVII. od 1.—9. retka.)

* *Sv. Matej pripovijeda, da je Isus počeo od onoga časa, kad mu je Petar odgovorio na pitanje: „A vi, što velite, tko sam ja?“ kazivati svojim učenicima, kako će ići u Jerusalem, kako će ondje biti mučen, kako će umrijeti, kako će treći dan uskrsnuti. Da se oni dakle ne smute o njemu, kad ga budu vidjeli u rukama njegovih neprijatelja, to jest: da ne budu mislili, da je on*

običan ili možda još i zao čovjek, nego da se utvrde u tom, da je on zbilja pravi Bog, učini Isus šesti dan poslije toga, što ga je Petar u ime sviju učenika svečano priznao Bogom, evo ovo, što današnje sv. evanđelje kazuje:

U ono vrijeme uze Isus Petra i Jakova i Ivana, brata njegova, i izvede ih na goru visoku na samo. I preobrazi se pred njima; i zasja se lice njegovo kao sunce, a haljine njegove postadoše bijele kano snijeg. I gle, ukazaše im se Mojsije i Ilija, koji s njim govorahu. A Petar odgovarajući reče Isusu: Gospodine, dobro nam je ovdje biti; ako hoćeš, načinimo ovdje tri sjenice, tebi jednu, Mojsiju jednu i Iliji jednu. Dok on još govoraše, gle oblak sjajan zakloni ih. I gle, glas iz oblaka govoreći: Ovo je Sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji; njega slušajte! I čuvši učenici padoše ničice i prepadoše se vrlo. I pristupivši Isus dohvati ih se i reče: Ustanite, i ne bojte se. A oni podignuvši oči svoje nikoga ne vidješe do Isusa sama. I silazeći s gore zapovjedi im Isus govoreći: Nikome ne kazujte, što ste vidjeli, dok Sin čovječji ne ustane.

Poučenje:

1. Isus Krist je pravi Bog.
2. Boga ne možemo tjelesnim očima vidjeti.
3. Duša je čovječja besmrtni strah, jerbo se inače Mojsije i Ilija ne bi mogli Isusu ukazati.
4. Klanjaj se Isusu Kristu osobito u presvetom oltarskom sakramentu.
5. Slušaj vazda s najvećom pobožnošću glas Božji, koji ti govori iz nauka kršćanskoga.
6. Budi vazda rado u društvu s dobrim i razboritim ljudima.

Na nedjelju treću u korizmi.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Efežanima.

(Poglavlje V. od 1.—9. retka.)

Braćo! Ugledajte se na Boga kao sinovi ljubazni; i hodite u ljubavi, kao što je i Krist ljubio nas i predao sebe za nas u prinos i žrtvu Bogu na slatki miris. A bludnost i svaka nečistoća i škrtost da se i ne spominje među vama, kao što se pristoji svecima, tako i grdoba ili lude riječi ili brbljavost, što ne ide na stvar nego pače zahvaljivanje. Jer ovo znajte i razumijte, da nijedan bludnik ili nečist ili škrtac, koji je idolopoklonik, nema nasljedstva u kraljevstvu Kristovu i Božjem. Nitko vas neka ne zavodi praznim riječima; jer zbog ovih ide gnjev Božji na sinove nevjerstva. Ne budite dakle djelnici njihovi! Jer bijaste negda tama, a sad ste svjetlo u Gospodinu; kao sinovi svjetla hodite! Jer je plod od svjetla svaka dobrota i pravda i istina.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XI. od 14.—28. retka.)

** Bog šalje često puta različne nesreće na ljude, ili da ih kuša, ili da ih kazni, ili da veću i višu kakovu svrhu postigne. Tako je Bog za vrijeme Isusovo prepustio, da nečisti dusi posjednu mnoge ljude tako, da se je zaista činilo, da su njihova tjelesa u potpunoj vlasti nečistoga duha, koji im je otimao sad vid, sad sluh, sad govor, bacao ih u svakojake bolesti, ili se služio njihovim jezikom u svoje svrhe, da na pr. kunu i ruže Boga itd. Sve je pak to prepustio Bog, da pokaže svoju svemogućnost i nad zlim duhovima. Kako je Isus takva čovjeka ozdravio i kakav je nauk ljudima dao, pripovijeda današnje sv. evanđelje ovako:*

U ono vrijeme izgonjaše Isus vraga, koji bijaše nijem. I kad izagna vraga, progovori nijemi, i diviše se ljudi. A neki od njih rekoše: Preko Belzebuba, kneza vraškoga, izgoni vragove. A drugi kušajući iskahu od njega znak s neba. A on, kad vidje pomisli njihove, reče im: Svako će kraljevstvo, koje se razdijeli samo po sebi, opustjeti, i kuća će na kuću pasti. A ako je i sotona razdijeljen sam po sebi, kako će stajati kraljevstvo njegovo, kad kažete, da ja preko Belzebuba izgonim vragove? Pa ako ja preko Belzebuba izgonim vragove, sinovi vaši preko koga izgone? Za to će vam oni biti suci. Ako pak ja prstom Božjim izgonim vragove, zacijelo je došlo k vama kraljevstvo Božje. Kad jaki naoružan čuva svoj dvor, u miru je sve, što ima. A kad dođe jači od njega te ga nadvlada, uzme sve oružje njegovo, u koje se je uzdao, i razdijeli, što otme od njega. Koji nije sa mnom, proti meni je; i koji sa mnom ne sabira, prosipa. Kad nečisti duh iziđe iz čovjeka, ide kroz bezvodna mjesta tražeći pokoja i ne našavši reče: Vratit ću se u kuću svoju, otkuda sam izišao. I došavši nađe je pometenu i ukrašenu. Tada otide i uzme sedam drugih duhova gorih od sebe, i ušavši stanuju ondje; i bude potonja čovjeku onomu gora od prvašnje. A dogodi se, kad to govoraše, podiže glas jedna žena iz naroda, i reče mu: Blago utrobi, koja te je nosila, i prsima, koje si sisao! A on reče: Pače blago onima, koji slušaju riječ Božju te je drže!

Poučenje:

1. Duh Isusov protivan je duhu svijeta, koji je više duh vražji, što vidjesmo po tomu, da svijet upravo one drži za nevoljne i lude, koje Krist zove blažene i sretne.

2. Ako hoćeš da se spaseš, nije ti dosta, da riječ Božju samo slušaš, nego treba da je i održavaš.

3. Odbijaj od sebe svaku napast na zlo, da ne budeš privrženik zla duha, nego živi kreposno, da budeš dijete Božje i baštinik kraljevstva nebeskoga.

4. Ne misli nikada bez dovoljna razloga, da je bližnji što zla učinio, i ne drži, da je ono zlo istina, to jest, ne sumnjaj i ne sudi lažno bližnjega.

5. Slušaj, a i vjerno održavaj dobre nauke, što ih u školi čuješ.

Na nedjelju četvrtu u korizmi.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Galaćanima.

(Poglavlje IV. od 22.—31. retka.)

Braćo! Pisano je: Abraham imade dva sina, jednoga od robinje, a drugoga od slobodne. Ali koji bijaše od robinje, po tijelu se rodi, a koji od slobodne, po obećanju. To je u slici rečeno; jer to su dva zavjeta: jedan naime na gori Sinaju, koji rađa za robovanje, koji je Agar; jer Sinaj je gora u Arapskoj, koja je spojena sa sadašnjim Jerusalemom, koji služi sa djecom svojom. A gornji Jerusalem slobodna je, koja je mati naša. Jer je pisano: Veseli se, nerotkinjo, koja ne rađaš, prokini i poviči, koja se ne mučiš kod porođaja; jer pusta ima mnogo više djece nego li ona, koja ima muža. A mi smo, braćo, po Isaku sinovi obećanja. No kako onda onaj, koji se rodi po tijelu, gonjaše onoga, koji po duhu,

tako i sad. Ali što govori pismo? Istjeraj robinju i sina njezina; jer sin sluškinjin ne će biti nasljednik sa sinom slobodne. Dakle, braćo, nijesmo sinovi od sluškinje nego od slobodne, kojom slobodom Krist nas oslobodi.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje VI. od 1.—15. retka.)

* *Današnje sv. evanđelje pripovijeda, kako je Isus u pustinji Betsaidi sa malo hljebova i malo riba nahranio više tisuća ljudi. Ovo se je čudo dogodilo malo časa za onim, kad je kod ribnjaka u Jerusalemu izliječio bolesnika, koji je trideset osam godina bolovao. Ova čudesa potaknuše ljude, da su Isusa držali za onoga velikoga proroka, koji je po obećanju Božjem trebao da na svijet dođe, za željno očekivanoga Spasitelja. Iz Betsaide vrati se Isus u Galileju. Sv. evanđelje govori:*

U ono vrijeme otide Isus preko mora galilejskoga, koje je tiberijadsko. I za njim iđaše mnogo naroda, jer vidješe čudesa, koja činjaše na bolesnicima. Uziđe dakle Isus na goru i ondje sjeđaše s učenicima svojim. A bijaše blizu pasha, praznik židovski. Podignuvši dakle Isus oči i vidjevši, da veoma mnogo naroda ide k njemu, reče Filipu: Gdje ćemo kupiti hljeba, da ovi jedu? A ovo govoraše, da ga kuša; jer je sam znao, šta će učiniti. Odgovori mu Filip: Za dvjesta dinara hljeba nije dosta, da svakomu od njih pomalo dopadne. Reče mu jedan od učenika njegovih, Andrija, brat Simona Petra: Ovdje je jedan dječak, koji ima pet hljebova ječmenih i dvije ribe; ali šta je to za tolike? Reče dakle Isus: Posadite ljude!

A bješe trave mnogo na onom mjestu. Posadiše se dakle muškarci, na broj oko pet tisuća. A Isus uzevši one hljebove i davši hvalu dade onima, koji se posadiše, tako i od riba, koliko htješe. A kad se nasitiše, reče učenicima svojim: Skupite komade, što pretekoše, da ništa ne propadne. I skupiše i napuniše dvanaest košarica komada od pet hljebova ječmenih, što preteče onima, koji su jeli. Oni ljudi dakle vidjevši čudo, koje učini Isus, govorahu: Ovo je zaista prorok, koji ima doći na svijet! A kad razumje Isus, da će doći, da ga uhvate i učine kraljem, otide opet u goru sâm.

Poučenje:

1. Isus Krist je svemogući, on može sve što hoće i dobrostiv, pun ljubavi i smilovanja.
2. Od Boga nam je sve dobro: život i zdravlje, hrana i pilo, stan i oprava, sve je to prava blagodat Božja.
3. Isus nije došao na svijet, da nas ljude samo ovdje učini srećne, nego osobito da nas privede k sebi u vječnu sreću i blaženost.
4. Vjeruj tvrdo u Isusa Krista kao pravoga Boga i slušaj rado njegov nauk, kako ga je ono ljudstvo i gladno slušalo.
5. Ne propusti nikada svoje molitve prije i poslije jela.
6. Čini dobro bližnjemu, koliko možeš, i ne čekaj dok bi te on za to i zaprosio, nego čim opaziš potrebna, pomozi mu.

Na nedjelju petu u korizmi ili nedjelju gluhu.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Hebrejima.

(Poglavlje IX. od 11.—15. retka.)

Braćo! Krist došavši kao veliki svećenik budućih dobara, kroz bolji i savršeniji šator, koji nije rukom građen, to jest nije od ovoga stvorenja, niti kroz krv jarčju ili teleću, nego kroz svoju krv, uđe jednom u svetinju i nađe vječni otkup. Jer ako krv jarčja i bičja i pepeo juničin posut nečiste posvećuje na čistoću tjelesnu; kamo više krv će Krista, koji po duhu svetom sebe prinese neokaljana Bogu, očistiti savjest našu od djela mrtvih, da živemo Bogu živu. I zato je novomu zavjetu posrednik, da kroz smrt, koja bi za otkup od prestupaka u prvašnjem zavjetu, obećanje vječnoga nasljedstva zadobiju, koji su pozvani, u Kristu Isusu Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje VIII. od 46.—59. retka.)

* *Malo prije svoje muke učaše Isus javno u hramu i dokazivaše onima, koji su ga slušali, da je on zaista od Boga poslan i razlagaše im sva dobra, što su pripravljena onima, koji ga slijede. Zajedno im otvoreno kaza i uzroke, zašto su sve njegove opomene i svi njegovi nauci bez uspjeha. Tako je jasno i živo učio, da bi mu Židovi bili morali vjerovati, da nijesu bili tako tvrda i zla srca, koje ih je zavelo, da su pače nazvali Isusa bogohuljcem i htjeli ga po zakonu Mojsijevu kamenovati. Ali Isus nije htio ovaj put umrijeti, jer nije bilo jošte njegovo vrijeme, nego se je sakrio, to jest ili im se učinio nevidljivim, ili je po svojoj božanskoj svemogućnosti drugim kojim načinom neozlijeđen izišao iz hrama. Sveto evanđelje ovako nam to kazuje:*

U ono vrijeme reče Isus Židovima: Koji će me od vas koriti za grijeh? Ako vam istinu govorim, zašto mi ne vjerujete? Tko je od Boga, riječi Božje

sluša; zato vi ne slušate, jer nijeste od Boga. Odgovoriše dakle Židovi i rekoše mu: Ne govorimo li mi pravo, da si ti Samaritanac i imaš vraga? Odgovori Isus: Ja nemam vraga, nego poštujem Oca svojega, a vi mene sramotite. A ja ne tražim slave svoje; ima koji traži i sudi. Zaista, zaista vam kažem, ako tko održi riječ moju, ne će vidjeti smrti do vijeka. Rekoše dakle Židovi: Sad vidimo, da imaš vraga. Abraham umrije i proroci, a ti govoriš: Tko održi riječ moju, ne će okusiti smrti do vijeka! Zar si ti veći od oca našega Abrahama, koji umrije? I proroci pomriješe. Kim se ti sâm gradiš? Odgovori Isus: Ako se ja sam slavim, slava moja nije ništa; Otac je moj, koji me slavi, za kojega vi govorite, da je vaš Bog. Ali ga vi ne poznajete; i ja ga znam, i ako rečem, da ga ne znam, bit ću laža kao i vi. Nego ga znam i riječ njegovu držim. Abraham, otac vaš, radova se, da vidi dan moj; vidje i obradova se. Rekoše mu dakle Židovi: Još ti nema pedeset godina, pa si Abrahama vidio? Reče im Isus: Zaista, zaista vam kažem, prije nego bi Abraham, ja jesam! Uzeše dakle kamenje, da bace na njega, a Isus se sakri i iziđe iz hrama.

Poučenje:

1. Isus je Krist bio neizmjerno svet, on nije mogao htjeti ni učiniti, nego samo što je dobro, pa je zato i dragovoljno nedužan trpio od prevelike ljubavi i milosrđa prama nama.

2. Isus je nedostiživi izgled krotkosti, pa poziva i nas, da budemo krotki.

3. Koji slušaju i drže riječ Isusovu, bit će naplaćeni vječnim životom.

4. Čista je duša najbolje oružje protiv svakoga neprijatelja; stoga nastoj biti uvijek čist od svakoga i najmanjega grijeha.

5. Ako te je tko uvrijedio, ne psuj ga i ne ruži, nego mu krotkim načinom odvrni, dobre opomene svoga sudruga posluhni i poboljšaj se, a vidiš li sudruga svojega griješiti, lijepo ga i bratski opomeni i pokaraj.

6. Održavaj zapovijedi Božje, jer to je život vječni.

Na nedjelju šestu u korizmi ili nedjelju cvjetnu.

(Kad se blagosiljaju palme.)

Čitanje knjige Izlaska.

(Poglavlje XV. 26. i poglavlje XVI. od 1.—7. retka.)

U dane one dođoše sinovi Izraelovi u Elim, gdje bijaše dvanaest izvora i sedamdeset palama; i stadoše uokolo kod vode. I podigoše se od Elima i dođe sav zbor sinova Izraelovih u pustinju Sin, koja je između Elima i Sinaja, petnaestoga dana drugoga mjeseca, pošto iziđoše iz zemlje misirske. I mrmljaše sav zbor sinova Izraelovih na Mojsija i Arona u pustinji. I rekoše im sinovi Izraelovi: Kamo sreće, da smo pomrli od ruke Gospodnje u zemlji misirskoj, kad sjeđasmo kod lonaca s mesom i jeđasmo hljeba do sita; zašto nas izvedoste u ovu pustinju, da pomorite sav zbor gladom? A Gospodin reče Mojsiju: Evo, učinit ću, da vam dažđi hljeb s neba; narod neka izlazi i kupi svaki dan, koliko treba, da ga okušam, hodi li po mojem zakonu ili ne. A šestoga dana neka zgotove, što donesu; a neka bude dvojinom onoliko, koliko nakupe svaki dan. I rekoše Mojsije i Aron svima sinovima Izraelovim: U večer ćete poznati, da vas je Go-

spodin izveo iz zemlje misirske; i ujutru ćete vidjeti slavu Gospodnju.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XXI. od 1.—9. retka.)

* *Isus je uskrisio pred velikim mnoštvom naroda Lazara, brata Marte i Marije, koji već četiri dana ležaše u grobu. Radi toga su mnogi počeli Isusa štovati i u njega vjerovati. Ovo se čudo nabrzo razglasi posvuda, jer se je dogodilo o pashi, velikom prazniku, židovskom, te je mnogo ljudstva, koje je putovalo u Jerusalem, prolazilo kroz Betaniju, da vidi Isusa i uskrišenoga Lazara. A bijaše to upravo onaj praznik, o kojem je valjalo Isusu Kristu po njegovoj svetoj namjeri umrijeti. I premda je znao, da je ovim čudom još većma na sebe navukao mržnju farizeja, nije se više ipak htio uklanjati onima, koji ga stadoše odlikovati i slaviti, nego da prije svoje smrti ostavi u narodu trajnu uspomenu, dade se svečano od velikoga mnoštva naroda uvesti u Jerusalem. Ovo nam sveti Matej opisuje ovako:*

U ono vrijeme, kad se približiše k Jerusalemu, dođoše u Betfage k Maslinskoj gori, onda Isus posla dva učenika govoreći im: Idite u selo, što je prama vama i odmah ćete naći magaricu privezanu i magare s njom; odriješite i dovedite mi. I ako vam tko reče što, kažite, da ih Gospodin treba; i odmah će ih pustiti. A sve ovo bi, da se zbude, što je kazao prorok govoreći: Kažite kćeri Sionskoj: Evo kralj tvoj ide tebi krotak sjedeći na magarici i na magaretu, sinu magaričinu! I otišavši učenici učiniše, kako im zapovjedi Isus. I dovedoše magaricu magare, i metnuše na njih haljine svoje i posadiše ga na njih. A ljudi mnogi prostriješe haljine svoje po putu, a drugi rezahu granje od drvetâ i prostirahu po putu. A silni svijet, koji iđaše pred njim i za njim, vikaše govoreći: Hosana sinu Davidovu; blagosloven, koji ide u ime Gospodnje!

Poučenje:

1. Isus je Krist naš najveći kralj, naš Gospodin, jer je naš Bog i naš Otkupitelj, pa je stoga vrijedno, da mu se klanjamo i njega nada sve ljubimo.
2. Isus je Krist obećani Mesija, jerbo se na njemu ispunilo sve, što su proroci o Spasitelju prorekli.
3. Primi svojega Spasitelja u pričesti uskrsnoj s najvećom pobožnošću.
4. Održavaj rado i tačno naloge i zapovijedi svojih učitelja.
5. Kad je Isus bio ponizan i krotak, čuvaj se i ti svake oholosti, zavisti i svadljivosti sa svojim saučenicima.

Kod sv. mise.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Filipljanima.

(Poglavlje II. od 5.—11. retka.)

Braćo! To mislite u sebi, što i u Kristu Isusu, koji budući u obličju Božjem, nije držao za otimačinu, da bude jednak Bogu; nego je sam sebe poništio uzevši obličje sluge, postavši kao i drugi ljudi i izvana smatran bivši kao čovjek. Ponizi sam sebe postavši poslušan do smrti, a smrti na križu. Zato i Bog njega povisi i dade mu ime, koje je nad svako ime, da se u ime Isusovo pokloni svako koljeno onih,

koji su na nebu, na zemlji i pod zemljom, i svaki jezik da prizna, da je Gospodin Isus Krist u slavi Boga oca.

Muka Gospodina našega Isusa Krista.

(Kako ju je opisao sv. Matej u poglavlju XXVI. od 1.—75. i XXVII. od 1.—66. retka.)

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Znate, da će do dva dana biti pasha i Sina čovječjega predat će, da se razapne. Tada se skupiše glavari svećenički i književnici i starješine narodne u dvor poglavara svećeničkoga po imenu Kajfe. I svjetovaše se, kako bi Isusa iz prijevare uhvatili i ubili. A govorahu: Ne o prazniku, da se ne bi narod pobunio. A kad Isus bijaše u Betaniji u kući Simona gubavoga, pristupi k njemu žena s posudom dragocjene pomasti i izli na glavu njegovu, kad sjeđaše za stolom. A kad vidješe to učenici njegovi, rasrdiše se govoreći: Čemu šteta ova? jer se mogaše ovo prodati skupo i dati siromasima. A kad razumje Isus, reče im: Šta smetate ovu ženu? Ona učini dobro djelo na meni. Jer siromahâ imate svagda sa sobom, a mene nemate svagda. A ona izlivši mast ovu na tijelo moje za ukop me prigotovi. Zaista vam kažem, gdje se god uspropovijeda ovo evanđelje po svemu svijetu, kazat će se i to za spomen njezin, što učini ona! Tada jedan od dvanaestorice, po imenu Juda Iskariotski, otide k poglavarima svećeničkim i reče: Šta ćete mi dati, da vam ga izdam? A oni mu odrediše trideset srebrnika. I od tada tražaše zgodu, da ga izda. A u prvi dan prijesnih hljebova pristupiše uče-

nici k Isusu govoreći: Gdje ćeš, da ti zgotovimo pashu da jedeš? A on reče: Idite u grad k tomu i tomu i kažite mu: Učitelj kaže: Vrijeme je moje blizu, kod tebe ću da učinim pashu s učenicima svojim. I učiniše učenici, kako im zapovjedi Isus, i ugotoviše pashu. A kad bi u večer, sjede za stô sa dvanaestoricom. I kad jeđahu, reče im: Zaista vam kažem, jedan između vas izdat će me. I ožalostivši se vrlo počeše svaki govoriti mu: Zar sam ja, Gospodine? A on odgovarajući reče: Koji umoči sa mnom ruku u zdjelu, onaj će me izdati. Sin čovječji ide doduše, kao što je pisano za njega; ali teško onomu čovjeku, koji izda Sina čovječjega; bolje bi mu bilo, da se nije rodio čovjek onaj. A Juda, izdajnik njegov, odgovarajući reče: Zar sam ja, učitelju? Reče mu: Ti kaza. I kad jeđahu, uze Isus hljeb i blagoslovi i prelomi i dade učenicima svojim i reče: Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje! I uzevši čašu, zahvali i dade im govoreći: Pijte iz nje svi; jer je ovo krv moja novoga zavjeta, koja će se proliti za mnoge radi otpuštenja grijehâ, kažem vam pak, da ne ću od sad piti od ovoga roda trsova do onoga dana, kad ću piti s vama novoga u kraljevstvu Oca svojega. I otpjevavši hvalu iziđoše na goru Maslinsku. Tada im reče Isus: Svi ćete se vi sablazniti o mene noćas; jer je pisano: Udarit ću pastira i ovce će se od stada razbjeći. A pošto uskrsnem, ići ću pred vama u Galileju. A Petar odgovarajući reče mu: Ako se i svi sablazne o tebe, ja se ne ću nikad sablazniti. Reče mu Isus: Zaista ti kažem, noćas prije nego pijetao zapjeva, tri puta ćeš me se odreći. Reče njemu Petar: Ako bi mi trebalo i umrijeti s tobom, ne ću te se odreći. Tako i svi uče-

nici rekoše. Tada dođe Isus s njima u zaselak, koji se zove Getsemane, i reče učenicima svojim: Sjedite tu, dok ja idem onamo i pomolim se. I uzevši Petra i oba sina Zebedejeva poče se žalostiti i turoban biti. Tada im reče: Žalosna je duša moja do smrti; počekajte ovdje i stražite sa mnom! I otišavši malo pade na lice svoje moleći se i govoreći: Oče moj, ako je moguće, neka me mimoiđe čaša ova: ali ne kako ja hoću, nego kako ti! I došavši k učenicima svojima nađe ih, gdje spavaju, i reče Petru: Zar ne mogoste jedan čas probdjeti sa mnom? Bdijte i molite se, da ne padnete u napast. Duh je istina srčan, ali je tijelo slabo. Opet po drugi put otide i pomoli se govoreći: Oče moj, ako me ne može ova čaša mimoići, da je ne pijem, neka bude volja tvoja. I došavši nađe ih opet, gdje spavaju, jer im bijahu oči otežale. I ostavivši ih otide po treći put, te se pomoli govoreći one iste riječi. Tada dođe k učenicima svojim i reče im: Spavajte samo i počivajte! Evo se približi čas, i Sin čovječji predat će se u ruke grješnicima. Ustanite, idemo! Evo se približi izdajnik moj! I dok on još tako govoraše, gle, Juda, jedan od dvanaestorice, dođe i s njim četa velika s mačevima i s batinama od glavara svećeničkih i starješina narodnih. A izdajnik njegov dade im znak govoreći: Koga ja cjelivam, onaj je, držite ga. I odmah pristupivši k Isusu reče: Zdravo učitelju! I cjeliva ga. A Isus mu reče: Prijatelju, šta si došao? Tada pristupivši digoše ruke na Isusa i uhvatiše ga. I gle, jedan od onih, što bijahu s Isusom, mašivši se rukom izvadi mač svoj, te udari slugu poglavara svećeničkoga, i odsiječe mu uho. Tada mu reče Isus: Vrati

mač svoj na mjesto njegovo; jer svi, koji se maše za mač, od mača će izginuti. Ili misliš, da ja ne mogu umoliti Oca svojega, pa će mi poslati sada više od dvanaest četa anđela? Ali kako bi se ispunila pisma, da ovo mora biti? U taj čas reče Isus svjetini: Kao na razbojnika izišli ste s mačevima i s batinama, da me uhvatite. Svaki dan sam kod vas sjedio učeći u hramu i nijeste me uhvatili. A ovo sve bi, da se zbudu pisma proročka. Tada učenici svi ostaviše ga i pobjegoše. A oni, što uhvatiše Isusa, odvedoše ga poglavaru svećeničkomu Kajfi, gdje se književnici i starješine sabraše. A Petar iđaše za njim izdaleka do dvora poglavara svećeničkoga i ušavši unutar sjede sa slugama, da vidi svršetak. A glavari svećenički i sav zbor tražahu lažno svjedočanstvo na Isusa, da bi ga ubili: i ne nađoše, premda su bili mnogi lažni svjedoci došli. Najposlije dođoše dva lažna svjedoka i rekoše: On je kazao: Mogu razvaliti hram Božji i za tri dana ga opet sagraditi. I ustavši poglavar svećenički reče mu: Zar ništa ne odgovaraš, što ovi na tebe svjedoče? A Isus mučaše. I poglavar svećenički reče mu: Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li Krist Sin Božji? Reče mu Isus: Ti kaza! Ali ja vam kažem, odsele ćete vidjeti Sina čovječjega, gdje sjedi s desne strane sile Božje i ide na oblacima nebeskim. Tada poglavar svećenički razdrije haljine svoje govoreći: Huli na Boga; što nam trebaju više svjedoci? Evo sad čuste hulu. Što mislite? A oni odgovarajući rekoše: Zaslužio je smrt. Tada mu pljuvahu u lice i udarahu ga pesnicama, a jedni mu davahu ćuške po licu govoreći: Proreci nam, Kriste, tko je, koji te udari! A

Petar sjeđaše vani u dvoru, i pristupi k njemu jedna sluškinja govoreći: I ti si bio s Isusom Galilejcem. A on se odreče pred svima govoreći: Ne znam, što govoriš. I kad iziđe k vratima, ugleda ga druga, i reče onima, što bijahu ondje: I ovaj bijaše s Isusom Nazarejinom. I opet odreče se sa zakletvom: Ne znam toga čovjeka. A malo potome pristupiše oni, što stajahu, i rekoše Petru: U istinu i ti si od njih, jer te i govor tvoj izdaje. Tada se poče kleti i preklinjati, da ne zna toga čovjeka. I odmah zapjeva pijetao. I opomenu se Petar riječi Isusove, što mu je rekao: Prije nego pijetao zapjeva, tri put ćeš me se odreći. I izišavši napolje proplaka gorko. A kad bi ujutru, učiniše vijeće svi glavari svećenički i starješine narodne za Isusa, da ga pogube. I svezavši ga odvedoše i predaše ga Ponciju Pilatu upravitelju. Tada vidjevši Juda izdajnik njegov, da ga osudiše, raskaja se i povrati trideset srebrnika glavarima svećeničkim i starješinama govoreći: Ja sagriješih, što izdadoh krv pravu. A oni rekoše: Šta mi marimo za to? Ti vidi! I bacivši srebrnike u hramu iziđe, i otide, te se objesi. A glavari svećenički uzevši srebrnike rekoše: Ne valja ih metnuti među hramsko blago, jer je krvarina. Nego se dogovoriše, te kupiše za njih lončarevu njivu za groblje strancima. Od toga se i prozva ova njiva hakeldama, to jest krvna njiva, do danas. Tada se izvrši, što je kazao prorok Jeremija, govoreći: I uzeše trideset srebrnika, cijenu cijenjenoga, kojega su kupili od sinova Izraelovih, i dadoše ih za njivu lončarevu, kao što im kaza Gospodin. A Isus stade pred upraviteljem, i zapita ga upravitelj govoreći: Ti li si kralj židovski? Reče mu

Isus: Ti kažeš. I kad ga tužahu glavari svećenički i starješine, ništa ne odgovori. Tada mu reče Pilat: Ne čuješ li, što na tebe svjedoče? I ne odgovori mu ni na jednu riječ tako, da se upravitelj divljaše vrlo. A o prazniku bijaše običaj, da upravitelj pusti narodu po jednoga sužnja, kojega oni hoće. A tada imaše znatnoga sužnja po imenu Barrabu. Kad se dakle sabraše, reče im Pilat: Koga hoćete, da vam pustim: Barrabu ili Isusa prozvanoga Krista? Jer znadijaše, da su ga iz zavisti predali. A kad sjeđaše u sudu, poruči mu žena njegova govoreći: Nemoj se ti ništa miješati u stvar toga pravednika; jer sam danas u snu mnogo postradala zbog njega. A glavari svećenički i starješine nagovoriše narod, da ištu Barrabu, a Isusa da pogube. A upravitelj odgovarajući reče im: Koga hoćete od ove dvojice, da vam bude pušten? A oni rekoše: Barrabu. Reče im Pilat: A šta ću učiniti s Isusom prozvanim Kristom? Rekoše mu svi: Neka se razapne. Reče im upravitelj: A kakovo je zlo učinio? Ali oni većma povikaše govoreći: Neka se razapne. A kad vidje Pilat, da ništa ne pomaže, nego još veća buna biva, uze vodu, te umi ruke pred narodom govoreći: Nevin sam u krvi ovoga pravednika! vi vidite. I odgovarajući sav narod reče: Krv njegova na nas i na djecu našu. Tada pusti im Barrabu, a Isusa šibavši predade, da se razapne. Tada vojnici upraviteljevi uzeše Isusa u sudnicu i skupiše na njega svu četu. I svukavši ga obukoše mu skrletnu haljinu. I opletavši vijenac od trnja metnuše mu na glavu, i dadoše mu trsku u desnicu. I kleknuvši na koljeno pred njim rugahu mu se govoreći: Zdravo, kralju židovski! I pljunuvši na njega,

uzeše trsku i biše ga po glavi. I kad mu se narugaše, svukoše s njega kabanicu i obukoše ga u haljine njegove, i povedoše ga, da ga razapnu. I izlazeći nađoše čovjeka Cirenca, po imenu Simona: ovoga natjeraše, da mu ponese križ. I došavši na mjesto, koje se zove Golgota, to jest kosturnica, dadoše mu da pije ocat pomiješan sa žuči, i okusivši ne htje da pije. A kad ga razapeše, razdijeliše haljine njegove, bacivši kocke, da se zbude, što reče prorok govoreći: Razdijeliše sebi haljine moje, a za odjeću moju baciše kocke. I sjeđahu ondje, te ga čuvahu. I metnuše mu više glave tužbu njegovu napisanu: Ovo je Isus, kralj židovski. Tada se raspeše s njim dva razbojnika, jedan s desne, a jedan s lijeve strane. A koji prolažahu, huljahu na njega mašući glavama svojim i govoreći: Ha, ti, koji hram Božji razvaljuješ i za tri dana opet sagrađuješ, pomozi sam sebi; ako si Sin Božji, siđi s križa. A tako i glavari svećenički s književnicima i starješinama podsmijevajući se govorahu: drugima pomože, a sebi ne može pomoći. Ako je kralj izraelski, neka siđe sad s križa, pa ćemo mu vjerovati. On se uzdao u Boga, neka mu pomože sad, ako mu je po volji; jer govoraše: Sin sam Božji. Tako isto i razbojnici razapeti s njim rugahu mu se. A od šeste ure bi tama po svoj zemlji do ure devete. A oko devete ure povika Isus iza glasa: Eli, Eli, lama sabaktani? to jest: Bože moj! Bože moj! zašto si me ostavio? A neki od njih, što stajahu ondje, čuvši to govorahu: Ovaj zove Iliju. I odmah otrča jedan od njih, te uze spužvu, i napuni octa; pa natače na trsku, i davaše mu piti. A ostali govorahu: Stani da vidimo, hoće li doći Ilija, da mu

pomože. A Isus opet povika iza glasa i ispusti dušu. I gle zavjes hramski razdrije se na dvoje od gornjega kraja do donjega; i zemlja se potrese, i kamenje se raspade; i grobovi se otvoriše, i ustaše mnoga tjelesa svetih, koji bijahu usnuli; i izišavši iz grobova po uskrsnuću njegovu uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima. A satnik i koji s njim čuvahu Isusa, vidjevši, da se zemlja trese i šta bi, prepadoše se vrlo govoreći: Zaista, ovaj bijaše Sin Božji. I ondje bijahu i gledahu izdaleka mnoge žene, koje su išle za Isusom iz Galileje i služile mu, među kojima bijaše Marija Magdalena i Marija mati Jakovljeva i Josipova i mati sinova Zebedejevih. A kad u večer, dođe čovjek bogat iz Arimateje, po imenu Josip, koji je također bio učenik Isusov. Ovaj pristupivši k Pilatu zamoli ga za tijelo Isusovo. Tada Pilat zapovjedi, da mu dadu tijelo. I uzevši Josip tijelo zavi ga u platno čisto i metnu ga u grob svoj novi, koji je bio isjekao u kamenu i navali veliki kamen na vrata od groba i otide. A ondje bijaše Marija Magdalena i druga Marija i sjeđahu prama grobu. Drugi pak dan, koji je iza priprave, sabraše se glavari svećenički i farizeji kod Pilata, i rekoše: Gospodaru, opomenusmo se, da ovaj laža kaza još za života: Poslije tri dana ustat ću. Zato zapovjedi, da se čuva grob do trećega dana, da ne dođu kako učenici njegovi i da ga ne ukradu i ne kažu narodu: Usta iz mrtvih, i bit će posljednja pogrješka gora od prve! Reče im Pilat: Evo vam straže, pa idite, čuvajte, kako znate. A oni otišavši sa stražom utvrdiše grob i zapečatiše kamen.

Na Uskrs.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje V. od 7.—8. retka.)

Braćo! Očistite stari kvasac, da budete novo tijesto, kao što ste prijesni; jer pasha naša žrtvova se Krist. Dakle svetkujmo ne u kvascu starom, ni u kvascu pakosti i bezakonja, nego u prijesnom hljebu čistoće i istine.

Evanđelje sv. Marka.

(Poglavlje XVI. od 1.—7. retka.)

* *Isus je umr'o dan prije židovskoga velikoga praznika pashe. Istu ga večer položiše Josip Arimatejac i Nikodem u nov grob, koji je bio u vrtu Josipovu isječen iz kamena tako, da se je u nj moglo unići a ulaz zatvoriše velikim kamenom. Pobožne žene htjele su Isusu iskazati čast i namazati mu tijelo dragocjenom mašću, kako se to onda činilo svakomu, koga se i poslije smrti htjelo proslaviti. No jer nijesu mogle, a niti smjele to učiniti istoga dana zbog blagdana židovskoga, koji se večerom počinjao, to su kupile samo masti i pregnuše sjutradan u zoru, to jest u nedjelju, izvršiti na tijelu Isusovu to djelo ljubavi i poštovanja. Što se onda dogodilo, pripovijeda nam sv. evanđelje ovako:*

U ono vrijeme Marija Magdalena i Marija Jakovljeva i Salome kupiše mirisa, da dođu i pomažu Isusa. I vrlo rano u prvi dan tjedna dođoše ka grobu, kad je već izlazilo sunce. I govorahu jedna drugoj: Tko će nam odvaliti kamen od vrata grobnih? I pogledavši vidješe, da kamen bijaše odvaljen; bio je naime vrlo velik. I ušavši u grob vidješe mladića obučena u bijelu haljinu, gdje sjedi s desne strane, pa se uplašiše. A on im reče: Nemojte se plašiti! Isusa tražite Nazarejina raspetoga; uskrsnu, nije ovdje, evo mjesto, gdje ga metnuše. Nego idite, kažite učenicima njegovim i Petru, da pred vama ide u Galileju; ondje ćete ga vidjeti, kao što vam reče.

Poučenje:

1. Isusova duša združila se treći dan poslije smrti opet s tijelom, ter je Isus slavno uskrsnuo iz groba.
2. Naše će tijelo Bog na sudnji dan opet probuditi i s dušom za vijeke sjediniti, to jest i mi ćemo na sudnji dan uskrsnuti.
3. Bježi od grijeha, da budeš jednoć mogao uskrsnuti s lijepo preobraženim licem.
4. Svetkuj zapovjedne blagdane, a u djelatnike radi i uči marljivo.
5. Opomeni se često u molitvama svojih pokojnih roditelja, učitelja i sviju dobročinitelja.

Na uskrsni ponedjeljak.

Čitanje Djela Apostolskih.

(Poglavlje X. od 37.—43. retka.)

U dane one stavši Petar među ljudstvo reče: Ljudi braćo! Vi znate govor, koji je bio po svoj Judeji; jer poče od Galileje poslije krštenja, koje propovijeda Ivan, kako Bog pomaza Isusa iz Nazareta duhom svetim i silom, koji prolažaše čineći dobro i iscjeljujući sve, koje đavō bijaše nadvladao, jer Bog bijaše s njime. I mi smo svjedoci svemu, što učini u zemlji židovskoj i Jerusalemu, kojega ubiše

objesivši na drvo. Ovoga Bog uskrisi treći dan i dade, da se pokaže ne svemu narodu, nego svjedocima naprijed određenim od Boga nama, koji s njim jedosmo i pismo, pošto uskrsnu iz mrtvih. I zapovjedi nam, da propovijedamo narodu i svjedočimo, da je on određen od Boga sudac živima i mrtvima. Za ovoga svjedoče svi proroci, da imenom njegovim primaju oproštenje grijeha svi, koji u njega vjeruju.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XXIV. od 13.—35. retka.)

* *Isusovo uskrsnuće nijesu samo anđeli navijestili, nego se i on sâm pokazao onima, koji su u njega vjerovali, da tako nagradi njihovu vjeru, i da ih u njoj još bolje utvrdi. Današnje nam evanđelje kazuje, kako se Isus pokazao dvojici od učenika svojih istoga dana, kad je uskrsnuo, i pripovijeda nam to ovako:*

U ono vrijeme iđahu dvojica od učenika Isusovih u onaj isti dan u selo, koje bijaše daleko od Jerusalema šezdeset postaja i zvaše se Emaus. I oni govorahu među sobom o svem ovom, što se dogodi. I kad se oni razgovarahu i zapitivahu jedan drugoga, i sâm Isus približi se i iđaše s njima. A oči im se držahu, da ga ne poznaše. A on im reče: Kakovi su to razgovori, koje imate među sobom, idući, i što ste neveseli? I jedan, po imenu Kleofa, odgovarajući reče mu: Zar si ti jedini stranac u Jerusalemu, te nijesi čuo, što je u njemu bilo ovih dana? I reče im: Što? I rekoše: Za Isusa Nazarejina, koji bijaše čovjek prorok, silan u djelu i riječima pred Bogom i svim narodom: i kako ga predaše

glavari svećenički i knezovi naši na osudu smrtnu, i razapeše ga. A mi se nadasmo, da će on otkupiti Izraela. I sada svrh svega toga danas je treći dan, kako se to dogodilo. A i žene neke od naših uplašiše nas, koje su prije zore bile kod groba, i ne našavši tijela njegova dođoše govoreći, da su im se i anđeli javili, koji kazaše, da je on živ. I odoše jedni od naših ka grobu, i nađoše tako, kao što žene kazaše, a njega ne nađoše. I on im reče: O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega, što govoriše proroci! Nije li to trebalo da Krist pretrpi, i tako uđe u slavu svoju? I počevši od Mojsija i sviju proroka tumačaše im, što je za njega u svetom pismu. I približiše se k selu, u koje iđahu; i on činjaše se, da ide dalje. I ustavljahu ga govoreći: Ostani s nama, jer je blizu večer i dan je već na izmaku. I uđe s njima. I dogodi se, kad sjeđaše s njima za stolom, uze hljeb i blagoslovi i prelomi i dade im. I otvoriše im se oči i poznaše ga: i njega nestane ispred očiju njihovih. I govorahu jedan drugomu: Ne goraše li srce naše u nas, kad nam govoraše putem i kad nam tumačaše pismo? I ustavši onaj čas vratiše se u Jerusalem, i nađoše u skupu jedanaestoricu i one, koji bijahu s njima, koji govorahu: Uskrsnu Gospodin u istinu, i javi se Simonu! I oni kazaše, što bi na putu, i kako ga poznaše u lomljenju hljeba.

Poučenje:

1. Neka nas ne sablažnjuje i ne smeta u našoj vjeri, što je Isus bio ponižen, što je trpio i umr'o; on je **hotio** trpjeti i umrijeti, da za naše grijehe zadovolji pravici Božjoj,

da nam opet pribavi izgubljenu milost i da nas tako otkup i spase.

2. Budi uvjeren, da svaku suprotivštinu šalje Bog, pa je žrtvuj Bogu i moli ga, da ti je obrne na dobro.

Na prvu nedjelju poslije Uskrsa ili nedjelju bijelu.

Čitanje prve poslanice sv. Ivana apostola.

(Poglavlje V. od 4.—10. retka.)

Ljubazni! Sve, što je rođeno od Boga, pobjeđuje svijet, i to je pobjeda, koja pobjeđuje svijet, vjera naša. Tko je, koji pobjeđuje svijet, osim onoga, koji vjeruje, da je Isus sin Božji? Ovo je, koji dođe kroz vodu i krv. Isus Krist, ne samo kroz vodu, nego kroz vodu i krv; i Duh je, koji svjedoči, da je Krist istina. Jer su trojica, što svjedoče na nebu: Otac, Riječ i Duh Sveti; i ova su trojica jedno. I troje Otac, Riječ i Duh Sveti; duh, voda i krv; i ovo je troje jedno. Kad primamo svjedočanstvo čovječje, svjedočanstvo je Božje veće; jer je ovo svjedočanstvo Božje, koje je veće, što svjedoči za Sina svojega. Koji vjeruje u Sina Božjega, ima svjedočanstvo Božje u sebi.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje XX. od 19.—31. retka.)

* *Ova se nedjelja zove bijela, jer su u prva kršćanska vremena do ove nedjelje nosili bijele haljine svi, koji su bili na veliku subotu primili sveto krštenje, a to je bio znak dobivene u sv. krštenju čistoće srca i duše. Na ovu se nedjelju čita evanđelje, kako se je Isus na uskrsnu nedjelju u večer pokazao učenicima, koji bijahu svi sakupljeni osim Tome, i kako im se opet za osam dana drugi put javio, gdje je i Toma bio nazočan.*

U ono vrijeme, kad bi u večer onaj dan, prvi po suboti, i vrata bijahu zatvorena, gdje se bijahu učenici njegovi sakupili od straha židovskoga, dođe Isus i stade na sredinu i reče im: Mir vam! I ovo rekavši pokaza im ruke i rebra. Onda se učenici obradovaše vidjevši Gospodina. A Isus im reče opet: Mir Vam! Kao što Otac posla mene, i ja šiljem vas. I ovo rekavši dahnu i reče im: Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se; i kojima zadržite, zadržat će se. A Toma, koji se zove blizanac, jedan od dvanaestorice, ne bješe s njima, kad dođe Isus. Rekoše mu dakle drugi učenici: Vidjesmo Gospodina. A on im reče: dok ne vidim na rukama njegovima probotka od čavala i ne metnem prsta svojega u mjesto od čavala i ne metnem ruke svoje u rebra njegova, ne ću vjerovati i poslije osam dana opet bijahu učenici njegovi unutra i Toma s njima. Dođe Isus, kad bijahu vrata zatvorena. I stade na sredinu i reče im: Mir vam! Potome reče Tomi: Metni prst svoj ovamo, i vidi ruke moje, i pruži ruku svoju i metni u rebra moja; i ne budi nevjeran nego vjeran! Toma odgovori i reče mu: Gospodin moj i Bog moj! Reče mu Isus: Pošto me vidje, Toma, vjerovao si; blago onima, koji ne vidješe, a vjerovaše. A i mnoga druga čudesa učini Isus pred učenicima svojim, koja nijesu pisana u knjizi ovoj; a ova su pisana, da vjerujete, da Isus jest Krist Sin Božji, i da vjerujući život imate u ime njegovo.

Poučenje:

1. Isus je čudesima, a najpače svojim uskrsnućem pokazao, da je pravi Bog i da mu je nauk istinit i božanstven.

2. Bog je milosrdan, rado oprašta svakomu grješniku, koji se skrušeno pokaje.

3. Isus je Krist naredio sakramenat pokore, kada je dahnuo u apostole i rekao: »Primite Duha Svetoga, kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni, a kojima zadržite, bit će im zadržani.«

4. Nastoj čuvati mir s Bogom, s dušom svojom i s bližnjima, osobito sa saučenicima svojim.

5. Poštuj svećenike, jer su oni poslanici Božji.

6. Ne mrzi i ne preziri inovjerce, nego se moli Bogu za njih, da ih Bog privede k pravoj istini.

Na drugu nedjelju poslije Uskrsa.

Čitanje poslanice sv. Petra apostola.

(Poglavlje II. od 21.—25. retka.)

Ljubazni! Krist trpi za nas, i vama ostavi primjer, da idete za tragom njegovim; koji grijeha ne učini, niti se ne nađe prijevara u ustima njegovima; koji ne psova, kad ga psovaše, ne prijeti, kada trpi, a predade se onomu, koji ga krivo sudi; koji grijehe naše sad podnese na tijelu svojem na drvu, da za grijehe umremo, za pravdu živemo; čijom se modricom iscijeliste. Jer bijaste kao izgubljene ovce; no sad se vratiste k pastiru i biskupu duša svojih.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje X. od 19.—31. retka.)

* *Isus je Krist više puta samoga sebe prispodobio pastiru i služio se tom prispodobom, zato, jerbo je*

ona bila na istoku vrlo obična i svakomu razumljiva, a posve je dolikovala njemu, koji je došao potražiti i povesti za sobom ljude, koji su lutali po tminama nevjerja i neznanja, kao što ovce bez pastira blude i gube se po grmlju i šikarju. Kad je Isus izliječio čovjeka, koji se slijep rodio, htjedoše farizeji ovo čudo zanijekati, a kad im to ne pođe za rukom, izbaciše toga čovjeka iz svoje općine i zbornice. Tu zgodu upotrebi Isus, da svoje slušaoce dobro pouči, koga da slušaju: njega, koji za njih sve čini kao dobri pastir, ili one, koji se ne brinu za to, da istinu poznaju oni, koji su im povjereni i koje bi baš oni morali učiti istinu. Ovu prispodobu o dobrom pastiru i kupljenom najamniku pripovijeda sv. evanđelje ovako:

U ono vrijeme reče Isus farizejima: Ja sam pastir dobri. Dobri pastir dušu svoju daje za ovce svoje. A najamnik, koji nije pastir, kojemu nijesu ovce svoje, vidi vuka gdje ide, i ostavlja ovce i bježi; i vuk grabi i rastjerava ovce. A najamnik bježi, jer je najamnik, i ne mari za ovce. Ja sam pastir dobri, i znam svoje, i moje mene znaju, kao što mene zna Otac i ja znam Oca i dušu svoju polažem za ovce. I druge ovce imam, koje nijesu iz ovoga ovčinjaka; i one mi valja dovesti, i čut će glas moj, i bit će jedan ovčinjak i jedan pastir.

Poučenje:

1. Isus je Krist pun ljubavi, pa skrbi za nas kao dobri pastir pozivajući nas u svoj ovčinjak, to jest u svoju svetu crkvu.

2. Jedna je samo prava crkva Kristova, u kojoj se čovjek može spasti, a ta je crkva rimokatolička.

3. Slušaj kao dobra ovca glas pastira svojih, to jest nauke i opomene svojih roditelja i učitelja.

4. Hvali često Bogu za milost, što si od prave crkve Isusove

Na treću nedjelju poslije Uskrsa.

Čitanje prve poslanice sv. Petra apostola.

(Poglavlje II od 11.—19. retka.)

Ljubazni! Molim vas kao došljake i strance, da se čuvate od tjelesnih želja, koje vojuju na dušu, a vladajte se dobro među neznabošcima, da bi za ono, za što vas opadaju kano zločince, vidjevši vaša dobra djela hvalili Boga u dan pohoda. Budite dakle pokorni svakomu ljudskomu stvoru Boga radi, budi kralju kao najvišemu, budi knezovima, kao njegovim poslanicima za osvetu zločincima; jer je tako volja Božja, da čineći dobro ušutkate neznanje bezumnih ljudi; kao slobodni, a ne kao da biste imali slobodu za pokrivač pakosti, nego kao sluge Božje. Sve poštujte, bratstvo ljubite, Boga se bojte, kralja poštujte! Sluge, budite pokorni sa svakim strahom gospodarima ne samo dobrima i blagima nego i zlima, jer je to milost u Kristu Isusu Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje XVI. od 16.—22. retka.)

* *Današnje sv. evanđelje i evanđelja idućih nedjelja do duhovskoga ponedjeljka uzeta su iz oprosnoga govora Isusova, kojim se on bijaše oprostio sa svojim učenicima na posljednjoj večeri, i kojima ih bijaše pripravio na smrt svoju i na odlazak svoj k Ocu nebeskomu. On im kaza, da će otići k Ocu svomu i njih ostaviti, ali da njihova žalost s njegova odlaska ne će zadugo trajati, jer će im poslati utješitelja, koji ih ne će nikada ostaviti. U današnjem sv. evanđelju kazuje Isus učenicima svojim samo to, da će ih ostaviti, no žalost njihova da će se okrenuti na radost:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Malo, i ne ćete me više vidjeti; i opet malo, pa ćete me vidjeti; jer idem k Ocu. Rekoše dakle neki od učenika njegovih među sobom: Šta je to, što nam kaže: Malo, i ne ćete me vidjeti; i opet malo, pa ćete me vidjeti, i idem k Ocu? Govorahu dakle: Šta je to, što kaže: malo? Ne znamo, šta govori. A razumje Isus, da ga hoćahu pitati, pa im reče: Zašto pitate među sobom, što rekoh: Malo i ne ćete me vidjeti; i opet malo pa ćete me vidjeti. Zaista, zaista vam kažem, da ćete vi plakati i jaukati, a svijet će se radovati. I vi ćete žalosni biti, ali će se vaša žalost okrenuti na radost. Žena kad rađa, ima žalost, jer dođe čas njezin; a kad rodi dijete, više se ne opominje muke od radosti, što se rodi čovjek na svijet. I vi dakle sada imate doduše žalost, ali ću vas opet vidjeti, i radovat će se srce vaše; i radosti ne će nitko uzeti od vas.

Poučenje:

1. Bog pripušta nesreće i nevolje na svijetu, da se grješnici obrate, a pravednici da pribave sebi veću plaću na nebu, i tako Bog svaku suprotivštinu obrne na dobro.

2. Duh Sveti uči i pomaže katoličku crkvu, zato su njezini poglavari nepogrješivi, ne mogu ništa krivo učiti, kad uče, što smo dužni vjerovati i što činiti, da se spasemo.

3. U zlu se ne poništi, a u dobru se ne ponesi. Moli se Bogu, ako bi ti se i činilo, da te Bog ne sluša.

4. Sretan si, ako te progone radi pravde, jer će tvoje biti kraljevstvo nebesko.

Na četvrtu nedjelju poslije Uskrsa.

Čitanje poslanice sv. Jakova apostola.

(Poglavlje I. od 17.—21. retka.)

Ljubazni! Svaki dobri poklon i svaki savršeni dar odozgora je dolazeći od Oca svjetlosti, u kojega nema promjenjivanja ni sjena od promjenljivosti. Jer nas dragovoljno porodi riječju istine, da budemo prvina neka od stvorenja njegova. Znate, braćo moja ljubazna! A neka bude svaki čovjek brz čuti, a spor govoriti, i spor srditi se. Jer srdnja čovječja ne čini pravde Božje. Zato odbacivši svaku nečistoću i suvišak zlobe s krotkošću primite usađenu riječ, koja može spasti duše vaše.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje XVI. od 5.—14. retka.)

* *Opraštajući se Isus sa svojim učenicima na posljednjoj večeri reče im, da će on domala mnogo trpjeti i da im zato objavljuje, kako se ne bi smutili i posumnjali o tom, da je od Boga poslan. Zajedno im reče, da će i oni radi njega stradati, jer će ih neprijatelji progoniti i misliti, da time Bogu služe. Naviješta im pak to, da budu na sve pripravljeni, jer ih sada ne će on više braniti, nego će se morati sami braniti od svojih neprijatelja. Sveto evanđelje glasi ovako:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Idem k onomu, koji me posla; i nitko me od vas ne pita: Kamo ideš? Nego što vam ovo kazah, žalosti se napuni srce vaše. Ali ja vam istinu kažem: bolje je za vas, da ja idem; jer ako ne otidem, utješitelj ne će doći k vama; ako li otidem, poslat ću ga k vama. I kad on dođe, pokarat će svijet za grijeh, i za pravdu, i za sud; za grijeh naime, što ne vjerovaše u mene; a za pravdu, što idem k Ocu i više me ne ćete vidjeti; a za sud, što je knez ovoga svijeta već osuđen. Još vam mnogo imam kazati, ali sad ne možete nositi. A kad dođe on, Duh istine, učit će vas svu istinu; jer ne će od sebe govoriti, nego što čuje, govorit će, i što će biti unapredak, javit će vama. On će me proslaviti; jer će od mojega uzeti, i javit će vama.

Poučenje:

1. Tri su osobe u Bogu: Otac, Sin i Duh Sveti.
2. Duh Sveti je treća osoba božanstva, koja od vijeka ishodi od Oca i Sina.
3. Bog zna sve, pa i to, što je po nas u svakom događaju najbolje i najkorisnije.
4. Klanjaj se uvijek sa zahvalnim srcem presvetomu Trojstvu, što te je stvorilo, spaslo i posvetilo.
5. Čuvaj svoju dušu čistu od grijeha, da ti u njoj uvijek ostane Duh Sveti sa svojom milošću.
6. Uzdaj se posve u Boga, i budi uvijek zadovoljan njegovom odlukom.

Na petu nedjelju poslije Uskrsa.

Čitanje poslanice sv. Jakova apostola.

(Poglavlje I. od 22.—27. retka.)

Ljubazni! Budite ovršitelji riječi, a ne samo slušači varajući sami sebe. Jer ako tko sluša riječ, a ne

izvršuje, on je kao čovjek, koji gleda svoje prirođeno lice u ogledalu; jer se ogleda, pa otide i odmah zaboravi, kakav je bio. Ali koji se dovije savršenomu zakonu slobode i ostane u njemu, i ne bude zaboravni slušač, nego vršitelj djela, onaj će biti blažen u djelu svojem. A ako koji vas misli, da je pobožan, a ne zauzdava jezika svojega, nego vara srce svoje, njegova je pobožnost uzalud. Pobožnost čista i neokaljana pred Bogom i Ocem jest ova: obilaziti sirote i udovice u nevolji njihovoj, i držati sebe neporočna od ovoga svijeta.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje XVI. od 23.—30. retka.)

* *U današnjem sv. evanđelju čitaju se one riječi Isusova oprosnoga govora, kojima svoje učenike uvjerava, da će Bog uslišati njihove molitve, a te se riječi vrlo zgodno slažu s oprosnim danima, koji se ovom nedjeljom začinju. Ovim se evanđeljem nastavlja ono, koje se čita na treću nedjelju poslije Uskrsa, i glasi ovako:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Zaista, zaista vam kažem, ako uzištete od Oca u ime moje, dat će vam. Do sada ne iskaste ništa u ime moje. Ištite i primit ćete, da radost vaša bude potpuna. Ovo vam govorim u pričama; dolazi čas, kad vam više ne ću govoriti u pričama; nego ću vam očito za Oca javiti. U onaj ćete dan u moje ime zaiskati; i ne velim vam, da ću ja moliti Oca za vas; jer sâm Otac ljubi vas, jer vi mene ljubljaste i vjerovaste, da ja od Boga izиđoh.

Poučenje:

1. Bog je dobrostiv i dijeli nama i svima stvorovima nebrojena dobra poradi zasluga Isusovih.
2. Molitva je svakomu, koji je došao k razumu, za spasenje svakako potrebita, i zato nam Isus Krist kaže, da treba uvijek moliti i nikad ne prestati.
3. Što se u ime Isusovo čini, to je Bogu milo i ugodno.
4. Priuči se tomu, da se u svakoj suprotivštini moliš Bogu i da molitvu svoju sjediniš sa zaslugama Isusovim.
5. Moli uvijek, ali moli također pobožno i sa sabranom pameću.
6. Svako svoje djelo počni i svrši u imenu Isusovu.

Na Spasovo ili na blagdan uzašašća Gospodina našega Isusa Krista.

Čitanje Djela Apostolskih.

(Poglavlje I. od 1.—11. retka.)

Prvu sam ti povjest napisao o svemu, o Teofile, što poče Isus činiti i učiti do dana, kad se uznese, pošto po Duhu Svetom zapovjedi apostolima, koje izabra; pred kojima i poslije muke svoje pokaza sebe živa mnogim znacima javljajući im se četrdeset dana i govoreći o kraljevstvu Božjem i jedući s njima, i zapovjedi im, da ne idu iz Jerusalema, nego da čekaju obećanje Očino, koje čuste (reče) iz usta mojih. Jer je Ivan krstio istina vodom, a vi ćete se krstiti Duhom Svetim ne dugo poslije ovih dana. A oni, koji se sabraše, pitahu ga govoreći: Gospodine, hoćeš li u ovo vrijeme povratiti kraljevstvo izraelsko? A on im reče: „Nije vaše znati vremena ili čase, koje Otac odredi u svojoj vlasti; ali ćete primiti silu Duha Svetoga, kad siđe na vas, i bit ćete mi svjedoci u Je-

rusalemu i po svoj Judeji i Samariji tja do kraja zemlje. I ovo rekavši vidješe oni, gdje se podiže i odnese ga oblak iz očiju njihovih. I kad gledahu za njim, gdje ide na nebo, gle dva čovjeka stadoše uz njih u haljinama bijelim, koji im rekoše: Ljudi Galilejci, šta stojite gledajući na nebo? Ovaj Isus, koji se od vas uze na nebo, tako će doći, kao što vidjeste, gdje on ide na nebo.

Evanđelje sv. Marka.

(Poglavlje XVI. od 14—20. retka)

* *Sveti Marko evanđelista kazuje sasvim ukratko, što se dogodilo poslije uskrsnuća Isusova, ali ne kazuje, gdje ni kada se dogodilo. Pripovijeda, kako se je Isus javio jedanaestorici apostola, kako ih je u Galileji poslao po svemu svijetu, kako onda uziđe na nebo, ali ne kaže, gdje se to i kako se to dogodilo; pripovijeda napokon, kako su apostoli počeli naučati i propovijedati evanđelje, a ne spominje, da im je Bog poslao Duha Svetoga. Ovim riječima završuje sv. Marko svoje evanđelje:*

U ono vrijeme javi se Isus jedanaestorici, kad bijahu za stolom i prekori ih za njihovo nevjerje i tvrdokornost, što ne vjerovaše onima, koji su ga vidjeli, da je uskrsnuo. I reče im: Idite po svemu svijetu i propovijedajte evanđelje svima stvorovima! Koji uzvjeruje i pokrsti se, spast će se; a koji ne uzvjeruje, osudit će se. A znaci za onima, koji uzvjeruju, bit će ovi: u ime će moje vragove izgoniti; novim će jezicima govoriti; zmije će uzimati; i ako smrtno što popiju, ne će im nauditi; na bolesnike metat će ruke, i ozdravljat će. I Gospodin Isus, pošto im izgovori, uzađe na nebo i sjede Bogu s desne. A oni otišavši

propovijedaše svagdje, i Gospodin ih potpomaga i riječ potvrđiva znacima, koji su slijedili.

Poučenje:

1. Isus je Krist zaista uskrsnuo i četrdeseti dan poslije uskrsnuća svojom moću uzašao na nebesa.
2. Vjera je za spasenje svakako potrebita.
3. Sveto krštenje je najpotrebitiji sakramenat, jer se bez njega ne može nitko spasti.
4. Vjeruj, da je Isus uskrsnuo i uzašao na nebesa, a i vjeruj sv. istine kršćanskoga nauka, da te ne stigne jednoć osuda vječnoga suca Isusa Krista zbog nevjere i tvrdosrdnosti tvoje kraj takovih i tolikih dokaza.
5. Ne zaboravi, što si obećao Bogu u svetom krštenju i ponavljaj često, od prilike svake nedjelje svoj krsni zavjet.

Na šestu nedjelju poslije Uskrsa.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola.

(Poglavlje VI. od 7.—11. retka.)

Ljubazni! Budite mudri i budni u molitvama. A prije svega imajte neprestanu ljubav među sobom; jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha. Budite gostoljubivi među sobom bez mrmljanja. Poslužujte jedan drugoga, svaki milošću, koju je primio, kao dobri pristavi različne milosti Božje. Ako tko govori, neka govori kao riječi Božje; ako tko ima službu, neka služi kao po moći, koju daje Bog, da se u svemu slavi Bog kroz Isusa Krista, Gospodina našega.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje XV. od 25.—27., i poglavlje XVI. od 1.—4 retka.)

* *Isus je Krist prorekao apostolima, kad se je s njima na zadnjoj večeri opraštao, da će na njih ljudi*

mrziti radi njega; ali da će neprijatelje njihove, farizeje, stići zaslužena kazan zato, što mrze na njega i njegove, premda su od njega i od njegovih učenika vidjeli tolika čudnovata djela. Današnje je sv. evanđelje također nastavak Isusova oprosnoga govora i glasi ovako:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Kad dođe utješitelj, kojega ću vam poslati od Oca, Duh istine, koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene. I vi ćete svjedočiti, jer ste od početka sa mnom. Ovo vam kazah, da se ne sablaznite. Izgonit će vas iz zbornica; pače dolazi čas, kad će svaki, koji vas ubije, misliti da Bogu službu čini. I ovo će vama činiti; jer ne poznaju ni Oca ni mene. Nego ovo vam kazah, kad dođe čas, da se opomenete onoga, da vam ja kazah.

Poučenje:

1. Duh Sveti je treća osoba božanstva, koja od vijeka ishodi od Oca i Sina.
2. U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti, a sve su tri samo jedan Bog.
3. Nije dosta, da čovjek samo srcem vjeruje, nego mora svoju vjeru i činom priznavati, ako se hoće spasti.
4. Ponavljaj često svoj krsni zavjet, i klanjaj se dostojno presvetomu Trojstvu, koje te je stvorilo, otkupilo i posvetilo.
5. Ne stidi se nikada svoje vjere, nego je bez straha ispovijedaj i govori uvijek o njoj s najvećim počitanjem, a osobito onda, ako bi tko pred tobom svetu vjeru grdio.
6. Ne budi pregorljiv i prerevan u vjeri, i nemoj misliti, da je Bogu drago, ako mrziš na one, koji ne misle, ne rade i koji se ne vladaju upravo onako kao ti.
7. Rado se u dobri čas opominji naukâ, koje si primio u školi.

Na Duhove ili Trojake.

Čitanje Djela Apostolskih.

(Poglavlje II. od 1.—11. retka.)

Kad se navrši pedeset dana, bijahu zajedno svi učenici na istom mjestu. I ujedanput postade huka s neba kao duhanje silnoga vjetra i napuni svu kuću, gdje sjeđahu. I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao oganj, i sjede po jedan na svakoga od njih. I napuniše se svi Duha Svetoga i stadoše govoriti različnim jezicima, kao što im Duh Sveti davaše govoriti. A u Jerusalemu stanovahu Židovi, ljudi pobožni iz svakoga naroda, koji je pod nebom. A kad postade ovaj glas, skupi se mnoštvo ljudi, i smete se; jer svaki od njih slušaše, gdje oni govore njegovim jezikom. A divljahu se svi i čuđahu se govoreći: Nijesu li ovo svi Galilejci, koji govore? Pa kako mi čujemo svaki svoj jezik, u kojem smo se mi rodili? Parćani i Međani, i Elamljani, i stanovnici iz Mesopotamije, Judeje i Kapdocije, Ponta i Azije, iz Frigije i Pamfilije, Misira i krajeva libijskih, kod Cirene, došljaci Rimljani, i Židovi i požidovljenici, Krećani i Arapi, čujemo ih, gdje govore našim jezicima veličine Božje!

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje XIV. od 23.—31. retka.)

** U oprosnom govoru govoreći na zadnjoj večeri spomenuo je Isus divnom svojom rječitošću sve razloge, kojima je mogao svoje učenike utvrditi u tom, da u njega vjeruju i da ga ljube. Zato obeća im i Duha Svetoga, koji će ih još bolje u svemu poučiti; obeća svakomu, koji će njegove zapovijedi držati, da će ga njegov*

Otac nebeski ljubiti. Današnje sv. evanđelje sadržaje opet mnoge lijepe nauke Isusove i glasi ovako:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Ako tko ljubi mene, držat će riječ moju, i Otac moj ljubit će njega, i k njemu ćemo doći, i u njega ćemo se nastaniti. Koji ne ljubi mene, ne drži riječi mojih; i riječ, koju čuste, nije moja, nego Oca, koji me posla. Ovo vam kazah, dok sam s vama. A utješitelj Duh Sveti, kojega će Otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve, štogod vam rekoh. Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam; ne dajem vam, kao što svijet daje. Neka se ne plaši srce vaše, i neka se ne boji. Čuste, da vam ja kazah; idem, i doći ću k vama; kad biste me ljubili, a onda biste se radovali, što idem k Ocu; jer je Otac veći od mene. I sad vam kazah, prije nego se zbilo, da vjerujete, kad se zbude. Već ne ću mnogo govoriti s vama; jer evo ide knez ovoga svijeta; ali u meni nema ništa, nego da pozna svijet, da ljubim Oca, i kao što mi zapovjedi Otac, onako činim.

Poučenje:

1. Onaj samo ljubi Boga, koji održava njegove zapovijedi.
2. Ljubav i milost Božja ne ostavljaju onoga, koji ljubi Boga i drži njegove zapovijedi.
3. Milost nam je Duha Svetoga potrebita, ako hoćemo, da dobre i korisne nauke zapamtimo i u dobri čas upotrebimo.
4. Slušaj riječ Kristovu, održavaj zapovijedi Božje, jer inače ne možeš, a i ne smiješ reći, da ljubiš Boga.
5. Dobro upamti, ali i vjerno slijedi one dobre nauke, što ih čuješ u školi, kada učiš nauk vjere ili nauk kršćanski.
6. Budi uvijek iskren i otvoren sa svakim svojim saučenikom.

Na duhovski ili trojački ponedjeljak.

Čitanje Djela Apostolskih.

(Poglavlje X. od 40.—42. retka.)

U one dane otvorivši Petar usta svoja reče: Ljudi braćo! Gospodin nam zapovjedi propovijedati narodu i svjedočiti, da je on određeni od Boga sudac, živima i mrtvima. Za ovoga svjedoče nam svi proroci, da imenom njegovim primaju oproštenje grijeha svi, koji vjeruju u njega. Dok još Petar govoraše ove riječi, siđe ujedanput Duh Sveti na sve, koji slušahu riječ. I vjerni iz obrezanja, koji bijahu došli s Petrom, udiviše se, što se i na neznabošce izli milost Duha Svetoga; jer ih slušahu, gdje govore jezike i veličaju Boga. Tada odgovori Petar: Zar može tko vodu zabraniti, da se ne krste ovi, koji primiše Duha Svetoga kao i mi? I zapovjedi, da se krste u ime Gospodina Isusa Krista.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje III. od 16.—21. retka.)

* *Nikodem, odličan Židov, član židovskoga velikoga vijeća, dođe noću k Isusu Kristu, da ga pouči, jerbo ga držaše za proroka poradi mnogih njegovih čudesa. Došao je pak noću, jerbo se valjda bojao svojih drugara, koji su mrzili na Isusa i njegov nauk. Isus nije bio zadovoljan s Nikodemom, koji je samo napolak u njega vjerovao, nego mu reče, da čovjek može njega i njegov nauk samo onda potpunoma poznati i razumjeti, kad se dušom sasvim obnovi i preporodi, a to može samo s njegovom pomoću, jerbo je on zato došao na ovaj svijet, da ljudi po njemu dođu u nebo Zato*

prispodablja Isus sebe mjedenoj zmiji, koju je bio Mojsije podigao u pustinji, da se svaki Izraelac izliječi od smrtnoga ujeda otrovnih zmija, kojigod tu mjedenu zmiju s pouzdanjem pogleda, a zatim reče, što se evo čita u današnjem sv. evanđelju:

U ono vrijeme reče Isus Nikodemu: Tako je Bog ljubio svijet, da je dao Sina svojega jedinorođenoga, da ne pogine ni jedan, koji vjeruje u njega, nego da ima život vječni. Jer Bog nije poslao Sina svojega na svijet, da sudi svijetu, nego da svijet spase kroz njega. Koji vjeruje u njega, ne sudi mu se; a koji ne vjeruje, već je osuđen, jer ne vjeruje u ime jedinorođenoga Sina Božjega. A ovo je sud, što svjetlost dođe na svijet, i ljubiše ljudi većma tminu nego svjetlost; jer njihova djela bijahu zla. Jer svaki, koji zlo radi, mrzi na svjetlost, i ne ide k svjetlosti, da ne budu pokarana djela njegova; a tko čini istinu, ide k svjetlosti, da se objave djela njegova, jer su u Bogu učinjena.

Poučenje:

1. Bog je nas prije ljubio, nego smo mi njega ljubiti mogli, a najjasniji dokaz ljubavi Božje jeste to, što nam je poslao Sina svojega, da za nas umre.

2. Smrću Isusovom izbavljeni smo od vječne propasti.

3. Bog je milosrdan i oprašta rado svakomu grješniku, te ne će da tko pogine, nego da svi pokoru čine.

4. Grijeh je najveće zlo, jer je Krist Sin Božji, morao za naše grijehe teško trpjeti i umrijeti, zato se čuvaj svakoga i najmanjega grijeha.

5. Budi uvijek vjeran i zahvalan svomu predragomu Spasitelju.

6. Budi milosrdan svojemu bližnjemu i ne osuđuj ga nemilo, nego ga pomozi, ako možeš, da se izbavi od vječne propasti.

Na blagdan presvetoga Trojstva.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje XI. od 33.—36. retka.)

O dubino bogatstva, mudrosti i poznanja Božjega! Kako su nedosežni sudovi njegovi i neistražljivi putovi njegovi! Jer tko pozna misao Gospodnju? Ili tko mu bi savjetnik? Ili tko mu naprijed dade što, da mu se vrati? Jer je od njega i kroz njega i u njemu sve. Njemu slava u vijeke! Amen.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XXVIII. od 18.—20. retka.)

* *Sv. Matej pripovijeda na koncu svojega evanđelja, kako se je Isus javio jedanaestorici svojih učenika na nekoj gori u Galileji, kamo ih bijaše pozvao, i kako se opet javio drugim pet stotinama ljudi, koji se bijahu ondje sakupili i od kojih su još neki sumnjali o tom, da je on od mrtvih uskrsnuo. Ovdje postavi Isus apostole za svoje namjesnike ne samo po Judeji nego i po svemu svijetu šaljući ih, da uče i krste sve narode. Ove nam veleznamenite riječi kazuje današnje evanđelje ovako:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga: učeći ih, da drže sve, što sam vam

zapovijedao; i evo ja sam s vama u sve dane do svršetka vijeka.

P o u č e n j e:

1. Bog je dao svu vlast apostolima i njihovim nasljednicima; stoga su papa i biskupi namjesnici Božji na zemlji.

2. Sveto je krštenje naredio Isus, a i samo vidljivo znamenje toga sakramenta naređeno je od Isusa.

3. Štuj duhovne poglavare: papu, biskupe i svećenike, kao namjesnike Božje.

4. Opomeni se često milosti, koje si primio u svetom krštenju, i sjeti se često svojega krsnoga zavjeta.

Na prvu nedjelju po Duhovima.

Čitanje prve poslanice sv. Ivana apostola.

(Poglavlje IV. od 8.—21. retka.)

Ljubazni! Bog je ljubav. Potome se pokaza ljubav Božja k nama, što Bog Sina svojega jedinorođenoga posla na svijet, da živemo kroz njega. U tom je ljubav; ne kao da smo mi ljubili Boga, nego da nas je on prije ljubio i poslao Sina svojega kao pomirbu za grijehe naše. Ljubazni! Kad je ovako Bog ljubio nas, i mi smo dužni ljubiti jedan drugoga. Boga nitko ne vidje nikad. Ako ljubimo jedan drugoga, Bog u nama ostaje, i ljubav je njegova u nama savršena. Potome poznajemo, da u njemu ostajemo i on u nama, što nam je dao od duha svojega. I mi vidjesmo i svjedočimo, da Otac posla Sina svojega za Spasitelja svijetu. Tkogod prizna, da je Isus Sin Božji, Bog u njemu ostaje i on u Bogu. I mi priznasmo i vjerovasmo ljubavi, koju ima Bog k nama. Bog je ljubav, i koji ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje i Bog u njemu. U tom je savršena ljubav Božja s nama, da pouzdanje imamo na dan sudnji; jer kao što je on, i mi smo na ovom svijetu. Straha nema u ljubavi, nego savršena ljubav izgoni strah napolje, jer strah ima muku; a tko se boji, nije savršen u ljubavi. Ljubimo dakle mi Boga, jer je Bog nas prije ljubio. Ako tko reče: ljubim Boga, a mrzi na brata svojega, laža je. Jer koji ne ljubi brata svojega, kojega vidi, kako može ljubiti Boga, kojega ne vidi? I ovu zapovijed imamo od Boga, koji ljubi Boga, da ljubi i brata svojega.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje VI. od 36.—42. retka.)

* *Isus nastojaše jednoć, da sakupljenomu narodu duboko u srce usadi ovu istinu: kako hoćete da ljudi vama čine, činite i vi njima anako. I zato je učio, da nam ne valja ljubiti samo one, koji nas ljube, ni činiti samo onomu dobro, koji je nama dobro činio, nego treba da mi prvi začnemo ljubiti bližnjega, da mi prvi počnemo dobro mu činiti, da prvi oprostimo svaku krivicu i uvredu, kao što želimo, da to drugi nama čine. Današnje sveto evanđelje nastavlja taj prelijepi nauk ovako:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Budite milosrdni, kao što je i Otac vaš milosrdan. Nemojte suditi i ne ćete biti suđeni; nemojte osuđivati i ne ćete biti osuđeni; opraštajte i oprostit će vam se. Dajte, i dat će vam se: mjeru dobru i nabijenu i stresenu preopunu dat će u naručje vaše; jer kakvom mjerom dajete, onakovom će vam se vratiti. A kaza im priču: Može li slijepac slijepca voditi? Ne padnu li obadva u jamu? Nema učenika nad uči-

telja; a svaki će biti savršen, ako bude kao učitelj njegov. A zašto vidiš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svojem ne osjećaš? Ili ako možeš reći bratu svojemu: Brate, daj da izvadim trun iz oka tvojega, kad sâm ne vidiš brvna u oku svojem! Licemjere, izvadi najprije brvno iz oka svojega, pa ćeš onda vidjeti izvaditi trun iz oka brata svojega.

Poučenje:

1. Tko nemilo sudi, i njega će Bog oštro suditi.
2. Iskrena i prava ljubav bližnjega dobavlja nam oproštenje grijeha i milost kod Boga.
3. Bog će suditi nas o svakoj misli, riječi i o svakom činu, te naplatiti dobro, a kazniti zlo, kako je tko zaslužio.
4. Budi milosrdan i oprosti uvijek rado svakomu, koji te je uvrijedio, ili kakovu krivicu ti učinio.
5. Ljubi iskreno i djelotvorno svakoga svojega saučenika.
6. Ne misli i ne govori nikad zlo ni o jednom svojem saučeniku, nego prosudi uvijek prije sebe, nego li ćeš drugoga koga suditi.

Na Tijelovo ili Brašančevo.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje XI. od 23.—32. retka.)

Braćo! Ja primih od Gospodina, što vam i predadoh, da Gospodin Isus onu noć, u koju bi izdan, uze hljeb, i zahvalivši prelomi i reče: Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje, koje će se za vas predati; to činite na moj spomen! Tako i čašu, pošto večera, govoreći: Ova je čaša novi zavjet u mojoj krvi; to činite, kad god budete pili, na moj spomen! Jer kad god budete jeli ovaj hljeb i čašu pili, smrt ćete Go

spodnju obznanjivati, dok ne dođe. Dakle kojigod bude jeo hljeb ovaj i pio čašu Gospodnju nedostojno, kriv će biti i tijelu i krvi Gospodnjoj. A čovjek neka ispituje sebe: pa tako od hljeba onoga neka jede, i od čaše neka pije. Jer koji jede i pije nedostojno, sud sebi jede i pije ne razlikujući tijela Gospodnjega. Zato su među vama mnogi bolesni i slabi, i spavaju mnogi. Jer kad bismo sebe rasuđivali, ne bismo dakako osuđeni bili. A kad smo osuđeni, Gospodin nas kara, da ne budemo s ovim svijetom osuđeni.

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje VI. od 56.—59. retka.)

* *Crkva svetkuje svake godine vrlo svečanim načinom uspomenu onoga svetoga čina, kad je Isus naredio presveti oltarski sakramenat. Trebalo bi, da se ta uspomena svetkuje na sam veliki četvrtak, no pošto se s mirom i tišinom velikoga tjedna ne da spojiti nikakva vesela i zanosita svečanost, to je naređen posebni blagdan, koji se zove Tijelovo ili Brašančevo. U evanđelju ovoga dana čitaju se riječi Isusove, kojima je obećao, da će narediti presveti oltarski sakramenat.*

Kako nam je poznato iz evanđelja od četvrte nedjelje korizmene, nahranio je Isus jednoć više hiljada ljudi s nekoliko hljebova i riba, na što ga htjedoše učiniti kraljem, ali im Isus umakne. — Drugi dan opet ga potraži narod u Kafarnaumu, kamo se bio Isus uklonio i kad ga nađe, reče im Isus odmah, da on dobro znade, zašto ga žele imati kraljem; jedino zato, što je gladno njihovo tijelo nahranio; opomene ih za-

jedno, da poištu hranu, kojom će nahraniti dušu, i preporuči im svoj nauk za hranu duše, a zatim reče, da će im svoje tijelo dati za hranu. Kada ga zapitaše, kako bi to moglo biti, da će oni tijelo njegovo jesti, uvjeri ih najsvečanijim načinom, da smrt ili život duše visi o uživanju ili blagovanju njegova tijela, te da će na sudnji dan uskrisiti na život vječni one, koji blaguju od ovoga tijela. Poslije toga reče odmah Isus riječi, koje današnje sveto evanđelje pripovijeda i kojima se raspršuje svaka i najmanja sumnja, da je Isus ovaj put govorio u priči ili upotrebio kakovu prispodobu. Sveto evanđelje glasi:

U ono vrijeme reče Isus ljudstvu židovskomu: Tijelo moje doista je jelo, i krv moja doista je pilo. Koji jede moje tijelo i pije moju krv, ostaje u meni i ja u njemu. Kao što me posla živi Otac, i ja živem radi Oca, tako će i on, koji jede mene, živjeti radi mene. Ovo je hljeb, koji siđe s neba, ne kao što vaši oci jedoše manu, i pomriješe. Koji jede ovaj hljeb, živjet će u vijeke.

Poučenje:

1. Isus je Krist u presvetom oltarskom sakramentu s tijelom i krvlju svojom zbilja i bitno nazočan u prilikama kruha i vina duši našoj za hranu.

2. Sveta pričest sjedinjuje nas najtjesnije s Isusom Kristom, početnikom i izvorom sviju milosti.

3. Klanjaj se uvijek s najvećim počitanjem Isusu u presvetom oltarskom sakramentu, a danas budi s osobitom pobožnošću kod tijelovskoga svetoga ophoda.

4. Ne dao Bog, da se kad nedostojno pričestiš, nego se vazda, koliko možeš i znadeš, prikladno pripravljaj na svetu pričest.

Na drugu nedjelju po Duhovima.

Čitanje prve poslanice sv. Ivana apostola.

(Poglavlje III. od 13.—18. retka).

Ljubazni! Nemojte se čuditi, ako svijet na vas mrzi. Mi znamo, da smo preneseni iz smrti u život, jer ljubimo braću. Koji ne ljubi, ostaje u smrti. Svaki, koji mrzi na brata svojega, krvnik je ljudski; i znate, da nijedan krvnik ljudski nema vječnoga života u sebi postojana. U tom poznasmo ljubav Božju, što on za nas dušu svoju položi; i mi smo dužni za braću duše polagati. Koji ima imutka ovoga svijeta, i vidi brata svojega u nevolji, pa zatvori sve svoje od njega; kako ljubav Božja ostaje u njemu? Sinci moji, ne ljubimo riječju ni jezikom nego djelom i istinom.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XIV. od 16.—24. retka.)

* *Isus Krist bude jednom pozvan k odličnom nekomu farizeju u goste i posluži se ovom zgodom, da ih pokara za njihovu taštinu i sebičnost, s koje su pozivali u goste samo one ljude, koji im to mogahu vratiti. Isus Krist im reče, da bi bolje činili, da na svoje gozbe pozovu i nahrane siromahe, jer bi im se to naplatilo o uskrsnuću pravednika. Kad je to čuo neki pozvanik, reče: „Blago onomu, koji će blagovati u kraljevstvu nebeskom.“ A Isus htjede dokazati i njemu i ostalim gastima, da nije dosta, da čovjek bude zvan, nego je potrebno, da se pozivu odazove i da dođe. Učinio je pak to Isus zgodnom pričom, koja pristaje k osmini tijelovskoj, pošto se i sada ne odazivlje mnogo ljudi po-*

zivima k stolu Gospodnjemu izgovarajući se kojekakvim nevaljalim izgovorima. Evanđelje nam tu priču ovako pripovijeda:

U ono vrijeme reče Isus farizejima priču ovu: Čovjek neki zgotovi večeru veliku i pozva mnoge. I kad bude čas večeri, posla slugu svojega kazati uzovnicima da dođu, jer je već sve gotovo. I počeše se svi zajedno izgovarati. Prvi mu reče: Zaselak kupih, i valja mi ići, da ga vidim, molim te, izgovori me. I drugi reče: Kupih pet jarama volova i idem, da ih ogledam; molim te, izgovori me. I treći reče: Oženih se i zato ne mogu doći. I vrativši se sluga kaza ovo gospodaru svojemu. Tada se rasrdi domaćin i reče sluzi svojemu: Idi brzo na raskršća i ulice gradske, i dovedi ovamo siromahe, i slabe, i slijepe, i hrome. I reče sluga: Gospodaru, učinio sam, kako si zapovjedio, i još ima mjesta. I reče gospodar sluzi: Iziđi na putove i među ograde, te natjeraj, neka dođu, da mi se napuni kuća. A kažem vam, da nijedan od onih zvanih ljudi ne će okusiti večere moje.

Poučenje:

1. Svi smo pozvani u crkvu Isusovu i k vječnomu blaženstvu, stoga može svaki kršćanin biti krepostan i spasti se.

2. Nije dosta, da smo samo zvani, nego se moramo pozivu i odazvati: vjerovati nauk crkvin, održavati njezine zapovijedi i primati svete sakramente.

3. Bog dijeli često puta svoje milosti u stanovita vremena.

4. Moli rado, slušaj i uči riječ Božju, priznaj svete sakramente, zatajivaj sam sebe i čuvaj se svakoga grijeha, da budeš zbilja savršen

5. Dolazi marljivo i tačno k službi Božjoj i u školu.

6. Ne propusti nijednoga dana, a da ne bi u školi šta dobra naučio.

Na treću nedjelju po Duhovima.

Čitanje prve poslanice sv. Petra apostola.

(Poglavlje V. od 6.—11. retka.)

Ljubazni! Ponizite se pod silnu ruku Božju, da vas povisi u vrijeme pohoda. Svu svoju brigu bacite na njega, jer se on brine za vas. Budite trijezni i budni; jer protivnik vaš đavo kao lav ričući obilazi i traži, koga da proždere; njemu se protivite čvrsti u vjeri, znajući, da se takovo stradanje događa vašoj braći po svijetu. A Bog svake milosti, koji nas pozva na vječnu slavu u Kristu Isusu, on će nas, pošto malo postradamo, usavršiti, ukrijepiti i utemeljiti. Njemu slava i vlast u vijeke vijekova. Amen.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XV. od 1.—10. retka.)

* *Farizeji su najviše mrzili na rimske poreznike ili carinike, koje zbog njihove opće poznate razuzdanosti i krivičnosti, koje opet zbog toga, što su oni bili živi svjedoci, da izabrani narod Božji mora plaćati danak drugomu i to neznabožačkomu narodu. Zato se brižljivo i s nekim strahom uklanjaju njihovu društvu, kao društvu očitih grješnika, da ne bi tko posumnjao o njima, da su jedne misli s njima. Baš ovim ljudima bilo je omiljelo društvo, a i nauk Isusa Krista, pa su ga često pohodili, da čuju njegov spasonosni nauk*

i zadobiju onaj mir, kojega im neznaboštvo nije moglo dati, i kojega su trebale njihove grješne duše. Pošto ih je Isus radosno primao i ljubazno poučavao, to i na nj još ljuće zamrziše farizeji. Što je Isus jednom rekao farizejima o drugovanju s carinicima, kazuje nam današnje evanđelje, koje glasi:

U ono vrijeme približavahu se k Isusu carinici i grješnici, da ga čuju. I mrmljahu farizeji i književnici govoreći: Ovaj prima grješnike i jede s njima. I kaza im priču ovu govoreći: Koji čovjek od vas imajući sto ovaca i izgubivši jednu od njih ne ostavi devedeset i devet u pustinji, i ide za izgubljenom, dok je ne nađe? I našavši digne je na ramena svoja radujući se; i došavši kući sazove prijatelje i susjede govoreći im: radujte se sa mnom, jer nađoh svoju ovcu izgubljenu. Kažem vam, da će tako biti radost na nebu za jednoga grješnika, koji čini pokoru, većma, nego li za devedeset i devet pravednika, kojima ne treba pokore. Ili koja žena ima deset drama, ako izgubi jedan dram, ne zapali svijeće, i ne pomete kuće i ne traži dobro, dok ne nađe? I našavši sazove prijateljice i susjede govoreći: Radujte se sa mnom, jer nađoh izgubljeni dram. Tako, kažem vam, bit će radost pred anđelima Božjim za jednoga grješnika, koji čini pokoru.

Poučenje:

1. Bog hoće, da se spasu svi ljudi, dakle i grješnici, zato možemo u katoličkoj crkvi po zaslugama Isusovim dobiti oproštenje sviju grijeha i zasluženih kazni.

2. Anđeli imadu nas rado i oni se vesele, kad se grješnik obrati.

3. Ne zavidi bližnjemu darove Božje, jer to je grijeh, koji se osobito protivi milosti Duha Svetoga.

4. Ne preziri nijednoga svojega saučenika zbog kakove pogrješke ili zbog kakova grijeha.

5. Nastoj popraviti svojega bližnjega ljubaznom opomenom, ako opaziš, da je pogriješio.

Na četvrtu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. apostola Pavla Rimljanima.

(Poglavlje VIII. od 18.—23. retka.)

Braćo! Mislim, da stradanja ovoga vremena nijesu ništa prema idućoj slavi, koja će se javiti u nama. Jer čekanje stvorenja čeka na objavu sinova Božjih. Jer se taštini pokori stvorenje, ne od svoje volje, nego za volju onomu, koji ga pokori u nadi; jer će se i samo stvorenje oprostiti od ropstva raspadljivosti na slobodu slave sinova Božjih. I to znam, da stvorenja uzdišu i trude se još sada. A ne samo ona, nego i mi, koji imamo prvinu duha i mi sami u sebi uzdišemo čekajući na posinjenje Božje, na otkup tijela našega u Kristu Isusu Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje V. od 1.—11. retka.)

** Isus Krist bijaše već mnogo učenika sabrao, ali se oni obično vraćahu k svojim kućama i k svojemu poslu. Da bi ih na to sklonio da ostave sve svoje radi njega i da pođu za njim također izvan svojega zavičaja, učini čudo, koje zasijecaše upravo u njihov ribarski zanat. Isus je malo prije toga izliječio jednom riječju*

punicu Simona Petra i više drugih bolesnika u okolišu kafarnaumskoj, na što pođe narod svuda za njim, a Isus učini opet na jezeru genezaretskom čudo, koje današnje sveto evanđelje ovako pripovijeda:

U ono vrijeme, kad mnoštvo ljudi naleže k Isusu, da slušaju riječ Božju, a on stajaše kod jezera genezaretskoga, vidje dvije lađe, gdje stoje u kraju jezera, a ribari bijahu izišli i ispirahu mreže. A uljezavši u jednu lađu, koja bijaše Simonova, zamoli ga, da malo odmakne od kraja. I sjedavši učaše narod iz lađe. A kad presta govoriti, reče Simonu: Hajde na dubinu, te bacite mreže svoje na lov! I odgovarajući Simon reče mu: Učitelju svu noć smo se trudili i ništa nijesmo uhvatili; ali po tvojoj riječi bacit ću mrežu. I učinivši to uhvatiše veliko mnoštvo riba, i mreža im se prodiraše. I namignuše na drugare, koji bijahu na drugoj lađi, da dođu i da im pomognu. I dođoše i napuniše obje lađe tako, da se gotovo potope. Kad to vidje Simon Petar, pripade ka koljenima Isusovim govoreći: Iziđi od mene, Gospodine, jer sam čovjek grješnik! jer bijaše ušao strah u njega i u sve, koji bijahu s njim, od mnoštva riba, koje uloviše; a tako i u Jakova i Ivana, sinove Zebedejeve, koji bijahu drugari Simonovi. I reče Isus Simonu: Nemoj se bojati; od sada ćeš ljude loviti! I izvukavši lađe na zemlju, ostaviše sve i otidoše za njim.

Poučenje:

1. Isus je svojim čudesima pokazao, da je od Boga poslan, i da mu je nauk istinit i božanstven.
2. Bog blagosilja svako djelo, koje se čini njemu na čast i slavu.

3. Bogu je pokornost najmilija krepost i on blagosilja svakoga, koji se rado pokorava svojim poglavarima.
4. Vjeruj u Isusa Krista, i klanjaj mu se kano pravomu Bogu svagda i svagdje, a najpače u presvetom oltarskom sakramentu.
5. Počni i dovrši svaki svoj školski rad u milosti i načinom bogumilim.
6. Slušaj uvijek rado svoje roditelje, učitelje, i sve poglavare.

Na petu nedjelju po Duhovima.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola.

(Poglavlje III. od 8.—15. retka.)

Ljubazni! Budite svi složni, milostivi, bratoljubivi, milosrdni, čedni, ponizni; ne vraćajte zla za zlo, ni psovke za psovku nego nasuprot blagosiljajte, jer ste na to pozvani, da naslijedite blagoslov. Jer koji je rad živjeti i vidjeti dane dobre, neka zadrži jezik svoj od zla i usta njegova neka ne govore prijevare. Neka se uklanja od zla, a čini dobro; neka traži mir i neka ide za njim, jer oči Gospodnje gledaju na pravednike, i uši njegove na molitvu njihovu, a lice Gospodnje na one, koji čine zlo. I tko da vam naudi, ako uzidete za dobrom? No ako i stradate štogod pravde radi, blago vama! A straha njihova ne bojte se, i ne plašite se; nego Gospodina Krista svetite u srcima svojim.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje V. od 20.—24. retka.)

* *U svojoj propovijedi, koju je Isus držao na gori blaženstva, uvjeravaše narod, da nije došao na ovaj*

svijet ukinuti ili promijeniti zapovijedi, što ih je Bog po Mojsiju dao Židovima, nego da je došao razložiti ljudima pravi smisao tih zapovijedi i pobuditi, da ih održavaju. Isus je samo htio da zakon Mojsijev očisti od svega, što su mu pridali ljudi i čim su ga izopačili i pokvarili; zato je i nazvao samo onoga bogoljupcem, koji i druge opominje, da taj zakon drže, a i sam ga zdušno i tačno vrši, te se ne uklanja kojekakvim praznim izgovorima onim zapovijedima zakona, koje je nešto poteže izvršivati. Zatim opominje svoje slušatelje, da se čuvaju lažljivoga bogoljublja farizejskoga, koji samo gledaju, da kojekako izvrše riječ zakona, a ne brinu se ni najmanje, da ovrše zapovijedi Božje čistom i dobrom nakanom. U današnjem evanđelju navodi Isus jedan primjer toga lažljivoga bogoljublja. Farizeji su naime držali, da se samo ubistvom može povrijediti ljubav bližnjega; a Isus uči, da je već i to veliki grijeh, ako bližnjega riječju uvrijedimo. Evo Isusovih riječi:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Ako ne bude veća pravednost vaša nego književnikâ i farizejâ, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko. Čuli ste, kako je kazano starima: Ne ubij; a tko ubije, kriv će biti sudu. Ali ja vam kažem, da će svaki, koji se gnjevi na brata svojega, biti kriv sudu. A koji reče bratu svojemu: raka! bit će kriv skupštini; a koji reče: budalo! bit će kriv paklu ognjenomu. Ako dakle prineseš dar svoj k oltaru, i ondje se opomeneš, da brat tvoj ima nešta na te, ostavi ondje dar svoj pred oltarom i idi prije, te se pomiri s bratom svojim, pa onda dođi i prinesi dar svoj.

Poučenje:

1. Bog ne gleda toliko na samo djelo, koliko na dobru nakanu, kojom možemo i malim djelima zaslužiti veliku plaću kod Boga.

2. Grjehota je svađati se s bližnjim, psovati ga, srditi i vrijeđati, a još je veća grjehota ne htjeti se s njime pomiriti.

3. Ne budi dobar samo na oko, nego štogod činiš, čini s tom nakanom, da služiš i štuješ Boga.

4. Ne nadjevaj pogrdnih imena niti ne psuj nijednoga saučenika svojega, i ako si se porječkao ili zavadio s kojim, namah se i pomiri.

Na šestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. apostola Pavla Rimljanima.

(Poglavlje VI. od 3.—11. retka.)

Braćo! Koji smo god kršteni u Isusu Kristu, u smrti smo njegovoj kršteni. Jer smo s njim ukopani krštenjem u smrt, da kao što uskrsnu Krist iz mrtvih slavom očinom, kao i mi u novom životu, da hodimo. Jer ako smo s njim usađeni u sličnost smrti njegove, bit ćemo i u sličnost uskrsnuća; znajući to da je stari naš čovjek s njim raspet, kako bi se satrlo tijelo grješno, i ne bismo više služili grijehu. Jer koji umrije, opravdan je od grijeha. A ako umrijesmo s Kristom, vjerujemo, da ćemo i živjeti s njim znajući da Krist uskrsnuvši od mrtvih više ne umire, smrt više ne će njim obladati. Jer što umrije grijehu, umrije ujedanput; a što žive, žive Bogu. Tako i vi držite sebe, da ste doduše mrtvi grijehu, ali živi Bogu, u Kristu Isusu, Gospodinu našemu.

Evanđelje sv. Marka.

(Poglavlje VIII. od 1.—9. retka.)

* *Sv. Marko kazuje dva čuda, kako je Isus Krist sa malo hljebova nahranio mnogo ljudi. Jedno od ovih čudesa pripovijeda također sv. Ivan u svojem evanđelju, koje se čita na četvrtu nedjelju korizmenu. Drugo pak čudo pripovijeda današnje sveto evanđelje, a vidi se, da se je ovo isto tako dogodilo kano i prvo, čemu se ne trebamo čuditi, jer je Isus imao za to razloga, da isto čudo istim gotovo načinom opetuje, pošto ga je narod posvuda tražio, te željan njegova nauka ostajao kod njega na samotnim mjestima i po više dana bez hrane. Uza to nije Isus nijednim drugim čudom mogao ljude tako silno dirnuti kao ovim, kojim ih je sve bez razlike učinio dionicima svojih dobročinstva, kao što su im i potrebe svjema bez razlike iste i jednake bile. Sv. Marko pripovijeda ovako:*

U ono vrijeme, kad bijaše mnogo ljudi s Isusom i ne imadijahu šta jesti, dozvavši učenike reče im: Žao mi je naroda; jer već tri dana stoje kod mene, i nemaju ništa jesti. I ako ih otpustim gladne kućama njihovim, oslabit će na putu; jer su neki od njih došli izdaleka. I odgovoriše mu učenici njegovi: Otkuda ćemo uzeti hljeba ovdje u pustinji, da ih nahranimo? I zapita ih: Koliko hljebova imate? Oni kazaše: Sedam. I zapovjedi narodu, da posjedaju po zemlji. I uzevši sedam hljebova, hvalu davši prelomi i dade učenicima svojim, da razdadu; i razdadoše narodu. I imahu malo ribica i njih blagoslovi, i reče, da razdadu. I jedoše i nasitiše se, i nakupiše komada, što preteče, sedam košarica. A onih, što jedoše, bijaše oko četiri tisuće; i otpusti ih.

Poučenje:

1. Božja providnost skrbi za sve jednako i pomaže nas u potrebama našim čas naravnim, čas vrhunaravnim načinom.
2. Bog naplaćuje samo onoga, koji u dobru do konca ustraje.
3. Uzdaj se posve u Boga, i primaj ponizno sve nevolje iz ruke Božje.
4. Budi svakomu uslužan, te pomozi svakoga, gdje i kako možeš.

Na sedmu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje VI. od 19.—22. retka.)

Braćo! Govorim kao čovjek zbog slabosti tijela vašega. Jer kao što dadoste ude svoje u službu nečistoći i bezakonju na bezakonje, tako sad davajte ude svoje u službu pravdi na posvedbu. Jer kad bijaste sluge grijehu, prosti bijaste od pravde. Kakov dakle plod imadoste tada od onih stvari, za koje se sad stidite? Jer svršetak im je smrt. A sada oprostivši se od grijeha, a postavši sluge Bogu, imate plod svoj na posvedbu, a svršetak život vječni. Jer je plaća za grijeh smrt; a milost Božja je život vječni u Kristu Isusu, Gospodinu našem.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje VII. od 15.—21. retka.)

* *I ovo je evanđelje uzeto iz propovijedi, koju je Isus Krist držao na gori blaženstvâ, i u kojemu opominje Isus one, koji ga slušahu, da se čuvaju farizeja i sviju onih učitelja, koji se samo izvanjim ponašanjem svojim*

pokazuju dobri, a srce im je pokvareno i zlo, koji svoju krepost pobožnim samo riječima očituju, a ne i dobrim djelima. Ovo evanđelje glasi ovako:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Čuvajte se od lažnih proroka, koji dolaze k vama u odijelu ovčjem, a unutra su grabljivi vuci. Po rodovima njihovima poznat ćete ih. Zar se bere s trnja grožđe ili sa čička smokve? Tako svako drvo dobro rodove dobre rađa; a zlo drvo zle rodove rađa. Ne može drvo dobro zlih rodova rađati, ni drvo zlo dobrih rodova rađati. Svako drvo, koje ne rađa roda dobra, isjeći će se i u oganj baciti. Dakle po rodovima njihovim poznat ćete ih. Ne će svaki, koji mi govori: Gospodine! Gospodine! ući u kraljevstvo nebesko, nego koji čini volju Oca mojega, koji je na nebesima, on će ući u kraljevstvo nebesko.

Poučenje:

1. Svaki kršćanin mora činiti dobra djela, ako se hoće da spase, jer Bog ne sudi ljudima samo po njihovim riječima nego po njihovim djelima.

2. Himba, laž, licemjerstvo, oduran je grijeh, na koji Bog osobito mrzi, jerbo se protivi njegovoj neizmjernoj istinitosti.

3. Čuvaj se ljudi, koji silom traže tvoje društvo, a dobro ih ne poznaš; takovi će ljudi često pod izlikom prijateljstva raditi o sramoti i propasti tvojoj.

4. Mrzi na laž i himbu, ne pretvaraj se nikada pred svojim poglavarima i ne druguj s himbenom i lažljivom djecom.

5. Ne zadovolji se nikad izvanjom samo pobožnošću, molitvama i uzdasima, nego živi, kako Bog hoće i zapovijeda, pa ćeš imati život vječni.

Na osmu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Rimljanima.

(Poglavlje VIII. od 12.—17. retka.)

Braćo! Nijesmo dužnici tijelu, da po tijelu živimo. Jer ako živite po tijelu, umrijet ćete; ako li duhom djela tjelesna morite, živjet ćete. Jer koje god duh Božji vodi, oni su sinovi Božji. Jer ne primiste duha ropstva opet, da se bojite, nego primiste duha posinjenja, u kojem vičemo: Oče! Jer sâm duh svjedoči duhu našemu, da smo sinovi Božji. A ako smo sinovi, jesmo i nasljednici, nasljednici naime Božji, a i sunasljednici Kristovi.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XVI. od 1.—9. retka.)

* *Jednoć se skupe oko Isusa Krista carinici, veliki grješnici i licemjeri farizeji, te im Isus kaza najprije priču o izgubljenoj ovci, o izgubljenom dramu i o izgubljenom sinu, da ih pouči, kako mogu i grješnici steći milost u Boga. Zatim da uputi bogate i raskošne carinike i lakome farizeje, kako se moraju imutkom svojim služiti, da omile Bogu, obrati se k svojim učenicima, te im kaza priču o nepravičnom upravitelju, koji se je za doba znao lukavo pobrinuti za budućnost svoju, i izvede otuda, da se čovjek mora kud i kamo više brinuti za vječnost, nego li za vremenite, prolažljive stvari. Tu priču kazuje današnje evanđelje ovako:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Čovjek neki bijaše bogat, koji imaše upravitelja; i ovaj bi ozloglašen kod njega, da mu prosipa dobra njegova.

I dozvavši ga reče mu: Šta ovo čujem za tebe? Daj račun, kako si upravljao; jer više ne možeš biti upravitelj. A upravitelj reče u sebi: Šta ću činiti, kad gospodar moj uzima od mene upravljanje? Kopati ne mogu, prosjačiti stidim se. Znam, šta ću činiti, da bi me primili u kuće svoje, kad mi se oduzme upravljanje. Dozvavši dakle redom dužnike gospodara svojega, reče prvomu: Koliko si dužan gospodaru mojemu? A on reče: Sto oka ulja. I reče mu: Uzmi zadužnicu svoju i sjedi brzo, te napiši pedeset! Potom reče drugomu: A ti, koliko si dužan? On reče: Sto oka pšenice. Reče mu: Uzmi pismo svoje i napiši osamdeset. I pohvali gospodar nepravednoga upravitelja, da mudro učini; jer su sinovi ovoga vijeka mudriji od sinova svjetla u svojem naraštaju. I ja vam kažem, načinite sebi prijatelje nepravednim bogatstvom, kad dođete na kraj, da vas prime u vječne stanove.

Poučenje:

1. Svijet ovaj i dobra njegova ne smijemo ljubiti neuredno, pošto ta dobra i onako nijesu naša svojina, nego smo istom upravitelji tih dobara, koji ćemo Bogu, gospodaru svega, račun o njima davati.
2. Poslije ovoga života na zemlji ima drugi vječni život na nebu, gdje će pravednici primiti vječnu plaću.
3. Nastoj, da od Boga darovane duševne moći s neumornom marljivošću što bolje razviješ i upriličiš.
4. Ne uzimaj roditeljima svojim nikada ni najmanje stvarce bez njihova znanja
5. Ne ispričavaj nikada lažju svojih pogrješaka.

Na devetu nedjelju po Duhovima.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje X. od 6.—13. retka.)

Braćo! Ne želimo zala, kao što su oni željeli. Niti bivajte idolopoklonici, kao neki od njih, kao što je pisano: Sjede narod jesti i piti, i ustaše igrati. Niti da griješimo bludno, kao što su neki od njih griješili bludno, i pade ih u jedan dan dvadeset i tri tisuće. Niti da kušamo Krista, kao što neki od njih kušaše i od zmija izgiboše. Niti ne mrmljajte, kao neki od njih što mrmljaše, i izgiboše od krvnika. Ovo se pak sve u slici događaše njima, a napisa se na opomenu nama, na koje posljedak svijeta dođe. Koji dakle misli, da stoji, neka se čuva da ne padne. Drugo kušanje neka ne dođe na vas nego čovječje; a Bog je vjeran, koji vas ne će pustiti, da se iskušate većma nego što možete; nego će načiniti kušanju kraj, da možete podnijeti.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XIX. od 41.—47. retka.)

* *Kad je Isus Krist prije svoje muke unišao svečanim načinom u Jerusalem, bilo je među onim mnoštvom, koje mu je radosno klicalo i farizeja, kojima to nije bilo pravo, što narod viče: Blagosloven onaj, koji dolazi u ime Gospodnje! I rekoše Isusu, da zabrani svojim učenicima tako klicati, na što im Isus odvrati, da bi kamenje povikalo, ako bi oni zašutjeli. Kako je on to mislio, razjasni odmah, kad se približio gradu i*

zagledao ga u svoj njegovoj krasoti i veličini. Ovo njegovo razjašnjenje i ulaz njegov u crkvu jerusalemsku kazuje nam današnje sveto evanđelje ovako:

U ono vrijeme, kad se približi Isus Jerusalemu, ugleda grad i zaplaka nad njim govoreći: Kad bi ti znao i u ovaj tvoj dan, što je za mir tvoj; a sad je sakriveno od očiju tvojih! Jer će doći dani na tebe i okružit će te neprijatelji tvoji opkopom i opkolit će te; i obuzet će te odasvud i o zemlju će lupiti tobom i sinovima tvojim, koji su u tebi, i ne će ostaviti u tebi kamena na kamenu; zato što nijesi poznavao vremena pohoda svojega. I ušavši u hram stade izgoniti one, što prodavahu u njemu i kupovahu govoreći: Pisano je: dom moj, dom je molitve; a vi načiniste od njega pećinu razbojničku. I učaše svaki dan u hramu.

Poučenje:

1. Isus je Krist pokazao proročanstvima, da je od Boga poslan, i njegov nauk da je istinit i božanstven.
2. Isus Krist se rastužio i rasplakao nad gradom Jerusalemom, imao je dakle čovječansku narav, bio je pravi čovjek; ali je bio i pravi Bog, jer je unaprijed znao, što će se dogoditi s Jerusalemom.
3. Crkva ili hram je mjesto, koje je posvećeno na čast Božju, i Bog će svakoga kazniti, koji to mjesto pogrđuje nedostojnim ponašanjem.
4. Drži se čvrsto Isusa i njegova nauka, jer on reče o sebi, da je put, istina i život.
5. Imaj pomilovanje sa svojim saučenikom, ako mora zbog svojih pogrješaka kazan trpjeti.
6. Moli uvijek pobožno, a osobito budi pobožan, kad si u crkvi.

Na desetu nedjelju po Duhovima.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje XII. od 2.—11. retka.)

Braćo! Znate, kad bijaste neznabošci, da idoste k idolima nijemim, kako vas vođahu. Zato vam dajem na znanje, da nitko, koji govori u duhu Božjem, ne proklinje Isusa, i nitko ne može reći: Gospodin Isus, osim u Duhu Svetom. A različne su milosti, ali je jedan duh. I različne su službe, ali je jedan Gospodin. I različna su djela, ali je jedan Bog, koji čini sve u svem. A svakomu se daje objava duha na korist. Jednomu se duhom daje riječ mudrosti, a drugomu riječ znanosti po istom duhu; drugomu vjera u istom duhu; drugomu milost da iscjeljuje u jednom duhu; drugomu da tvori čudesa, drugomu proroštvo, drugomu da razlikuje duhove, drugomu različni jezici, drugomu da tumači govore. A ovo sve čini jedan te isti duh, koji razdjeljuje svakomu, kako hoće.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XVIII. od 9.—21. retka.)

* *Isus je Krist učio, da treba uvijek i neprestano moliti i da samo ustrajnom molitvom možemo postići, da Bog usliša molbe naše. A kad je opazio među svojim slušateljima i himbene farizeje, koji mišljahu, da su već opravdani, i da njima ne treba ustrajne i vruće molitve, pokaza im u priči, kako je oholost ružna i zla, ter ih opomene, da je poniznost glavno i najljepše svojstvo prave molitve. Sveto evanđelje kazuje to ovim riječima:*

U ono vrijeme reče Isus nekima, koji se uzdahu u sebe, da su pravednici i prezirahu druge, priču

ovu: Dva čovjeka uđoše u hram, da se mole: jedan farizej a drugi carinik. Farizej stade i moljaše se u sebi ovako: Bože zahvaljujem ti, što nijesam kao ostali ljudi: razbojnici, nepravednici, preljubočinci, ili kao i ovaj carinik. Postim dva puta u tjednu; dajem desetinu od svega, što imam. A carinik je izdaleka stajao, i nije htio ni očiju podignuti na nebo, nego udarao prsi svoje govoreći: Bože, milostiv budi meni grješniku! Kažem vam, da ovaj otide opravdan kući svojoj, a ne onaj; jer svaki, koji se podiže, ponizit će se, a koji se ponizuje, podignut će se.

Poučenje:

1. Oholost je glavni grijeh, jer je glavni izvor drugim grijesima, kako i sveto pismo veli: »Oholost je početak grijehu.«

2. Blago si ga onima, koji su siromasi duhom, to jest ponizni, jer je njihovo kraljevstvo nebesko.

3. Naša molitva mora biti ne samo pobožna, nego i ponizna, da naime priznajemo pred Bogom svoju slaboću i nevrijednost.

4. Ne misli nikada, da si već opravdan, ako si šta dobra učinio, nego ti valja sve bolje napredovati u kreposti, jer si samo toliko Bogu drag, koliko si krepostan.

5. Ne ponesi se nad svoje saučenike, ako si što bolji od njih.

6. Budi u crkvi vazda miran, ponizan i skrušen.

Na jedanaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje druge poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje XV. od 2.—10. retka.)

Braćo! Napominjem vam evanđelje, koje vam propovijedah, koje primiste, u kojem i stojite, kojim

se i spasavate, ako držite kako vam propovijedah, već ako uzalud vjerovaste. Jer vam najprije predadoh, što i primih, da Krist umrije za grijehe naše po pismu, i da bi ukopan, i da uskrsnu treći dan po pismu, i da se javi Cefi, i potom jedanaestorici. Potom ga vidje više od pet stotina braće zajedno, od kojih mnogi živu do dan danas, a neki usnuše. Potom se javi Jakovu, onda svima apostolima; a poslije ovih javi se i meni kao nedonoščetu: jer sam ja najmanji među apostolima, koji nijesam dostojan nazvati se apostol, jer progonih crkvu Božju. Ali milošću Božjom jesam, što jesam, i milost njegova nije ostala u meni uzalud.

Evanđelje sv. Marka.

(Poglavlje VII. od 31.—37. retka.)

* *Isus Krist dođe propovijedajući čak do na kraj Galileje židovske zemlje, blizu bogatih i velikih gradova neznabožačkih Tira i Sidona, izagna ondje iz kćeri neke neznaboške nečistoga duha, da sagradi tvrdu vjeru i jako ufanje njezine matere. Odavle se vrati, dođe u kotar deset gradova i učini ovdje veliko čudo, koje nam današnje sveto evanđelja ovako kazuje:*

U ono vrijeme iziđe Isus iz krajeva tirskih, i dođe kroz Sidon na more galilejsko među krajeve Desetogradske. I dovedoše k njemu gluha i nijema, i moljahu ga, da metne na njega ruku. I uzevši ga iz naroda na samo, metnu prste svoje u uši njegove, i pljunuvši dohvati se jezika njegova, i pogledavši na nebo uzdahnu i reče mu: Efeta, to jest, otvori se. I odmah mu se otvoriše uši, i razriješi se sveza njegova jezika, i govoraše dobro. I zapo-

vjedi im, da nikomu ne kazuju. Ali što im on zabranjivaše, oni još većma razglašivahu i većma se divljahu govoreći: Sve dobro učini; i gluhe učini da čuju, i nijeme da govore!

Poučenje:

1. Grijeh prvih ljudi i njegove zle posljedice prešle su od Adama na sve ljude tako, da mi svi s grijehom dolazimo na svijet.

2. Isus Krist, jedini Sin Božji je onaj Spasitelj, kojega je Bog ljudima obećao i poslao, da ih odriješi od grijeha, i da im pribavi milost i pravo na nebo.

3. U svetom krštenju se čovjek čisti od svakoga grijeha i u Kristu se na život vječni preporađa i posvećuje

4. U svakoj svojoj suprotivštini moli se Bogu, da ti je obrne na dobro.

5. Budi uvijek pripravan pomoći bližnjemu, osobito bolesniku i siromahu, ako ne možeš drukčije, a to mu bar dadeš blagodarna dobročinitelja.

6. Ne čini dobra s tom nakanom, da te ljudi hvale.

Na dvanaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje druge poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje II. od 4.—9. retka.)

Braćo! Pouzdanje takovo imamo kroz Krista u Boga, ne da smo vrsni misliti što od sebe; kao iz sebe, nego je naša vrsnoća od Boga, koji nas i učini vrsne, da budemo sluge novomu zavjetu, ne po slovu, nego po duhu! jer slovo ubija, a duh oživljuje. Ako li služba smrti, koja je slovima izrezana u kamenju, bi u slavi, tako da sinovi Izraelovi ne mogoše pogledati na lice Mojsijevo od slave lica njegova, koja

prestaje, kamo li ne će mnogo većma služba duha biti u slavi? Jer ako je služba osude slava, mnogo većma izobiluje služba pravde u slavi.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje X. od 23.—37. retka.)

* *Isus Krist izabrao je sebi 72 učenika, koje je poslao sve dva po dva u gradove, u koje je imao sam doći i poučio ih u svem, kako im se valja vladati. Kada su se vratili, kazivahu radosni, da su čak i nečiste duhove izgonili iz ljudi. Isus ih utvrdi u tom njihovu pouzdanju, i kaza im, koju im je vlast dao, ali ih zajedno i opomenu, da se tom vlašću ne ponesu, nego da se samo zato neka raduju, što su izabrani za kraljevstvo nebesko. Zatim zahvali Ocu nebeskomu, što je prosvijetlio njegove učenike i reče, da je od Oca svojega nebeskoga primio svu onu vlast, od koje je i njima nešto dao, pa da ga osim Oca nitko dobro ne poznaje, kao što i sâm on dobro poznaje Oca, a učenici da ga ponešto tek poznaju, jer vide njegova djela i njegov život. Najposlije reče Isus učenicima ovo, što nam današnje sveto evanđelje kazuje:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Blago očima, koje vide, što vi vidite. Jer vam kažem, da mnogi proroci i kraljevi htjedoše vidjeti, što vi vidite i ne vidješe; i čuti, što vi čujete, i ne čuše. I gle neki zakonoznanac ustade, da ga kuša, te reče: Učitelju, šta ću učiniti, da dobijem život vječni? A on mu reče: U zakonu što je pisano? Kako čitaš? On odgovarajući reče: Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom i svom

snagom svojom i svom pameti svojom; i bližnjega svojega kano samoga sebe. I reče mu: Pravo si odgovorio; to čini, pa ćeš živjeti. A on hotjevši da se opravda, reče Isusu: A tko je bližnji moj? A Isus uze govoriti: Čovjek neki silažaše s Jerusalema u Jeriho i dođe među razbojnike, koji ga svukoše i izraniše, pa otidoše, ostavivši ga pola mrtva. A dogodi se, te onim putem silažaše svećenik neki, i vidjevši ga, prođe. A tako i levita, kad dođe na mjesto, te ga pogleda, prođe. A Samaritanac neki putujući dođe do njega, i vidjevši ga, sažali mu se. I pristupiv zavi mu rane i zali uljem i vinom: i posadiv ga na kljuse svoje, dovede u gostionicu, i pobrinu se za njega. I sjutradan izvadi dva dinara i dade krčmaru i reče: Brini se za njega, i što više potrošiš, ja ću ti platiti, kad se vratim. Šta misliš, koji je od one trojice bio bližnji onomu, koji dođe među razbojnike? A on reče: Koji mu učini milosrđe. I reče mu Isus: Idi i ti čini tako.

Poučenje:

1. Isus nije dokinuo Mojsijeva zakona ćudorednosti, nego ga je i nama postavio za pravilo života, pa stoga nije nama dosta samo vjerovati, što je Isus učio, nego moramo i održavati zapovijedi, koje nam je Bog dao.

2. Prva i najveća je zapovijed, da ljubimo Boga nada sve, a druga je ovoj jednaka, da ljubimo bližnjega kao sami sebe, i tko ove dvije zapovijedi drži, taj će i sve druge rado održavati.

3. Svaki je čovjek naš bližnji bio prijatelj ili neprijatelj, bio iste ili ine vjere, bio ovoga ili onoga naroda i plemena.

4. Raduj se, što možeš čuti čist nauk Isusov i moli se za one hiljade i hiljade ljudi, koji nijesu tako sretni ili zbog svoje nevjere, ili zbog toga, što im se evanđelje ne naviješta.

5. Ne čini nikada dobra djela istom napolak, nego nastavljaj dobro djelo dotle, dok ga ne dovršiš.

6. Ljubi i one saučenike, koji su ti možda neprijatelji, te im čini dobro, a ljubi također i one, koji su inovjerci, te ih nemoj prezirati zbog njihove vjere.

Na trinaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Galaćanima.

(Poglavlje III. od 16.—22. retka.)

Braćo! Abrahamu rečena biše obećanja i sjemenu njegovu. Ne veli: sjemenima, kao za mnoga, nego kao za jedno: I sjemenu tvojemu, koje je Krist. Ovo pak velim: zavjeta od Boga potvrđena ne ukida zakon, koji je postao poslije četiri stotine i trideset godina, tako da bi obećanje bilo uništeno; jer ako je po zakonu nasljedstvo, već nije po obećanju; a Abrahamu po obećanju darova Bog. Što dakle zakon? Radi pretsupaka postavi se, dok dođe sjeme, kojemu se obeća, uređen po anđelima rukom posrednikovom; ali posrednik nije jednoga, a Bog je jedan. Zakon dakle da je proti obećanjima Božjim? Nimalo. Jer da je dan zakon, koji bi mogao oživjeti, doista bi bila od zakona pravda. Ali pismo zatvori sve pod grijeh, da se obećanje kroz vjeru Isusa Krista dade onima, koji vjeruju.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XVII. od 11.—19. retka.)

* *Židovska je zemlja bila za vrijeme Kristovo sastavljena od tri glavne pokrajine: Judeje, Samarije i Galileje. Najbliži put iz Galileje u Jerusalem bijaše kroz Samariju, koja se prostiraše upravo među Ju-*

dejom i Galilejom. Stanovnici ove zemlje zvali su se Samaritanci, a Židovi su na njih mrzili gotovo kao na neznabošce zbog neke razlike u vjerskim stvarima, pa zato ne htjedoše prolaziti njihovom zemljom putujući u hram jerusalemski, nego je radije cijelu obilažahu, samo da ne dođu u dodir sa Samaritancima. — Isus nije znao ni za kakvu mržnju, pa da i Samaritance upozna sa svojim naukom, nije obilazio njihove zemlje, nego je i njima činio mnogo dobra, kao Židovima. Ovakovo jedno dobročinstvo, koje je Isus učinio stanovnicima Samarije na zadnjem svojem putovanju u Jerusalem, pripovijeda današnje sveto evanđelje ovako:

U ono vrijeme, kad iđaše Isus u Jerusalem, prolažaše posred Samarije i Galileje. I kad ulažaše u neko selo, srete ga deset gubavih ljudi, koji staše izdaleka. I podigoše glas govoreći: Isuse, učitelju, pomiluj nas! I kad ih vidje, reče: Idite, pokažite se svećenicima. I dogodi se, kad iđahu, očistiše se. A jedan od njih vidjevši, da je očišćen, povrati se hvaleći Boga iza glasa, i pade ničice pred noge njegove, i zahvali mu; i to bijaše Samaritanac. A Isus odgovarajući reče: Zar se ne očistiše desetorica? A devetorica gdje su? Ne nađe se, koji bi se vratio i dao slavu Bogu nego onaj tuđin. I reče mu: Ustani, idi; vjera tvoja ti pomože!

Poučenje:

1. Isus je tvorio božanska djela, pa zato i moramo vjerovati, da je pravi Bog, a ta je vjera svakako potrebna, da dobijemo milost ili pomoć Božju.

2. Svećenici su namjesnici Božji, koji imaju svoju vlast od samoga Boga, a za dobro vjernika.

3. Boga ide hvala za svako dobro, koje smo primili, a nezahvalnost je Bogu mrska.

4. Vjeruj u Isusa Krista i njegov božanski nauk.

5. Štuj svećenike kao namjesnike Božje i djelitelje tajna Božjih, te im budi pokoran.

6. Budi zahvalan i Bogu i ljudima za svako primljeno dobro i znaj da je nezahvalnost ružna opačina.

7. U bolesti traži lijeka, ali i Bogu se moli, da ti pomogne.

Na četrnaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Galaćanima.

(Poglavlje V. od 16.—24. retka.)

Braćo! Po duhu hodite, pa ne ćete želja tjelesnih izvršivati. Jer tijelo želi proti duhu, a duh proti tijelu; jer se ovo protivi jedno drugomu, da ne činite ono, što hoćete. Ako li vas duh vodi, nijeste pod zakonom. A očita su djela tjelesna, koja su bludnost, nečistoća, besramnost, pohotljivost, idolopoklonstvo, čaranja, neprijateljstva, svađe, takmenja, srdnje, raspre, nesloge, krivovjerstva, zavisti, ubistva, pijanstva, žderanja i ostala ovakova, za koja vam naprijed kazujem, kao što kazah naprijed, da oni, koji takova čine, kraljevstva Božjega ne će zadobiti. A rod je od duha ljubav, radost, mir, trpljivost, blagost, dobrota, dugotrpnost, krotkost, vjera, čednost, uzdržanje, čistoća; proti tomu nije zakon. A koji su Kristovi, raspeše tijelo svoje s opačinama i željama.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje VI. od 24.—33. retka.)

* *Isus je Krist propovijedajući blizu jezera genezaretskoga, na tako zvanoj gori blaženstva, nastojao, da odvrati svoje slušatelje od prevelike želje za bogatstvom i od pretjerane brige za vremenitim dobrima, te da ih potakne, neka bi tražili blago, koje bi im i u drugom svijetu ostalo i vrijedilo, a to je blago: krepost i savršenstvo. Opomenu ih zajedno, da u tom ne smiju biti neodlučni ni razdijeljeni, da naime ne smiju jednim okom tražiti nebo, a drugim zemaljska dobra, nego da im mora biti glavna i prva briga za kraljevstvo Božje. Kako je to Isus učio, pripovijeda nam današnje sve'o evanđelje:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Nitko ne može dva gospodara služiti; jer ili će na jednoga mrziti, a drugoga ljubiti, ili će jednomu voljeti, a za drugoga ne mariti. Ne možete Bogu služiti i mamonu. Zato vam kažem: ne brinite se za život svoj, šta ćete jesti, ni za tijelo svoje, u što ćete se obući. Nije li život pretežniji od hrane, i tijelo od odijela? Pogledajte na ptice nebeske, kako ne siju, niti žanju, ni sabiraju u žitnice; pa ih Otac vaš nebeski hrani. Nijeste li vi mnogo pretežniji od njih? A tko od vas može brinući se primaknuti rastu svojemu lakat jedan? I za odijelo što se brinete? Pogledajte na ljiljane u polju, kako rastu; ne trude se, niti predu; a kažem vam, da se ni Salomon u svoj slavi svojoj ne odjenu kao jedan od njih. A kad travu po polju, koja danas jest, a sjutra se u peć baca, Bog tako odijeva, a kamo li vas malovjerni! Ne brinite se dakle

govoreći: Šta ćemo jesti ili šta ćemo piti, ili čim ćemo se odjenuti? jer sve ovo neznabošci ištu. Jer zna Otac vaš, da vam treba sve ovo. Ištite dakle najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu; i ovo će vam se sve dati.

Poučenje:

1. Zato smo na svijetu, da Bogu služimo, pa stoga ne smijemo ni svijeta ni sebe neuredno ljubiti.

2. Božja providnost skrbi za sve stvorove.

3. Bog može svakomu pomoći, jer je sveznajući i svemogući, a i hoće, jer je neizmjerno dobrostiv.

4. Da služiš Bogu, neka ti bude glavna i prva skrb, pa stoga ne daj se po nedjeljama i blagdanima ničim od službe Božje odvratiti.

5. U svakoj bijedi, nevolji i suprotivštini predaj se s najvećim pouzdanjem u Božje ruke.

6. Ne učini nikada ni najmanjega grijeha, da stečeš kakovo vremenito dobro.

Na petnaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Galaćanima.

(Poglavlje V. od 25.—26. i poglavlje VI. od 1.—10. retka.)

Braćo! Ako po duhu živimo, po duhu i hodimo. Ne budimo željni tašte slave, razdražujući jedan drugoga, zavideći jedan drugomu. Braćo! Ako i upadne čovjek u kakav grijeh, vi, budući duhovni, podučavajte takova duhom krotkosti čuvajući sebe, da i ti ne budeš kušan. Nosite breme jedan drugoga, i tako ćete ispuniti zakon Kristov. Jer ako tko misli, da je što, a nije ništa, samoga sebe vara. A svaki

neka ispituje svoj rad i tako će samo u sebi imati slavu, a ne u drugom; jer će svaki svoje breme nositi. A koji se uči riječi (Božjoj), neka udjeljuje od svakoga dobra onomu, koji ga uči. Nemojte se varati! Bog se ne da ismjehavati. Jer šta čovjek posije, ono će i požnjeti. Jer koji sije u tijelu svojem, od tijela će i žeti pogibao; a koji sije u duhu, od duha će žeti život vječni. A dobro čineći ne umorimo se; jer ćemo u svoje vrijeme žeti, ako se ne umorimo. Dakle dok imamo vremena, činimo dobro svima, a osobito domaćim vjernicima.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje VII. od 11.—17. retka.)

* *Isus je Krist u početku svoga učiteljevanja uskrisio mladića, koga nošahu mrtva iz gradića Naima, da ga ukopaju, a time je pokazao, da je on gospodar života i smrti čovječje; da imade neograničenu vlast na tijelo čovječje, kako je i mnoge bolesnike izliječio, kojih nije ni vidio, niti ih se taknuo, kao što na primjer slugu satnikova u Kafarnaumu. Kad je Ivan Krstitelj bio poslao njemu učenike, da ga pitaju, je li on onaj, što će doći, pozva se Isus među ostalim svojim čudesima i na ono, što ga je učinio u Naimu veleći im: Mrtvi ustaju. To čudo kazuje nam današnje evanđelje ovako:*

U ono vrijeme iđaše Isus u grad, koji se zove Naim, i s njim iđahu učenici njegovi i mnoštvo naroda. A kad se približavaše k vratima gradskim, gle iznošahu mrtvaca jedinca sina matere njegove, i ona bijaše udovica; i naroda iz grada mnogo iđaše s njom. I vidjevši je Gospodin sažali mu se za njom, i reče joj: Ne plači! I pristupi i prihvati za mrtvački lijes (a nosioci stadoše.) I reče: Mladiću, velim ti, ustani! I sjede mrtvac i stade govoriti. I dade ga materi njegovoj. A strah obuze sve, i hvaljahu Boga govoreći: Velik prorok stade među nama, i Bog pohodi narod svoj.

Poučenje:

1. Isus je Krist pravi, svemogući Bog; on je uskrisio svojom moću mrtva mladića; ali je Isus i pravi čovjek, njemu se sažalilo za materom mrtva mladića.
2. Smrt je zlo, koje prelazi s grijehom na sve ljude, tako da svaki čovjek mora umrijeti; jedina blažena djevica Marija nije umrla, pošto nije na nju prešao taj grijeh.
3. Molitva živih može isprositi u Boga, da se smiluje na mrtve, jer smo mi kršćani na zemlji duševno združeni još i s dušama u čistilištu, koje trebaju naše pomoći.
4. Nastoj pobožnim razmatranjem djela i nauka Isusovih umnožiti i učvrstiti svoju vjeru u njega.
5. Živi pobožno i napreduj sve bolje u kreposti, pa se ne trebaš bojati smrti.
6. Moli Boga svaki dan za svoje mrtve roditelje, prijatelje, dobročinitelje i uopće za sve mrtve.

Na šesnaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Efešanima.

(Poglavlje III. od 13.—21. retka.)

Braćo! Molim, da ne oslabite zbog nevolja mojih za vas, što je slava vaša. Stoga pregibljem koljena svoja pred Ocem Gospodina našega Isusa Krista, po kojem se svako očinstvo na nebesima i na zemlji imenuje, da vam dade po bogatstvu slave svoje silom

utvrditi se po duhu njegovu za iznutrašnjega čovjeka, da Krist stanuje vjerom u srcima vašim i vi u ljubavi budete ukorijenjeni i utemeljeni, kako biste mogli razumjeti sa svima svetima, koja je širina i dužina i visina i dubina, i poznati pretežniju od razuma ljubav Kristovu, da se napunite svake punoće Božje. A onomu, koji može još obilnije sve činiti, nego što ištemo ili razumijemo, po sili, koja radi u nama, njemu slava u crkvi i u Kristu Isusu u sve naraštaje u vijek vijeka! Amen.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XIV. od 1.—11. retka.)

* *Isus je Krist upotrebljavao svaku moguću zgodu, da pouči ljude, pa je i istim farizejima htio pokazati, da se ne srdi na njih, i da ne mrzi na njih, nego da samo pobija i ljuto kara njihove krive misli i lažljive nauke, jer želi i njih dovesti na pravi put k vječnomu životu. Da ih o tom što bolje uvjeri, primaše njihove pozive i dolažaše na njihove gozbe. Ali je on znao, da ga oni zato u goste zovu, da na njega dobro paze, ne bi li prigodom gozbe, gdje je svaki čovjek ponešto slobodniji u govoru i u ponašanju, od njega što zla čuli, ili na njemu što zla opazili, da to onda odmah narodu razglase. O takovu pozivu na gozbu govori današnje sveto evanđelje i prikazuje početak one gozbe, kod koje je Isus Krist kazivao priču o ljudima, koji prezreše poziv na nebesku gozbu, o kojoj se priči čita u evanđelju druge nedjelje poslije Duhova. Evo riječi današnjega svetog evanđelja:*

U ono vrijeme, kad dođe Isus u subotu u kuću jednoga kneza farizejskoga, da jede hljeb, motrahu i oni na njega. I gle, bijaše pred njima neki čovjek, na kojem bijaše vodena bolest. I odgovarajući Isus reče zakonoznancima i farizejima govoreći: Je li slobodno u subotu liječiti? A oni mučahu. On pak dohvativši ga se izliječi ga i otpusti. I odgovarajući reče im: Koji od vas ne bi svojega magarca ili vola, da mu padne u zdenac, odmah izvadio u dan subotni? I ne mogoše mu odgovoriti na to. A uzovnicima kaza priču, kad opazi, kako izbirahu prva mjesta, i reče im: Kad te tko pozove na svadbu, ne sjedaj u začelje, da ne bude među pozvanicima tko poštovaniji od tebe, i da ne bi došao onaj, koji je pozvao tebe i njega, i rekao ti: Podaj mjesto ovomu, i onda bi sa stidom morao sjesti na posljednje mjesto; nego kad te tko pozove, došavši sjedni na posljednje mjesto, da ti reče, kada dođe onaj, koji te pozva: Prijatelju, pomakni se više, tada će biti čast pred onima, koji sjede s tobom za stolom. Jer svaki, koji se podiže, ponizit će se, a koji se ponizuje, podignut će se.

Poučenje:

1. Isus je Krist mnogim čudesima, božanskim naime djelima, pokazao i potvrdio, da je on Bog i njegov nauk istinit i božanstven, pa se zato i sam poziva na to djelo veleći: Ako ne ćete da vjerujete mojim riječima, a vi vjerujte mojim djelima.
2. Nedjelje kano dani Gospodnji i crkvom naređeni blagdani svetkuju se bogomilim djelima.
3. Tko sam sebe previše cijeni i bližnjega prezire, griješi ohološću, koja je glavni izvor mnogim drugim grijesima.
4. Pomozi po primjeru Isusovu bližnjega u svakoj potrebi prije nego što te i zamoli.
5. Svetkuj uvijek savjesno dan Gospodnji i čini toliko dobrih djela, koliko najviše možeš: Idi k svetoj misi, slušaj

propovijed i kršćanski nauk, ispovijedaj se i pričešćuj, dvori i pohađaj bolesnike, dijeli milostinju, pomaži svoje slabije ili siromašnije saučenike svojom poukom ili potporom itd.

6. Ne jagmi se nikada iz častohleplja za prva ili bolja mjesta u školi ili za bolje redove.

Na sedamnaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Efešanima.

(Poglavlje IV. od 1.—6. retka.)

Braćo! Molim vas ja sužanj u Gospodinu, da hodite dostojno prema zvanju, u koje ste pozvani, sa svom poniznošću i krotkošću, strpljivošću, trpeći jedan drugoga u ljubavi, starajući se držati jedinstvo duha u svezi mira. Jedno tijelo i jedan duh, kao što ste i pozvani u jednoj nadi zvanja vašega. Jedan Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje, jedan Bog i Otac svima, koji nad svima, i kroz sve i u svima nama, koji je blagosloven u vijeke vijeka Amen.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XX. od 34.—46. retka.)

* *Među Židovima bijaše osim farizeja i saduceja to jest takovih ljudi, koji nijesu ništa držali ni do lažljive i himbene pobožnosti farizeja, a ni do ikakve pobožnosti, nego im je sva briga bila samo za tim, da dobro živu, i da se uživaju slasti ovoga svijeta. Da ih ne bi pak smetala njihova savjest spočitujući im njihovu razuzdanost i prijeteći im vječnom kaznom, zanijekali su i zabacili nauk o besmrtnosti duše i o uskrsnuću mrtvih. Znajući oni, kako Isus često i strogo kara farizeje zbog njihovih zabluda, mišljahu da će on odobriti njihove misli; nu on im tako živo dokaza, da je njihovo mišljenje nevaljalo, da su se čudili njegovoj velikoj mudrosti. Farizeji se time osokoliše i mišljahu sad je zgodno, da mu predlože pitanje, o kom se dugo i žestoko prepirahu, naime, koja je od sviju zapovijedi najveća. U tom se pitanju nikako ne mogahu složiti, otkad su počeli većma vjerovati naucima svojih kojekakovih učitelja, nego li jasnim riječima svetoga pisma. Ovo pitanje farizejsko kao i odgovor Isusov na nj, te i druga pitanja, kojima je Isus htio poučiti farizeje, da je on kao obećani Spasitelj ne samo čovjek, nego i pravi Bog, kazuje današnje sveto evanđelje ovako:*

U ono vrijeme pristupiše k Isusu farizeji i upita ga jedan od njih zakonoznanac kušajući ga: Učitelju, koja je zapovijed u zakonu najveća? Reče mu Isus: Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom misli svojom. Ovo je prva i najveća zapovijed. A druga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega svojega kao samoga sebe. O ove dvije zapovijedi visi sav zakon i proroci. A kad se sabraše farizeji, upita ih Isus govoreći: Šta mislite za Krista, čiji je sin? Rekoše mu: Davidov. Reče im: Kako dakle David njega u duhu naziva Gospodinom govoreći: Reče Gospodin Gospodinu mojemu: Sjedni meni s desne, dok položim neprijatelje tvoje podnožje nogama tvojima! Kad dakle David naziva njega Gospodinom, kako mu je sin? I nitko mu nije mogao odgovoriti riječi, niti je smio tko od toga dana da ga zapita više.

Poučenje:

1. Stari i novi zavjet usko su jedan s drugim svezani, a temeljni je zakon obojega zavjeta: »Ljubi Boga nada sve, a bližnjega kao samoga sebe.«

2. Isus je Krist obećani Spasitelj, jer se na njemu ispunilo sve, što su proroci prorekli o Spasitelju, pa zato je Isus i rekao Židovima: »Ispitujte pismo, ono svjedoči o meni.«

3. Samo su ona dobra naša djela zaslužna, koja učinimo u milosti i ljubavi Božjoj.

4. Ljubi Boga nada sve, a sve drugo samo radi Boga.

5. Budi zahvalan Isusu Kristu, što je htio za tebe čovjekom postati, i moli uvijek pobožno, kad zvoni na pozdrav Gospin.

6. Čuvaj se svakoga grijeha, da ostaneš u milosti Božjoj, te da budu i najmanja tvoja dobra djela pri Bogu zaslužna.

Na osamnaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima.

(Poglavlje I. od 4.—8. retka.)

Braćo! Zahvaljujem Bogu svojemu svagda za vas, što vam je dana milost Božja u Kristu Isusu, te se u svem obogatiste kroz njega u svakoj riječi i u svakom zvanju; kao što se svedočanstvo Kristovo utvrdi u vas; tako da nemate nedostatka ni u jednoj milosti očekujući objavu Gospodina našega Isusa Krista, koji će vas i utvrditi do posljetka, da budete bez krivnje na dan dolaska Gospodina našega Isusa Krista.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje IX. od 1.—8. retka.)

* *Isus je Krist čudnovatim načinom utišao oluju na moru genezaretskom, a zatim izašao na kopno kod*

Gerazena i tamo izliječio bjesomučne ljude. Poslije toga navrati se u Kafarnaum, gdje je najvolio boraviti, pa zato se taj grad i prozvao njegovim gradom. Tu — valjda u kući Simona Petra — izliječi uzeta, t. j. čovjeka, kojemu su svi udi obumrli. Ovo čudo opisuju opširnije sv. Marko i sv. Luka, nego li sv. Matej, iz čijega se evanđelja čita ovo:

U ono vrijeme ušavši Isus u lađicu prebrodi i dođe u svoj grad. I gle, donesoše mu uzetoga, koji ležaše na odru. I vidjevši Isus vjeru njihovu reče uzetomu: Uzdaj se, sinko, opraštaju ti se grijesi tvoji! I gle, neki od književnika rekoše u sebi: Ovaj huli na Boga. I videći Isus pomisli njihove reče: Zašto zlo mislite u srcima svojim? Što je lakše reći: Opraštaju ti se grijesi tvoji; ili kazati: Ustani, i hodi? Ali da znate, Sin čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijehe, tada reče uzetomu: Ustani, uzmi odar svoj i idi u kuću svoju! I ustade i otiđe u kuću svoju. A ljudi videći bojaše se i hvališe Boga, koji je dao vlast takovu ljudima.

Poučenje:

1. Isus je sveznajući Bog, koji zna i najtajnije naše misli i svemogući Bog, komu treba samo hotjeti nešto, pa već ono i bude.

2. Dobrim svojim djelima možemo i bližnjemu pribaviti od Boga duhovnih i tjelesnih dobročinstva.

3. Isus je Krist dao svećenicima katoličke crkve oblast, da mogu opraštati grijehe, kako ih je i on opraštao.

4. Čuvaj se grijeha svagdje, pa i na sakritom mjestu te se posve uzdaj u Boga.

5. Ne plaši se nikakvih zapreka, kad hoćeš, da učiniš dobro bližnjemu.

6. Ako si po nesreći sagriješio, traži odmah lijeka u sakramentu pokore.

7. Ako imaš kojega bolesnoga saučenika, pohađaj ga često, dvori ga radosno i budi mu u svaku ruku uslužan, jer je to djelo tjelesne milosrdnosti Bogu veoma drago.

Na devetnaestu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Efešanima.

(Poglavlje IV. od 23.—28. retka.)

Braćo! Obnovite se duhom uma svojega i obucite se u novoga čovjeka, koji je po Bogu stvoren u pravdi i u svetosti istinitoj. Zato odbacivši laž govorite istinu svaki sa bližnjim svojim; jer smo udi jedan drugomu. Srdite se, a nemojte griješiti; sunce neka ne zađe nad gnjevom vašim! Nemojte mjesta davati đavolu! Koji je krao, više neka ne krade, nego neka se većma trudi rukama svojima čineći dobro, da ima što davati potrebnomu.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XXI. od 1.—9. retka.)

* *Isus je Krist htio ukoriti Židove, a osobito glavare svećeničke i farizeje za sve ono, što su njihovi pređi učinili prorocima, i što bi također oni njemu učinili, da su mogli. Zato im kaza priču o domaćinu, koji dade svoj vinograd vinogradarima, a ovi izbiše njegove sluge, koji bijahu u vrijeme berbe došli po grožđe, a naposlije ubiše i sina gospodareva. Poslije ove priče navijesti im, da će se od njih uzeti kraljevstvo Božje i dati drugim narodima. Glavari svećenički i farizeji mjesto da se na tu opomenu poprave, razgnjeve se još većma na njega i gledahu, da ga ubiju. A on da potvrdi svoje riječi o njihovoj propasti, i da ih još jedanput ozbiljno opomene, kaza im drugu priču o kraljevskoj svadbi, koju nam današnje sv. evanđelje pripovijeda:*

U ono vrijeme reče Isus glavarima svećeničkim i farizejima u pričama govoreći: Kraljevstvo je nebesko kao čovjek kralj, koji načini svadbu sinu svojemu. I posla sluge svoje zvati uzovnike na svadbu, i ne htjedoše doći. Opet posla druge sluge govoreći: Kažite uzovnicima: Evo sam objed svoj ugotovio, junci moji i hranjenici poklani su, i sve je gotovo, dođite na svadbu! A oni ne marivši otidoše, ovaj u polje svoje, a onaj k trgovini svojoj. A ostali uhvatiše sluge njegove, i izruživši ih ubiše. Kad li to ču kralj, razgnjevi se, i poslavši vojsku svoju, pogubi krvnike one i grad njihov upali. Tada reče slugama svojim: Svadba je doduše gotova, ali uzovnici ne bijahu dostojni. Idite dakle na razkršća i koje god nađete, dozovite ih na svadbu. I izišavši sluge njegove na putove sabraše sve, koje nađoše, zle i dobre; i napuni se svadba gostiju. Ušavši pak kralj da vidi goste, ugleda ondje čovjeka neobučena u svadbeno ruho. I reče mu: Prijatelju, kako si došao amo nemajući ruha svadbenoga? A on zamuknu. Tada reče kralj slugama: Svežite mu ruke i noge, pa ga bacite u tamu najkrajnju; ondje će biti plač i škripnja zubâ. Jer su mnogi zvani, ali je malo izabranih.

Poučenje:

1. Bog zove sve ljude bez razlike u svoju crkvu, u kojoj ima dakle i dobrih i zlih ljudi, što međutim pravoj crkvi ne škodi, ako među dobrima imade i zlih; no spast će se samo

oni, koji slušaju nauk crkve, održavaju njezine zapovijedi i primaju njezine svete sakramente, a koji ne slušaju crkve, ići će u pakao.

2. Kad nas Bog zove, to je uvijek nama za dobro, a tko ne sluša glasa i poziva Božjega, bit će kažnjen.

3. Hvali Bogu, što si pozvan u pravu njegovu crkvu, no gledaj, da budeš dobar član svete crkve.

4. Odazovi se rado, kada te Bog zove po svetim propovijedima po kršćanskom nauku, po ispovijedi i t. d., i nastoj, da s iskrenom i pravom pobožnošću stečeš vječno blaženstvo u nebu.

5. Ne pristupi nikada k stolu Gospodnjemu, to jest k svetoj pričesti, bez brižljive i osobite priprave.

6. Polazi marljivo školu, jer te ovamo Bog zove.

Na dvadesetu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Efešanima.

(Poglavlje V. od 15.—21. retka.)

Braćo! Gledajte, kako ću oprezno hoditi; ne kao nemudri nego kao mudri, i otkupite vrijeme, jer su dani zli. Stoga nemojte biti nerazumni, nego razumite, što je volja Božja. I nemojte se opijati vinom, u kojem je bludnost, nego se ispunjavajte Duhom Svetim govoreći među sobom u psalmima i pjesmama i popijevkama duhovnim, pjevajući pripijevajući u srcima svojim Gospodinu, zahvaljujući svagda za sve u ime Gospodina našega Isusa Krista Bogu i Ocu. Poslušni budite među sobom u strahu Kristovu!

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje IV. od 46.—53. retka.)

* *Isus Krist se vrati iz Judeje preko Samarije u Galileju, gdje ga ljubazno i s velikim štovanjem primiše, jer su neki od njih bili s njime na Uskrs u Jerusalemu, te su vidjeli i njegova čudesa, koja je ondje učinio i kako su ta čudesa silno djelovala na Židove. Putem dođe opet u Kanu galilejsku, gdje bijaše prvo svoje čudo učinio: pretvorivši vodu u vino; pa i sada pokaza novim čudom svoju božansku moć, što nam današnje sveto evanđelje ovako pripovijeda:*

U ono vrijeme bijaše neki kraljev čovjek, kojemu bolovaše sin u Kafarnaumu. Ovaj čuvši da Isus dođe iz Judeje u Galileju, dođe k njemu i moljaše ga, da siđe, i da mu izliječi sina; jer bijaše na smrti. Reče mu dakle Isus: Ako ne vidite znaka i čudesa, ne vjerujete. Reče mu kraljev čovjek: Gospodine, siđi, dok nije umr'o sin moj. Reče mu Isus: Idi, sin živi! I vjerova čovjek riječi, koju mu reče Isus; i pođe. A kad on već silažaše, sretoše ga sluge i javiše mu govoreći, da sin njegov žive. Pitaše dakle za uru, u koju mu bi lakše. I rekoše mu: Jučer o sedmoj uri pusti ga groznica. Tada razumje otac, da bijaše ona ura, u koju mu reče Isus: Sin tvoj živi; i vjerova on i sva kuća njegova.

Poučenje:

1. Bog je posvudan, t. j. na svakom mjestu, kako to sveto pismo veli: »Bog nije daleko ni od jednoga, jer u njemu živimo, mičemo se i jesmo.«

2. Isus je činio čudesa, da ljudi vjeruju, da je pravi Bog.

3. Roditelji su dužni skrbiti se za duhovno i tjelesno dobro svoje djece.

4. Vjeruj nauku svete katoličke crkve, koja je od postanka svoga učila, da je Isus Krist pravi Bog.

5. U svakoj nevolji, nuždi i suprotivštini neka te jači tješi vjera, da je Bog svagdje kod tebe, i ne boj se zla.

6. Ne propusti nikada moliti Boga za svoje bolesne roditelje.

Na dvadeset i prvu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Efešanima.

(Poglavlje VI. od 10.—17. retka.)

Braćo! Jačajte se u Gospodinu i u sili jakosti njegove. Obucite se u oružje Božje, da se uzmožete održati proti zasjedama đavolskim; jer nam se nije boriti s tijelom i krvlju, nego s poglavarima i vlastima, sa svjetskim upraviteljima ove tame, s duhovima pakosti ispod neba. Stoga uzmite oružje Božje, da se uzmožete protiviti u zli dan, i u svem savršeni održati se. Stanite dakle opasavši bokove svoje istinom i obukavši se u oklop pravde, i obuvši noge u pripravu za evanđelje mira; prije svega uzmite štit vjere, o koji ćete moći pogasiti sve ognjene strijele nečastivoga, i kacigu spasenja uzmite i mač duhovni, koji je riječ Božja.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XVIII. od 23.—35. retka.)

* *Kad je Isus Krist učio jednoć svoje učenike, da je nebeskomu njegovu Ocu, a i njemu samomu osobito mila bratinska ljubav, sloga i snošljivost, zapita ga Petar, koliko puta mu valja oprostiti bližnjemu, koji ga je uvrijedio, da li možda sedam puta? A Isus mu reče: Ne sedam puta, nego sedamdeset i sedam puta, to jest svagda i svaki put. Pa da Isus taj nauk što bolje razjasni i zajedno obrazloži, zašto treba tako često i radosno oprostiti bližnjemu, koji nas uvrijedi, kaza im priču, koju današnje sveto evanđelje pripovijeda:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim ovu priču: Kraljevstvo je nebesko kao čovjek kralj, koji namisli, da se proračuni sa slugama svojim. I kad se poče računati, dovedoše mu jednoga dužnika od deset tisuća talenata. A budući da nemaše čim platiti, zapovjedi gospodar njegov, da ga prodadu, i ženu njegovu i djecu, i sve što ima; i da mu se plati. No sluga taj pade ničice i moljaše ga govoreći: Imaj sa mnom ustrpljenje, i sve ću ti vratiti. A gospodaru se sažali za tim slugom, pusti ga, dug mu prosti. Kad li izađe sluga taj, nađe jednoga od svojih drugara, koji mu bijaše dužan sto dinara: i uhvativši davljaše ga govoreći: Plati, što si dužan! I padavši ničice drugar njegov moljaše ga govoreći: Ustrpljenje imaj sa mnom, i sve ću ti platiti! A on ne htje, nego ode i baci ga u tamnicu, dok ne plati duga. Vidjevši pak drugari njegovi, što se dogodi, žao im bi vrlo i otišavši kazaše gospodaru svojemu sve, što se je dogodilo. Tada ga dozva gospodar njegov, i reče mu: Zli slugo, sav dug oprostih tebi, jer si me molio; nije li trebalo, da se i ti smiluješ na drugara svojega, kao što se i ja na tebe smilovah. I rasrdi se gospodar njegov i predade ga mučiteljima, dok ne plati sav dug. Tako će i Otac moj nebeski učiniti vama, ako ne oprostite svaki bratu svojemu od srdaca svojih.

Poučenje:

1. Bog je milosrdan, on rado oprašta svakomu grješniku, koji se skrušeno pokaje; ali je i pravedan, te kazni svako zlo, ako ne uvijek na ovom, a ono na drugom svijetu.

2. Bog ne oprašta onomu grijehe, koji ne će da oprosti bližnjemu, kad ga je uvrijedio.

3. Grjehota je zadužiti se, a ne moći i ne htjeti duga platiti.

4. Nastoj, da vjerno izvršiš dobru odluku, koju si u svetoj ispovijedi skopčao s pokajanjem, jer ćeš samo onda od Boga zadobiti oproštenje grijeha.

5. Oprosti svakomu, koji te je uvrijedio i ne pomisli nikada na osvetu.

6. Ne posuđuj lakoumno od svojih saučenika nikakvih stvari, a najmanje novaca, jer je dug zao drug.

Na dvadeset i drugu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Filipljanima.

(Poglavlje I. od 6.—11. retka.)

Braćo! Uzdajmo se u Gospodina Isusa, da će onaj, koji je počeo u vama dobro djelo, dovršiti ga do dana Krista Isusa; kao što je pravo, da ja ovo mislim za sve vas, jer vas imam u srcu i u okovima svojim i u obrani i potvrdi evanđelja, sve vas kao drugare radosti moje; jer Bog mi je svjedok, kako čeznem za svima vama ljubavlju Isusa Krista. I za to se molim, da ljubav vaša više i više izobiljuje u znanju i u svakom razumu da kušate, što je bolje, da budete čisti i bez prijekora na dan Kristov, napunjeni roda pravde po Isusu Kristu na slavu i hvalu Božju.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XVI. od 14.—20. retka.)

* *Što se u današnjem sv. evanđelju čita, dogodilo se namah poslije toga, kako je Isus kazivao farizejima priču o kraljevskoj gozbi, koja se čita na devetnaestu nedjelju po Duhovima; i ovim dokaza Isus farizejima, da dobro pozna njihove zle namjere. Pomislite dakle, da je već vrijeme, da uklone s puta čovjeka, koji njihove grijehe tako bezobzirce kori i očito kazuje, da ne će biti primljeni u kraljevstvo nebesko, a oni su mislili, da ih ono već ne može minuti. Stadoše se dakle dogovarati i tražiti zgodu, da ga ili omraze narodu, na što bi im lak posao bio ukloniti ga s puta, ili da ga okleveću kao čovjeka, koji buni narod proti rimskomu caru. Kako je Isus tu njihovu zlobnu namjeru i osnovu razbio, kazuje nam današnje sveto evanđelje ovako:*

U ono vrijeme otidoše farizeji i načiniše vijeće, kako bi uhvatili Isusa u riječi. I poslaše k njemu učenike svoje s Herodovcima govoreći: Učitelju, znamo da si istinit, i putu Božjemu doista učiš, i ne mariš ni za koga; jer ne gledaš tko je tko; kaži nam dakle, što misliš. Je li slobodno porez dati cesaru ili nije? A razumjevši Isus lukavstvo njihovo reče: Što me kušate, licemjeri: Pokažite mi novac porezni! A oni mu dadoše dinar. I reče im Isus: Čiji je obraz ovaj i natpis? Rekoše mu: cesarev. Tada im reče: Podajte dakle cesarevo cesaru, i Božje Bogu!

Poučenje:

1. Bog je sveznajući, on zna i naše najtajnije misli.

2. Bog hoće, da se mi pokoravamo zakonitomu poglavarstvu.

3. Čuvaj se ne samo svakoga grješnoga djela, nego i svake grješne misli.

4. Ne pretvaraj se nikad pred svojim poglavarima, a zapovijedi njihove radosno izvršuj.

Na dvadset i treću nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Filipljanima.

(Poglavlje III. od 17.—21. retka i poglavlje IV. od 1.—3. retka.)

Braćo! Ugledajte se na mene, i gledajte na one, koji tako hode, kao što imate nas za ugled. Jer mnogi hode, za koje vam često govorih (a sad i plačući govorim), kao neprijatelji križa Kristova, kojima je svršetak propast, kojima je Bog trbuh, i slava u sramoti njihovoj, koji zemaljski misle. A naše vladanje na nebesima, otkuda i Spasitelja očekujemo, Gospodina našega Isusa Krista, koji će preobraziti naše poniženo tijelo, da bude jednako tijelu slave njegove, po sili, kojom sebi može i sve pokoriti. Zato braćo moja ljubazna i poželjena, radosti moja i kruno moja, tako stojte u Gospodinu ljubazni! Evodiju molim i Sintihu prosim, da jedno misle u Gospodinu. A molim i tebe, druže pravi, pomaži njima, koji se u evanđelju trudiše sa mnom, i sa Klementom i s ostalim pomagačima mojim, kojih su imena u knjizi života.

Evanđelje sv. Marka.

(Poglavlje IX. od 18.—26. retka.)

* *Učenici Ivanovi dođoše jednom k Isusu, i zapitaju ga, zašto im Ivan, njihov učitelj zapovijeda tako oštro postiti, a njegovi učenici da ne poste, na što im reče Isus, da će oni postiti, čim ih on ostavi, i onda se dogodilo, što kazuje današnje evanđelje evo ovako:*

U ono vrijeme, kad govoraše Isus narodu, gle, knez nekakov dođe i klanjaše mu se govoreći: Gospodine, kći moja sada umrije; nego dođi, metni

ruku svoju na nju i oživjet će. I ustavši Isus pođu za njim i učenici njegovi. I gle žena, koja je dvanaest godina bolovala od točenja krvi, pristupi od zada, i dohvati mu se skuta od haljine njegove; jer govoraše u sebi: Samo ako se dotaknem haljine njegove, ozdravit ću. A Isus obazrevši se i vidjevši je reče: Uzdaj se, kćeri, vjera tvoja pomogla ti je. I ozdravi žena od toga časa. I došavši Isus u dom knežev i vidjevši svirače i ljude zbunjene reče: Odstupite; jer djevojka nije umrla, nego spava. I podsmijevahu mu se. I kad istjeraše ljude, uđe i uhvati je za ruku. I usta djevojka. I otide glas ovaj po svoj zemlji onoj.

P o u č e n j e:

1. Bog je gospodar života i smrti.
2. Svakojake nevolje, boli i muke, a napokon i smrt jesu zle posljedice, koje s istočnim grijehom prelaze na sve ljude.
3. Svaki čovjek mora umrijeti; ali će Bog na sudnjem danu opet probuditi naše tijelo i s dušom ga za navijek sjediniti, to jest na sudnjem danu ćemo svi uskrsnuti.
4. Bogu se jedinomu klanjaj kao svojemu najvećemu Gospodinu.
5. Svaku suprotivštinu žrtvuj Bogu i moli ga, da ti je obrne na dobro.
6. Živi kreposno i pobožno, da budeš mogao uskrsnuti s lijepo preobraženim tijelom.

Na dvadeset i četvrtu nedjelju po Duhovima.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Kološanima.

(Poglavlje I. od 9.—14. retka.)

Braćo! Ne prestajemo za vas moliti se i iskati, da se ispunite poznanjem volje Božje u svakoj mu-

drosti i razumu duhovnom; da hodite pristojno Bogu u svem ugađajući, u svakom dobrom djelu plodni, i rastući u poznanju Božjem; da svakom snagom jačate po sili slave njegove u svakoj trpljivosti i dugotrpnosti s radošću; i da zahvaljujete Bogu Ocu, koji nas vrsne učini, da budemo dionici nasljedstva svetaca u svjetlosti; koji nas izbavi od vlasti tamne i premjesti u kraljevstvo sina ljubavi svoje, u kojem imamo otkup krvlju njegovom, oproštenje grijehâ.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XXIV. od 15.—35. retka.)

* *Isus je Krist ono malo dana svojega života, naime od svečanoga ulaza u Jerusalem pa do svoje smrti, sproveo naučajući u hramu jerusalemskom. — Pošto je bio Isus ukorio farizeje govorom, kojega se svršetak čita na praznik sv. Stjepana prvoga mučenika, iziđe iz crkve i pođe u grad. A učenici njegovi pokazaše mu prekrasnu i velebnu crkvenu zgradu, na što im on reče, da ne će od ove crkve ostati kamen na kamenu, nego da će je razoriti, kao što će se razvaliti i grad Jerusalem. Učenici njegovi kao rođeni Židovi nijesu mogli pojmiti ni vjerovati, da bi se mogao razoriti njihov prekrasni hram i veličanstveni grad Jerusalem, prije nego što cijeli svijet propadne. Došavši dakle na brdo Maslinovac, otkuda se vidi cijeli Jerusalem, pristupiše namah k Isusu i zapitaše ga dvoje: kad će to biti i kakovi će biti znaci njegovu dolasku i svršetku svijeta. A Isus im kaza znamenja, koja će navijestiti opustošenje njihova kraljevskoga grada i opomenu ih, da ne vjeruju lažljivim mesijama i prorocima, koji će ustati na različnim mjestima židovske zemlje i prevariti*

mnoge, a onda im odgovori i na drugo pitanje o svršetku svijeta. Jedan dio toga Isusova govora čita se na prvu nedjelju adventa, a onim, što je Isus prorekao o opustošenju židovskoga grada i o svršetku svijeta, vrlo se zgodno završuje crkveno godište. Evanđelje glasi ovako:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Kad ugledate mrzost opustošenja, o kojoj govori Danijel prorok, gdje stoji na mjestu svetom, — koji čita neka razumije! — tada koji budu u Judeji, neka bježe u gore; i koji bude na krovu, neka ne silazi uzeti što iz kuće svoje; i koji bude u polju, neka se ne vrati natrag, da uzme haljinu svoju. A teško trudnima i dojilicama u one dane! A molite se, da ne bude bijeg vaš u zimu ili u subotu. Jer će biti nevolja velika, kakova nije bila od postanka svijeta do sada, niti će biti. I da se oni dani ne skrate, ne bi se izbavilo nijedno tijelo; ali izabranih radi skratit će se dani oni. Tada ako vam tko reče: Evo ovdje je Krist ili ondje! ne vjerujte, jer će ustati lažni kristi i lažni proroci, i pokazat će znakove velike i čudesa, tako da bi prevarili, ako bi bilo moguće, i izabrane. Eto vam kazah naprijed! Ako vam dakle reku: Evo ga u pustinji, nemojte izlaziti; evo ga u sobama, nemojte vjerovati! Jer kao što munja izlazi od istoka i pokazuje se do zapada, tako će biti i dolazak Sina čovječjega. Gdjegod bude strvinâ, onamo će se i orlovi kupiti. A odmah će po nevolji onih dana sunce pomrčati, i mjesec ne će dati svjetlosti svoje, i zvijezda će s neba pasti i sile će se nebeske pokrenuti. I tada će se pokazati znak Sina čovječjega na nebu; i tada će proplakati sva plemena na zemlji, i ugledat će Sina čovječjega, gdje ide na oblacima nebeskim sa silom

velikom i slavom. I poslat će anđele svoje sa trubom s glasom velikim; i sabrat će izabrane njegove od četiri vjetra, od kraja do kraja nebesa. A od smokve naučite se priči: kad se već njezine grane pomlade i ulistaju, znate, da je blizu ljeto. Tako i vi, kad vidite sve ovo, znajte, da je blizu kod vratâ. Zaista vam kažem: ovaj naraštaj ne će proći, da se ovo sve ne zbude! Nebo i zemlja proći će, ali riječi moje ne će proći.

Poučenje:

1. Isus je Krist sveznajući: zna što će biti.
2. Isus će Krist na koncu svijeta opet doći s velikom silom i slavom, da sudi sve ljude dobre i zle.
3. Bog prepušta nevolje na svijetu, da se grješnici obrate, a pravednici da sebi pribave više zasluga i potom veću plaću u nebu.
4. Sudi samoga sebe svaki dan marljivim ispitivanjem savjesti.
5. Uklanjaj se društvu opakih i zločestih drugova.
6. Kada ti prijeti kakova nesreća, molitvom je nastoj odvrnuti ili barem ublažiti.
7. Opomeni se često zadnjih svojih stvari, pa ne ćeš griješiti.

Na posvetilo crkveno.

Čitanje knjige Otkrivenja svetoga Ivana apostola.

(Poglavlje XXI. od 2.—5. retka.)

U dane one vidjeh sveti grad novi Jerusalem, gdje silazi s neba od Boga pripravljen kao nevjesta ukrašena mužu svojemu. I čuh glas velik s prijestola gdje govori: Evo šatora Božjega među ljudima! i stanovat će s njima; i oni će biti narod njegov, i sâm Bog bit će s njima, Bog njihov. I Bog će otrti svaku suzu od očiju njihovih, i smrti ne će biti više, ni plača ni vike, ni bola ne će biti više, jer prvo prođe. I reče onaj, što sjeđaše na prijestolu: Evo novo tvorim sve!

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XIX. od 1.—10. retka.)

* *Isus je Krist kod grada Jerihona izliječio slijepca, koje nam čudo pripovijeda evanđelje, što se čita na nedjelju pedesetnicu; odmah poslije toga se dogodilo, što nam današnje sveto evanđelje kazuje ovim riječima:*

U ono vrijeme ušavši Isus u Jeriho prolažaše kroz njega. I gle čovjek po imenu Zahej, koji bijaše starješina carinički, i bijaše bogat, iskaše da vidi Isusa tko je; i ne mogaše od naroda, jer bijaše malena rasta. I potrčavši naprijed, pope se na divlju smokvu da ga vidi; jer mu je onuda trebalo proći. I kad dođe Isus na ono mjesto, pogledavši gore vidje ga, i reče mu: Zaheju, siđi brzo, jer mi danas valja ostati u tvojoj kući. I siđe brzo, i primi ga radujući se. I svi kad vidješe, mrmljahu govoreći: Kod grješnoga se čovjeka svrati. A Zahej stade i reče Gospodinu: Evo pola imanja svojega dajem siromasima, i ako sam koga u čem prevario, vraćam onoliko četvoro. Reče mu Isus: Danas dođe spasenje kući ovoj; jer je i on sin Abrahamov; jer je Sin čovječji došao iskati i spasiti, što je izgubljeno.

Poučenje:

1. Bog daje svakomu čovjeku dovoljno milosti, ali da mu bude milost na spasenje, ne smije se njoj protiviti, nego treba vjerno s njom raditi.

2. Bog oprašta sve grijehe, ako grješnik ima pravu volju poboljšati se, i ako ispovjedi grijehe, kako treba.

3. Primi uvijek radosno Isusa u presvetoj pričesti.

4. Čini dobra djela, a osobito djela ljubavi bližnjega, i to više nego što moraš.

II.

Čitanja i evanđelja za dane svetačke.

Na blagdan bezgrješnoga začetka bl. dj. Marije.

Čitanje knjige Mudrosti.

(Poglavlje VIII. od 22.—35. retka.)

Gospodin me je imao u početku putova svojih, prije nego je i što učinio od početka. Od vijeka postavljena sam, od starine, prije nego je postala zemlja. Jošte ne bijaše bezdana, a ja sam se već začela; jošte ne bijahu provalili izvori vodâ; jošte ne postojahu gore velike težine; prije humova ja sam se rodila. Još ne bijaše načinio zemlje ni potokâ ni stožera krugu zemaljskom. Kad je pripravljao nebesa, bijah ondje; kad je po stanovitom zakonu opkoljavao krug oko bezdana; kad je utvrđivao znak gorama i mjerio izvore vodama; kad je postavljao moru među njegovu i zakon postavljao vodama, da ne prestupaju međa svojih; kad je odmjeravao temelje zemlji; s njim bijah sve slažući i razveseljah se svaki dan igrajući se pred njim svako vrijeme, igrajući se na krugu zemaljskom i milina mi biti sa sinovima ljudskima. Sada dakle, sinci, poslušajte me: Blago onima, koji se drže putova mojih! Slušajte nastavu, i

budite mudri i nemojte je odbaciti! Blago čovjeku, koji me sluša i koji straži pred vratima mojima svaki dan, i čuva pragove vrata mojih! Tko me nađe, naći će život, i crpsti će spasenje od Gospodina.

Evanđelje sv. Luke.
(Poglavlje I. od 26.—28. retka.)

U ono vrijeme posla Bog anđela Gabrijela u grad galilejski po imenu Nazaret k djevici zaručenoj mužu po imenu Josipu iz doma Davidova; i djevici bijaše ime Marija. I ušavši k njoj anđeo reče: Zdravo milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovena ti među ženama!

Poučenje:

1. Sin je Božji iz ljubavi k nama postao čovjekom, to jest uzeo dušu i tijelo kao i mi ljudi imamo.
2. Isus je Krist primio čovječansku narav od Marije, koja je osobitom milošću od svake ljage grijeha uvijek prosta bila.
3. Budi uvijek zahvalan Isusu Kristu, što je htio za te čovjekom postati.
4. Štuj blaženu djevicu Mariju, majku Božju, nad sve anđele i svece, i trsi se nasljedovati je u čistoći i u ostalim njezinim krepostima.

Na Svijećnicu ili blagdan očišćavanja bl. dj. Marije.

Čitanje Malahije proroka.
(Poglavlje III. od 1.—4. retka.)

Ovo veli Gospodin Bog: Evo, ja pošiljam anđela svojega i pripravit ću put preda mnom. I ujedanput će doći u hram svoj vladalac, kojega vi tražite i anđeo zavjetni, kojega vi želite. Evo dolazi, veli Gospodin nad vojskama. Ali tko će moći izmisliti dan dolaska njegova, i tko će se održati, kad ga pogleda? jer je on kao taleći oganj i kao trava bjeljarska; i sjest će kao onaj, koji tali i čisti srebro, i očistit će sinove Levijeve, i pretopit će ih kao zlato i srebro, i oni će Gospodinu prinositi prinose u pravdi. I ugodan će biti Gospodinu prinos Judin i jerusalemski kao u staro vrijeme, i kao pređašnjih godina, veli Gospodin svemogući.

Evanđelje sv. Luke.
(Poglavlje II. od 22.—32. retka.)

**Evanđelje današnjega dana slijedi namah za onim, koje se čita na mlađo ljeto ili na blagdan obrezanja Gospodina našega Isusa Krista i glasi ovako:*

U ono vrijeme, kad se izvršiše dani očišćavanju Marijinu po zakonu Mojsijevu, doniješe Isusa u Jerusalem, da ga prikažu Gospodinu, kao što je napisano u zakonu Gospodnjem: sve muško prvorođeno neka se posveti Gospodinu; da prinesu prilog, kao što je rečeno u zakonu Gospodnjem: dvije grlice ili dva golubića. I gle, bijaše u Jerusalemu čovjek, po imenu Simeon, i čovjek taj bijaše pravedan i pobožan, koji čekaše utjehu Izraelovu, i Duh Sveti bijaše u njemu. I njemu bijaše Duh Sveti kazao, da ne će vidjeti smrti, dok ne vidi Krista Gospodnjega. I dođe po duhu u hram; i kad donesoše roditelji dječaka Isusa, da učine za njega po običaju zakona, on ga uze na ruke svoje, i hvali Boga i reče: Sad otpuštaš s mirom slugu svojega, Gospodine po riječi svojoj; jer vidješe oči moje spasenje tvoje, koji si prigotovio pred licem sviju naroda, svjetlo da rasvijetli pogane, i slavu naroda tvojega izraelskoga.

Poučenje:

1. Vjeru svoju moramo i činom javno ispovijedati.
2. Isus je Krist Spasitelj, koga je Bog ljudima obećao i poslao.
3. Hvali Bogu od srca za svako primljeno dobročinstvo.
4. Probudi svako jutro dobru nakanu, da ćeš preko dana služiti i štovati Boga.

Na blagdan navještenja bl. dj. Marije.

Čitanje Isaije proroka.

(Poglavlje VII. od 10.—15. retka.)

U dane one reče Gospodin Ahazu govoreći: Išti znak od Gospodina Boga svojega odozdo iz dubine ili odozgo s visine. I reče Ahaz: Ne ću iskati i ne ću kušati Gospodina. Tada reče: Slušajte dakle dome Davidov! Malo li vam je, što dosađujete ljudima, nego dosađujete i Bogu mojemu? Zato će vam sam Gospodin dati znak; eto djevica će zatrudnjeti i rodit će sina, i nadjenut će mu ime Emanuel. Maslo i med jest će, da bude znao odbaciti zlo, a izabrati dobro.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje I. od 26.—28. retka.)

** Šesti je bio mjesec, što je bilo svećeniku Zahariji objavljeno, da će žena njegova Elizabeta roditi sina, kad je arhanđeo Gabrijel došao k Mariji, i navijestio joj, da će postati majkom Sina Božjega. Uspomenu toga navještenja slavi sveta mati crkva na današnji dan, a današnje evanđelje pripovijeda nam to navještenje ovako:*

U ono vrijeme posla Bog anđela Gabrijela u grad galilejski po imenu Nazaret k djevici zaručenoj mužu po imenu Josipu iz doma Davidova; i djevici bijaše ime Marija. I ušavši anđeo k njoj, reče: Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovena ti među ženama! A ona čuvši ovo, poplaši se od riječi njegove i pomisli, kakov bi ovo bio pozdrav. I reče joj anđeo: Ne boj se, Marijo! jer si našla milost u Boga. Evo zatrudnjet ćeš i rodit ćeš sina, i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvat će se Sin najvišega i dat će mu Gospodin Bog prijestol Davida oca njegova, i kraljevat će u domu Jakovljevu uvijek, i kraljevstvu njegovu ne će biti kraja. A Marija reče anđelu: Kako će to biti, kad ja ne znam muža? I odgovarajući anđeo reče joj: Duh Sveti doći će na tebe i sila najvišega osjenit će te; zato će se i ono sveto, što ćeš ti roditi, nazvati Sin Božji. I eto Elizabeta, rođakinja tvoja, i ona zatrudnje sinom u starosti svojoj, i ovo je šesti mjesec njoj, koju zovu nerotkinjom; jer u Boga nije nijedna stvar nemoguća. A Marija reče: Evo sluškinje Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj!

Poučenje:

1. Bog je naš najveći, svemogući Gospodin.
2. Marija je mati Isusa Krista, zato se i zove majka Božja ili Bogorodica.
3. Moli svaki put pobožno, kada zvoni na pozdrav Gospin.
4. Budi uvijek ponizan i ne ponesi se nikad nad druge svojim vrlinama.

Na blagdan svetih apostola Petra i Pavla.

Čitanje Djela Apostolskih.

(Poglavlje XII. od 1.—12. retka.)

U one dane podiže Herod kralj ruke, da muči neke od crkve. A pogubi mačem Jakova, brata Ivanova. Vidjevši pak da je to po volji Židovima, nastavi da uhvati i Petra. A bijahu dani prijesnih hljebova. Kojega kad uhvati, baci u tamnicu, i predade ga četvorici četvrtnika vojničkih, da ga čuvaju, i mišljaše ga po pashi izvesti pred narod. I tako Petra čuvahu u tamnici, a crkva moljaše se za njega Bogu bez prestanka. A kad Herod hoćaše da ga izvede onu noć, spavaše Petar među dvojicom vojnika, okovan u dvoje verige; i stražari pred vratima čuvahu tamnicu, i gle anđeo Gospodnji pristupi, i svjetlost se zasja po sobi, i kucnuvši Petra u rebra, probudi ga govoreći: Ustani brže! I spadoše mu verige s ruku. A anđeo mu reče: Opaši se i obuj opanke svoje. I učini tako. I reče mu: Obuci haljinu svoju, pa hajde za mnom! I izišavši iđaše za njim, i ne znadijaše, da je to istina, što anđeo činjaše, nego mišljaše, da vidi viđenje. A kad prođoše prvu i drugu stražu, dođoše k vratima gvozdenim, koja vode u grad. Ona im se sama otvoriše; i izišavši prođoše u jednu ulicu, i odmah odstupi anđeo od njega. I kad Petar dođe k sebi, reče: Sad zaista znam, da Bog posla anđela svojega, te me izbavi iz ruke Herodove i od svega čekanja naroda židovskoga.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XVI. od 13.—19. retka.)

* *Isus je znao, da su se Židovi nadali od Mesije, da će povratiti židovskomu narodu svjetovnu vlast i učiniti ga velikim narodom na zemlji i budući da Isus nije imao nikakve svjetovne vlasti, nijesu Židovi nikako htjeli vjerovati, da je on pravi Mesija, premda su se čudili njegovu nauku i njegovim djelima. Isus je Krist želio dati priliku onima, koji su bili uvijek oko njega da se očituju, što o njem misle. Zato ih pita, kako to čitamo u današnjem evanđelju:*

U ono vrijeme dođe Isus u okolinu Cesareje Filipove i pitaše učenike svoje govoreći: Za koga drže ljudi Sina čovječjega? A oni rekoše: Jedni za Ivana Krstitelja, a drugi za Iliju, opet drugi za Jeremiju ili za kojega od proroka. Reče im Isus: A vi šta velite, tko sam ja? Odgovarajući Simon Petar reče: Ti si Krist, Sin Boga živoga. A odgovarajući Isus reče mu: Blago tebi Simove, Sine Jonin; jer tijelo i krv nijesu tebi to objavili, nego Otac moj, koji je na nebesima. A ja tebi kažem: Ti si Petar, i na toj stijeni sazidat ću crkvu svoju i vrata paklena ne će je nadvladati. I tebi ću dati ključeve od kraljevstva nebeskoga. Pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima; i što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.

Poučenje:

1. Nije dosta samo srcem vjerovati, nego moramo vjeru očito i javno priznavati.
2. Isus je Krist postavio svojoj crkvi za vidljiva glavara sv. Petra.

3. Nama je ta korist od toga, što smo sjedinjeni sa svima kršćanima na zemlji, da smo dionici sviju svetih misa, molitava i drugih dobrih djela i uopće sviju duhovnih dobara crkve.

4. Priznaj vazda, gdje je potrebno i riječju i činom, da si kršćanin katolik.

5. Ne kudi i ne psuj nikada svoje duhovne poglavare, nego ih štuj kao namjesnike Božje.

6. Moli se svaki dan za svu braću kršćane, žive i mrtve.

Na blagdan svetih Cirila i Metoda, slovjenskih apostola.

Čitanje poslanice sv. Pavla apostola Hebrejima.

(Poglavlje VII. od 23.—27. retka.)

Braćo! Mnogi biše svećenici, jer im smrt ne dade da ostanu; a Isus budući da ostao je uvijek, ima vječno svećenstvo; zato i može uvijek spasiti one, koji kroz njega dolaze k Bogu, kad svagda živi, da se može moliti za nas. Jer takav nam trebaše poglavar svećenički: svet, nevin, čist, odvojen od grješnika i koji je viši od nebesa, kojemu nije potrebno svaki dan kao i svećenicima, najprije za svoje grijehe žrtve prinositi, a potom za narodne; jer ovo učini jednom sebe prinoseći Isus Krist, Gospodin naš.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XXIV. od 42.—47. retka.)

* *Ovo je evanđelje nastavak onoga, koje se čita na dvadeset i četvrtu nedjelju po Duhovima i u kojem Isus proriče svršetak svijeta, pa onda nastavlja učiti svoje slušatelje, da nije nikomu objavljen čas, kad*

će biti svršetak svijeta, nego da svi moraju biti uvijek gotovi, to jest pripravljeni na taj čas. Današnje evanđelje glasi ovako:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Stražite, jer ne znate, u koji će čas doći Gospodin vaš. Ali ovo znajte: kad bi znao domaćin, u koje će vrijeme doći kradljivac, stražio bi i ne bi dao potkopati kuće svoje. Zato i vi budite gotovi; jer u koji čas ne mislite, doći će Sin čovječji. Tko je taj vjerni i mudri sluga, kojega je postavio gospodar njegov nad svim domarima, da im daje hranu na obrok? Blago tomu sluzi, kojega došavši gospodar njegov nađe, da izvršuje tako. Zaista vam kažem: postavit će ga nad svim imanjem svojim.

Poučenje:

1. Tko Boga poznaje, ljubi ga i služi, doći će u nebo, gdje će uživati vječno blaženstvo.

2. Biskupi katoličke crkve jesu zakoniti nasljednici apostola, te imadu pravo upravljati crkvom.

3. Crkva je Isusova katolička ili općenita, jer je posvuda raširena i još se uvijek širi.

4. Živi tako, kako bi na sudnji dan želio, da si živio.

5. Vjeruj nauk svete crkve, održavaj njezine zapovijedi i primaj svete sakramente.

6. Moli se svaki dan za one, koji jošte nijesu članovi svete katoličke crkve, da ih Bog sve sjedini u jednoj pravoj vjeri, koja je u katoličkoj crkvi.

Na veliku Gospu ili na blagdan u nebo uzeća bl. dj. Marije.

Čitanje knjige Mudrosti.

(Poglavlje XXIV. od 11.—20. retka.)

U svem tražih pokoj, a boravit ću u nasljedstvu Gospodnjem. Tada zapovjedi i kaza mi stvoritelj sviju stvari; i onaj, koji me stvori, počinu u šatoru mojem i kaza mi: U Jakovu stanuj, i u Izraelu imaj dio, i među izabranicima mojim puštaj korijenje. Od početka i prije vijekova stvorih se, i ne ću prestati u sve vijeke; i u svetom stanu pred njim služih. I tako se na Sionu učvrstih i u svetom gradu također počivah, i u Jerusalemu bi vlast moja i ukorijenih se u narodu štovanu, i u dijelu Boga mojega, koji je nasljedstvo njegovo; i u općini svetaca je stan moj. Kao cedar na Libanu podigoh se, i kao cipres na gori Sionu; kao palma u Kadesu podigoh se, i kao nasad ružâ u Jerihu; kao lijepa maslina u polju, kao javor podigoh se kraj vode u ulicama. Kao slatka korica i dišući balsam mirisah, kao izabrana smirna mirisah ugodno.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje V. od 38.—42. retka.)

* *Na današnji dan čita se u crkvi evanđelje, u kojem se doduše ne govori o blaženoj djevici Mariji, ali se može svršetak njegov vrlo zgodno protegnuti na nju. Ovo evanđelje govori naime o drugoj Mariji pridjevkom Magdaleni, i o Marti, sestrama onoga Lazara, kojega je Isus Krist iz mrtvih uskrisio. Ova Marija Magdalena bila se ostavila prijašnjega svojega grješnog života, i takvom je vrućom ljubavi prionula za Isusa, da ju je sâm Isus prozvao uzorom prave ljubavi, koja dolavlja ljudima nebo. A budući da je i Marija, mati Isusova, dobila nebo svojom besprimjernom ljubavlju, čita se na blagdan njezina u nebo uzeća evanđelje, koje glasi ovako:*

U ono vrijeme dođe Isus u jedno selo, a žena neka po imenu Marta primi ga u kuću svoju. I u nje bijaše sestra, po imenu Marija, koja i sjede kod nogu Gospodnjih i slušaše riječ njegovu. A Marta nastojaše kako će ga lijepo podvoriti, i pristupivši reče: Gospodine, zar ti ne mariš, što me sestra moja ostavi samu da služim? Reci joj dakle, da mi pomaže. I odgovarajući reče joj Gospodin: Marta, Marta, brineš se i trudiš za veoma mnogo. A samo je jedno potrebno. Marija je najbolji dio izabrala, koji se ne će uzeti od nje.

Poučenje:

1. Prva je i glavna dužnost čovjeku, da se skrbi za spas duše svoje.

2. Slušati i vjerovati nauk Isusov svakomu je potrebito, koji se želi spasti.

3. Glavna je zapovijed ljubiti Boga nada sve, a sebe smijemo ljubiti dobro uređenom ljubavlju, to jest, da se više skrbimo za dušu i za onaj svijet, nego za tijelo i za ovaj svijet.

4. Briga za spas duše tvoje neka ti je preča od svakoga drugoga posla.

5. Slušaj vazda s najvećom pažljivošću nauk kršćanski u školi, jer je to nauk Isusov.

6. Misli često na Boga, moli mu se uvijek, sve čini i trpi njemu za ljubav, i ničega se više ne boj, nego li njega uvrijediti, i tako ćeš se najbolje uvježbati u ljubavi Boga.

Na blagdan svetoga Stjepana, kralja ugarskoga.

Čitanje knjige Mudrosti.

(Poglavlje XXXI. od 8.—11. retka.)

Blago čovjeku, koji se nađe bez mane, i koji ne ode za zlatom, i ne uzda se u novac i blago. Tko je taj i slavit ćemo ga; jer učini divne stvari u životu svojem. Koji je u tom iskušan i ostao savršen, onomu će biti slava vječna; on može zgriješiti, a ne zgriješi; činiti zlo i ne učini; zato su utvrđena dobra njegova u Gospodinu, i milostinje njegove pripovijedat će sva općina svetaca.

Evanđelje sv. Luke.

(Poglavlje XXI. od 25.—33. retka.)

* *Na današnji dan čita se u svetom evanđelju priča Isusova, kojom nas uči, da će morati svaki čovjek dati račun o svima darovima Božjim, koje je primio a i o tom, je li ih upotrebio za slavu Božju, na spasenje svoje i na korist svojih bližnjih, ili ih možebiti zanemario i zapustio. Ta priča glasi ovako:*

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim priču ovu: Čovjek neki od dobra roda otiđe u daljnu zemlju, da primi sebi kraljevsto, i da se vrati. Dozvavši pak deset svojih sluga, dade im deset mina, i reče im: Trgujte, dok se vratim. A građani njegovi mržahu na njega, i poslaše za njim poslanike govoreći: Ne ćemo da on kraljuje nad nama. I dogodi se, da se vrati, pošto primi kraljevstvo i reče, da dozovu one sluge, kojima dade novac, da vidi, koliko je koji dobio. Tada dođe prvi govoreći: Gospodaru, mina tvoja donese deset mina. I reče mu: Dobro, dobri slugo, kad si u malom bio vjeran, imat ćeš vlast nad deset gradova. I dođe drugi govoreći: Gospodaru, mina tvoja donese mi pet mina. I ovomu reče: I ti budi nad pet gradova. A drugi opet dođe govoreći: Gospodaru, evo tvoja mina, koju sam čuvao u rupcu; jer sam se bojao tebe, jer si čovjek tvrd: uzimaš, što nijesi ostavio i žanješ, što nijesi sijao. Reče mu: Iz tvojih ću ti usta suditi, zli slugo! Znao si, da sam ja tvrd čovjek uzimajući, što nijesam ostavio, i žanjući što nijesam sijao; pa zašto nijesi dao moj novac trgovcima, da ga ja došavši primim, dakako s dobitkom? I reče onima, koji stajahu ondje: Uzmite od njega minu, i podajte onomu, koji ima deset mina. A kažem vam, da će se svakomu, koji ima, dati i izobilovat će, a od onoga, koji nema, uzet će se od njega i ono, što ima.

Poučenje:

1. Svaki čovjek morat će na sudnji dan račun dati Bogu o darovima milosti Božje, koje je primio.

2. Što tko više dobra učini, to će veća biti plaća njegova u nebu.

3. Nije dosta, ako samo ne činiš zla; nego treba da dobro činiš; jer ako propustiš dobro djelo, koje si dužan učiniti, već si sagriješio.

4. Kada ti se kakva stvar ili kakav posao povjeri, treba da nastojiš o tome svom brigom.

Na blagdan svetih anđela čuvara.

Čitanje knjige Izlaska.

(Poglavlje XXIII. od 1.—10. retka.)

Ovo veli Gospodin Bog: Evo ja šaljem anđela svojega, da ide pred tobom, i da te čuva na putu, i da te odvede na mjesto, koje sam pripravio. Pazi na njega i slušaj glas njegov i ne misli, da ga smiješ prezreti; jer kad griješiš, ne će oprostiti, i moje je ime u njemu. Ako li uzaslušaš glas njegov i ustvoriš sve, što kažem, neprijatelj bit ću tvojim neprijateljima, i udarat ću, koji tebe udaraju, i moj će anđeo ići pred tobom.

Evanđelje sv. Mateja.

(Poglavlje XVIII. od 1.—13. retka.)

* *Evanđelje, koje se čita na blagdan svetih apostola Petra i Pavla, kazuje nam, kako je Isus Krist odlikovao svetoga Petra pred drugim apostolima, a nešto kasnije ga opet time odlikovao, što je učinio posebno čudo, da plati hramarinu za sebe i za Petra. Ostali apostoli nijesu jošte mogli potpuno razumjeti njegova nauka niti su bili dosta ponizni, da se ne bi otimali za prvenstvo i za osobitu kakvu milost Isusovu. Kad je dakle Isus naložio Petru, da baci udicu i da će naći novac u ustima ribe, koju će uhvatiti, pristupiše k njemu ostali učenici, da ga pitaju, što se čita u početku današnjega evanđelja:*

U ono vrijeme pristupiše učenici k Isusu govoreći: Tko je najveći u kraljevstvu nebeskom? I dozvavši Isus dijete, postavi ga među njih, i reče: Zaista vam kažem, ako se ne obratite i ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko. Koji se god dakle ponizi kao dijete ovo, onaj je najveći u kraljevstvu nebeskom. I koji primi takovo dijete u ime moje, mene prima. A koji sablazni jednoga od ovih malih, koji vjeruje u me, bolje bi mu bilo, da se objesi kamen vodenični o vratu njegovu, i da potone u dubinu morsku. Teško svijetu od sablazni! Jer je potrebno, da dođu sablazni, ali teško onome čovjeku, kroz kojega dolazi sablazan. Ako li te ruka tvoja, ili noga tvoja sablažnjava, odsijeci je i baci od sebe; bolje ti je ući u život kljastu ili hromu, nego li s dvije ruke i dvije noge, da te bace u oganj vječni. I ako te oko tvoje sablažnjava, izvadi ga i baci od sebe; bolje ti je s jednim okom ući u život, nego s dva oka, da te bace u pakao ognjeni. Gledajte, da ne prezrete jednoga od ovih malih; jer vam kažem, da anđeli njihovi na nebesima uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima.

Poučenje:

1. Svaki čovjek ima svoga anđela čuvara, koji ga ima rado, čuva mu tijelo i dušu, moli se za njega, i opominje ga na dobro.
2. Prokleti će uvijek živjeti u paklu, koji je po riječima Kristovim vječni oganj, gdje će biti plač i škripa zubima.
3. Velika je grjehota koga smutiti ili sablazniti, to jest hotimice ga zavoditi na grijeh ili mu svojevoljno dati priliku za grijeh.
4. Štuj svaki dan, osobito ujutru svoga anđela čuvara i zazivaj ga u pomoć u svakoj pogibli tijela i duše.
5. Opomeni se često svojih posljednjih stvari: smrti, suda, pakla i neba.
6. Bježi svakoga zavoditelja kao vraga, a sam ne budi nikomu na smutnju ili sablazan.

Na Malu Gospu ili blagdan rođenja bl. dj. Marije.

Čitanje knjige Mudrosti.

(Poglavlje VIII. od 22.—35. retka.)

(Kao na blagdan bezgrješnoga začetka bl. djev. Marije na strani 151.).

Evanđelje sv. Ivana.

(Poglavlje I. od 1.—16 retka.)

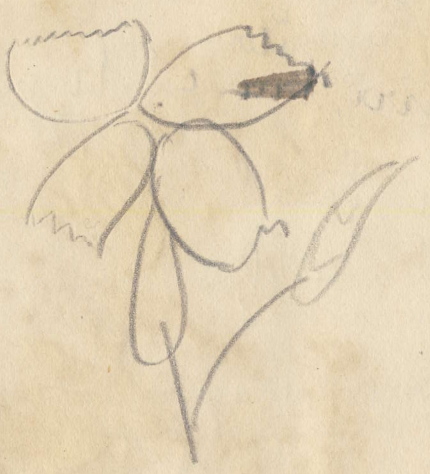
* *U ovom se evanđelju izbrajaju sama imena pradjedova, od kojih potječe Isus Krist kao čovjek. Ovim se rodoslovljem dokazuje najprije samo rod Josipov, koji nije bio pravi otac Isusov, ali se zajedno dokazuje i rod Marijin, a ona je bila prava mati Isusova. Evenđelista naime Luka kaže, da je Marija bila jedino dijete, dakle nasljednica kuće, pa se je po zakonu Mojsijevu morala zaručiti s mužem svojega roda i plemena. Stoga se i Josip, koji bijaše inače sin Jakovljev, nazva sinom Helije ili Joakima, oca Marijina, kad se je s njom zaručio, pa je tako Isus i po materi i po hranitelju svojem bio iz roda i plemena Davidova. Ovo evanđelje glasi:*

Knjiga rođenja Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova. Abraham rodi Isaka; a Isak rodi Jakova; a Jakov rodi Judu i braću njegovu; a Juda rodi Fareza i Zarama s Tamarom; a Farez rodi Esrona; a Esron rodi Arama; a Aram rodi Aminadaba; a Aminadab rodi Naasona; a Naason rodi Salmona; a Salmon rodi Booza s Rahabom; a Booz rodi Obeda s Rutom; a Obed rodi Jeseja; a Jesej rodi Davida kralja. A David kralj rodi Salomona

Draga mamice.

Oprosti što Ti tako dugo nijesam pisala, ja sam morala učiti, pa sad Ti pišem. Ja sam hvala dragom Bogu zdrava, [illegible] što i Teti [illegible] svega srca želim. Sada idemo više puta u vrt, kad je lijepo vrijeme. Jesli Ti ovaga mamice zdrava? Što radi kum kumova i kumica Posavna [illegible] lijepo i sve pozna[illegible] Ti pozdravi. Zahvalna [illegible]

Prešanska knji-
ga Evandelje

Fr. Natalja

Natalja

Fr. Anna

TISAK IGN. GRANITZA U ZAGREBU.